

Hind 29 krooni

HILJA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

**INGLI
JÄRJEJUTT**

**LAPSED
KOOBASTES
VUTIFÄNNID
KAHEKSAJALG
KARNEVALIL**

**TEEME
ISE!**

**PEARU PAULUS
PUUHOROSKOOP**

ISSN 1406-3441

9 771406 344050

ETV Lasteekraani muusikastudio tähistas jaanikuus oma 10. sünnipäeva. Hanna-Liina Vösa saabus peole otse Ameerikast. Onneks peetakse kõigil mandritel koolivaheajast lugu!

Triibu-Liine avas raamatuaasta Haiba kultuurimajas, kus kohtus Kernu ja Ruila kooli lugejatega.

Ja siin on osake Tallinna ja Harjumaa kirjandusnimestest! Kuldjala tornis said Lugemisühingu raamatuvõistluse esimese etapi võitjad kätte oma autasud.

"Lumivalgekese", "Pöial-Liisi", ja paljude teiste ilusate raamatute illustraator Siima Škop sai jaanikuus 8 x 10 aastaseks.

Enne koolivaheaja lõppu jõudis Triibu-Liine lõunaski ära käia! Üks kuumemaid paiku on teadagi Tartu Lasteraamatukogu.

Koos Sipsiku, pintselsabade ja teiste tähtsate tegelastega avas Triibu-Liine Tallinna Vanalinna päevad ning esines koos suurte ja väikeste luuletajatega Kullo Lastegaleriis.

TRIBU-LIINE RAAMATUAASTA KROONIKA

Tore suvi

Küll on suvi ikka tore –
enam üldse igav pole!
Mine uju, võta päikest –
ainult et ei tuleks äikest!
Taevas on selge ja ilus.
Koerad on puu all vilus.

Maari-Liisa Kilter
Järveotsa gümnaasiumist

Suvi

Jälle käes on ilus suvi,
lastel kooliaeg saab läbi.
Õppeaasta oli pikk,
sellest saanud minevik.

Oli halba, oli head,
ragisesid kõigil pead.
Ees meid ootab ilus suvi,
tantsud, mängud hommikuni.

Freddi Nuum
Kalamaja põhikoolist

Suvemõnud

Suvel võetakse päikest,
hoobeldakse pruunist läikest.
Vahepeal kastetakse end vette –
ja siis jälle päikese kätte.

Ujumisaeg on suvi,
see tegevus pakub paljudele huvi.
Nüüd hakkab luuletus lõppema –
hakkangi suvest ma mõtlema.

Jussi kalapüük

Kunagi ei tea, mis võib
olla ühe kala sees.
Seal võib väga hästi olla
hoopis kalamees.

Kord läinud kalu püüdma Juss,
tal jalas oli kirju suss.
Jussil kaasas oli ritv ja õng.
Juss kalapüügist palju ei teadnud,
kuna õngeniidiks oli tal lõng.
Kala Jussil näkkas siis,
kui ta end mugavalt sisse oli seadnud.

Kala tiris Jussi õnge.
Poiss tegi viimse hingetõmbe.
Äkki Juss oli külmas vees,
vesi tema kurgu sees.
Õnneks Juss veel siiski pääses,
ähkis-puhkis mere ääres.
Enam kalu püüda Juss ei taha –
ta viskab kohe õnge maha.

Martin Kalt
Laagna gümnaasiumist

Milvi Panga

Omavahele

Kevadel küll keegi
ei saa vanemaks –
kui, siis kogemata
päevakese, kaks.

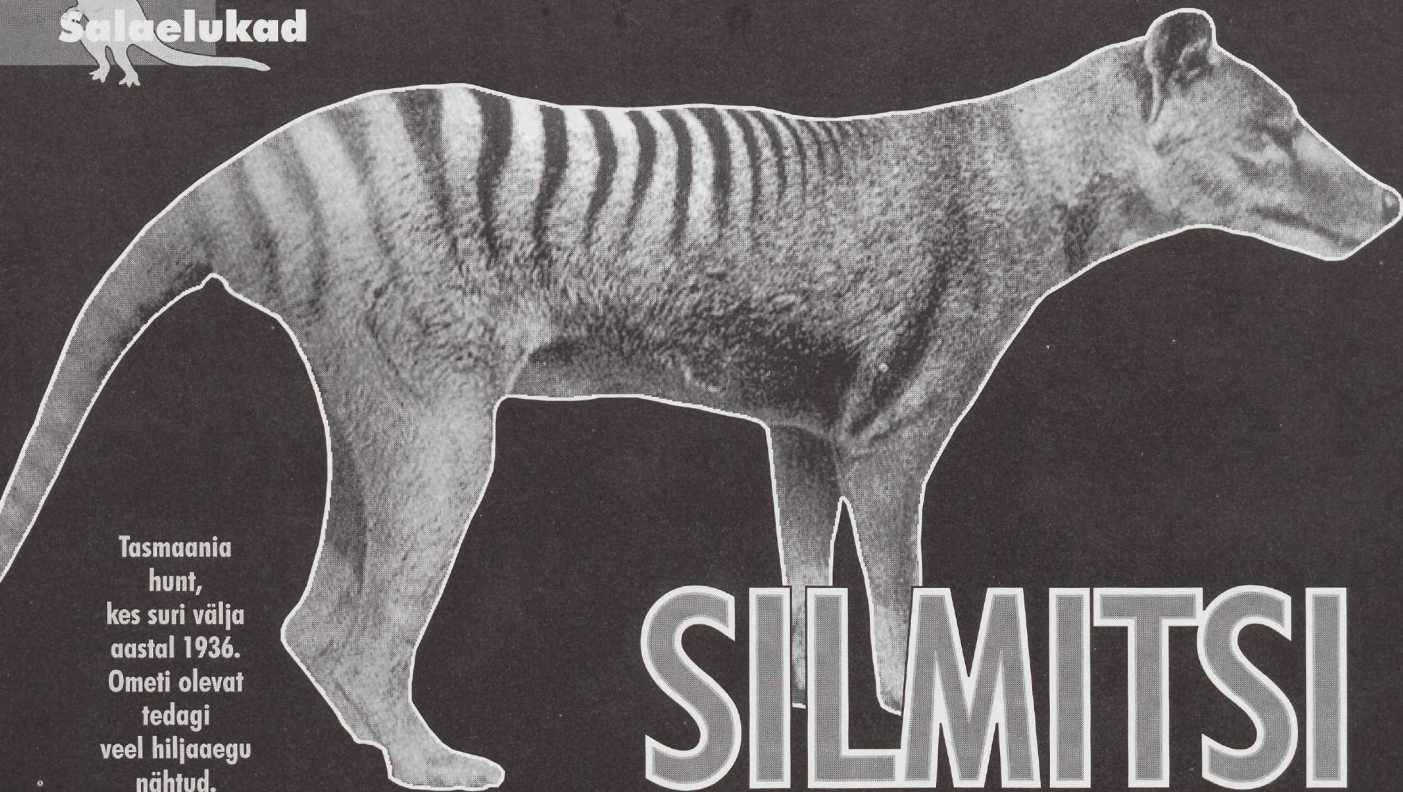
Õige hoo saab sisse
ülevõllikiik.
Teri tulvil puuriit –
lausa õnneriik.

Väikses paadis ruumi
on vaid kahele.
Kuhu see neid triivib?
Omavahele.

**Täname
Hasartmängufondi ja
Kirjanduse Sihtkapitali**

Tasmania
hunt,
kes suri välja
aastal 1936.
Ometi olevat
tedagi
veel hiljaegu
nähtud.

SILMITSI KUKKURTIIGRIGA

19. sajandist

alates on Austraalias, Põhja-Queenslandi vihmametsades mitmeid kordi nähtud suurt ja tagedat tiigrisarnast elukat, kelle olemasolu teadus seni pole kinnitanud. See loom meenutab kujult ja kasvult leopardi, kuid tema karv on hallikas-musta-valge triibuline, tal on selgelt kaslaslik pea, suu ülaosas kasvavad väga iseäralikud võhataolised hambad ja ta oskab puude otsa ronida. Aborigeenidele on see loom, keda nad nimetavad *yarriks*, tuntud juba muistsetest aegadest, hilisemad valged asukad aga tunnevad teda *Queenslandi tiigri* nime all.

Üks põhjalikumaid kirjeldusi kohtumisest *yarriga* pärineb 30ndatest aastatest, mil P. B. Scougall ja G. de Tournour oma ratsaretkel Munna Creeki ümbruses märkasid tundmatut looma, keda nad kirjeldasid järgmiselt:

“Nägime meist umbes 18 meetri kaugusel suurt kassitaolist looma, kes surnud vasika kõrval seistes meid uhmavalt silmitses ja vinguvat urinat kuuldavale tõi. Niipalju kui läbi tihe neva hämaruse ja paduvihma näha võis, oli see mastifi suurune, kõhu alt valge ja tema selga katsid laiad mustad tiigrivöödid. Pea oli ümmargune ja esileküündivate ilvesetaoliste kõrvadega, kuid ilvesest erinevalt oli tal maani ulatuv saba ja laiad päkad. Viskasime tema pihta paar kivi, mispeale ta kõrvad peadligi ajas ja maha lömitas, seejuures teravalt uratades. Sabaga rohtu piitsutades nägi ta väga ähvardav välja ja valmistus ilmselt hüppeks, ent kui me oma ratsapiitsu plaksutades tema poole kappasime, pages ta jõekäänakuni, kus ta veel korra tagasi vaatas ja meie peale urises.”

See kirjeldus ei vasta ühegi senituntud looma omale, ent kuna peagu kõik Austraalia põlisloomad on kukkurlased, siis võib seda eeldada ka tollest veidrast kiskjast. Kõigest 10 000 aastat tagasi oli

kukkurloomade liigistu hulga suurem kui praegu ja nende hulka kuulus ka leopardsuurune kukkurlövi, kelle jäänuseid on leitud mitmel pool Queenslandis ja mujal Austraalias. Nende säilmete põhjal võib öelda; et kukkurlövi oli *yarrile* nii kehakuult, kasvult kui ka iseäralike hammaste poolest tähelepanuväärselt sarnane.

Viimase kahe sajandi jooksul on jahimehed ja talupidajad tapnud terve hulga *yarrisid*, keda nad on pidanud harilikuks röövloomaks. Siiski on meieni jõudnud üks foto, millel võib olla kujutatud just see loom. 1975. aastal leidis üks supelsetskond Edela-Austraaliast Margareti jõe äärest kummalise looma tugevasti lagunenu korjuse. Nad tegid sellest ühe foto, millel on selgesti näha looma eripärased võhalaadsed hambad. Pole muidugi kindel, kas fotol kujutatud loom oli ikka *yarri*, nii et mõistatus on endiselt lahendamata.

Koolimullid

TERE, HEA LAPS!

Saadan Teile ühe testi – see pole küll testi moodi, aga palun pange see koolimullidesse! Kui Su toa tapeedi värv on

- **valge** – on kõik rahul, tülisid ei teki;
- **sinine** – paranda ennast! Sa ise norid tüli!
- **roosa** – Su kodu on paradiis! See võib küll olla väike, aga ilus!
- **helesinine** – sama mis roosal;
- **heleoranž** – Su kodus on kõik VÄGA magusaarmastajad!
- **roheline** – Su sisimas käib kellegi vastu võitlus! Aga kelle?

Noh, selline see oligi!

Ann Margit Sepp Tallinnast

TÄHTKIRI

- X – armastab
- [ ] – minu süda kuulub sulle
- U – ei soovi tutvust
- ∩ – olen vaba
- – ei armasta
- + – kuidas elad?
- Γ – kas tuled?
- D – kirjuta vastus
- V – kas mõtled minu peale?
- ? – kas armastad?
- ∪ – ma põlgan sind
- ∞ – jätta mind!
- v\ – igatsen sind näha
- < – soovin sinu sõprust
- > – olen andeks andnud
- 1 – mida teed?

Elen Luik Läänemaalt

TERE, HEA LAPS!

Tahtsin Teile saata mõned huvitavad koolimullid, mille abil saab endast rohkem teada.

Sinu iseärasused (vastavalt nime algustähele)

- A** – armukade
- B** – banaalne
- C** – chargé d'affaires (diplomaatiline asjaajaja)
- D** – delikaatne
- E** – edev
- F** – fantaseerija
- G** – galantne
- H** – heasüdamlik
- I** – ilus
- J** – jumalik
- K** – kift
- L** – lobiseja
- M** – meeldiv
- N** – naeruväärne
- O** – omapärane
- P** – piltilus
- R** – rumal
- S** – sale
- T** – tubli
- U** – uhke
- V** – vastik
- Õ** – õnnelik
- Ä** – äkiline
- O** – ökonoomne
- Ü** – ülbe

ROOSID

Kui Sul on oma lemmikvärvi roosid, saad teada ka, mida nad tähendavad!

VALGED – ootus

PUNASED – armastus

ROOSAD – kirk

KOLLASED – kadetus

KOLLAKASPUNASED – sõprus.

Kas leidsid oma lemmikroosi tähenduse?

Anneli Orgusaar Tallinnast

POISITEST

Kui Sulle meeldib mitu poissi, siis võta kaardipakist välja neli sol-datit. Iga le neist pane ühe poisi nimi, kes sulle meeldib. Keera poisikaardid teistpidi ja sega need omavahel. Sega ka ülejäänud kaardid ja jaga nelja poisi vahel ära. Nüüd vaata ühest kaardipakist, kui palju seal on südameid (ärtu tähendab armastust, südame-äss aga abielu), ristisid (vihkamist, ristiäss tähendab lahutust), potisid (see tähendab raha, potiäss koguni miljonäriks saamist) ja ruutusid (see tähendab, kui palju on lapsi, ruutuäss aga lapse hukkumist). Siis vaata, kus oli kõige vähem armastust ja kõige rohkem riidu ja pane see poiss oma kaardipakiga kõrvale. Nüüd sega kaardipakk läbi ja jaota kolme poisi vahel ära, siis hakkab kõik jälle otsast peale: vali välja see, kus kõige vähem armastust ja kõige rohkem riidu, ning pane pakk kõrvale. Tee seda seni, kuni järele jääb ainult üks poiss ja üks kaardipakk. Vaata, kes see on ja tea, et selle poisiga sobid kõige paremini. Proovi kindlasti, sest ennustused võivad täide minna.

Kätlin Jooman Tallinnast.

NIMI: Leeles Lepik
SÜNNIPÄEV: 04.07. 1990
ADDRESS: Spordi 4 - 31, Loo, Harju mk 74201
KOOL: Tallinna 21. keskkool
HUVIALAD: lugemine, luuletuste kirjutamine
LEMMIKTUND: emakeel
LEMMIKRAAMAT: "Viipala", "Berti päevik"
LEMMIKBÄND: Eiffel 65, Savage Garden
LEMMIKLAULJAD: Britney Spears, Celine Dion
LEMMIKLOOM: hobune

NIMI: Janika Ojaste
HÜÜDNIMED: Jantsa, Jants
VANUS: 12 a.
ADDRESS: Märja 16 - 7, Tartu
TELEFON: 493 120
HUVIALAD: seiklemine, õues olemine
LEMMIKFILM: "Päästja koolikell"
LEMMIKBÄND: Terminaator
LEMMIKÕPPEAINE: inglise
LEMMIKRAAMAT: "Pipi Pikksukk"
SOOV: saada juuksuriks
KODULOOM: koer

NIMI: Svea Puura
VANUS: 12 a.
SÜNNIPÄEV: 13. veebr. 1988
HUVIALAD: tantsimine, laulmine, klaver
LEMMIKLAULJA: Britney Spears
LEMMIKLOOM: koer

NIMI: Egne Raamat
HÜÜDNIMED: Eks, Eku
VANUS: 13 a.
HUVIALAD: tantsimine, joonistamine, jooksmine
LEMMIKFILM: "Beethoven" I ja II
LEMMIKLAULJA: Eda Ines Etti
LEMMIKNÄITLEJA: David Hasselhoff
KODULOOM: koer Paula
SOOVIN: olla kuulus
ADDRESS: Magasini 12 - 4, Tartu

NIMI: Marianna Tammemägi
ADDRESS: Öismäe tee 87 - 3, Tallinn
TELEFON: 10. sept. 1991
LEMMIKNÄITLEJA: Richard Dean Anderson
LEMMIKKIRJANIK: Annie M. G. Smiedt
LEMMIKÕPPEAINE: matemaatika, arvutiõpetus, loodusõpetus, kehaline
LEMMIKFILM: "Helisev muusika",
LEMMIKSPORDIALA: orienteerumine
LEMMIKLOOM: koer
LEMMIKLAULJA: Britney Spears
KOOL: Audentese erakool

Minu koera andmed on sellised

NIMI: Leo
VANUS: 2 a.
TÕUG: tiigerbokser
LEMMIKTOIT: Chappi, Pedigree
MEELDIB: Marianna vihikuid ja raamatuid närida, joosta, mängida
EI MEELDI: kui mind keelatakse
LEMMIKMÄNG: pudelimäng
LEMMIKMÄNGUASJAD: pudel, kummist mänguasjad

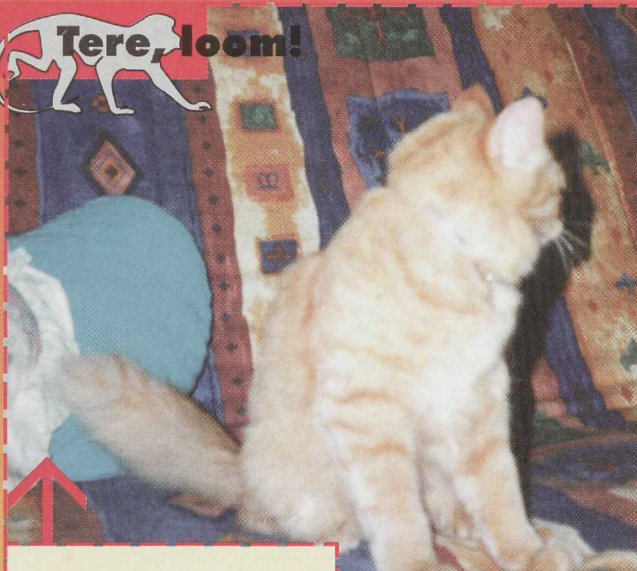
NIMI: Sanna Ink
HÜÜDNIMI: Sannu
SÜNNIPÄEV: 7. nov. 1989
ADDRESS: Männamaa, 92102 Hiiumaa
HUVIALAD: laulmine
ÕED-VENNAD: õde Kadi
LEMMIKLOOM: koala
KODULOOM: kass
SOOVIN leida 10-11 aastast kirjasõpra

SAAGEM TUTTAVAKS, SÕBRAD JA SUGULASED!

Tere, loom!

NIMI: Kitty
HÜÜDNIMED: Kiity, Kissu
SUGU: emane
VÄRVUS: oranž
SÜNNIAEG: 16. det. 1998
LEMMIKSÖÖK: krõbuskid, kiisueine
LEMMIKJOOK: vesi
PARIM MINUS: lõõn nurru, olen mõnus
HALVIM MINUS: müran öösiti ja
 katkun diivanit
SOOV FÄNNIDELE: Hoolitsege
 oma kissade eest hästi!

Krishlin Vilimaa Tartust

Siin on minu lemmik-
 looma andmed.

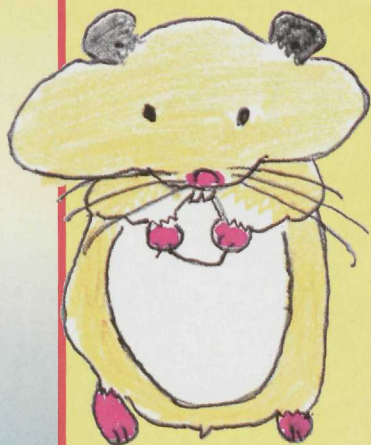

Tere!

Siin on andmed
 minu koera kohta.
 Pildil on ka Donna
 poeg Mõmmi.

NIMI: Donna
HÜÜDNIMED: Donsu, Pätt
SÜNNIAEG: aprill
TÕUG: kolli-hundi segu
VÄRVUS: must
HARRASTUSED: kondi närimine
 siis, kui teised magavad,
 mängimine, magamine
LEMMIKSÖÖK: kondid,
 praekartulid, Chappi
LEMMIKJOOK: vesi
HALVIM MINUS: kondi närimine
 teiste uneajal
PARIM MINUS: olen hiiglama nunnu

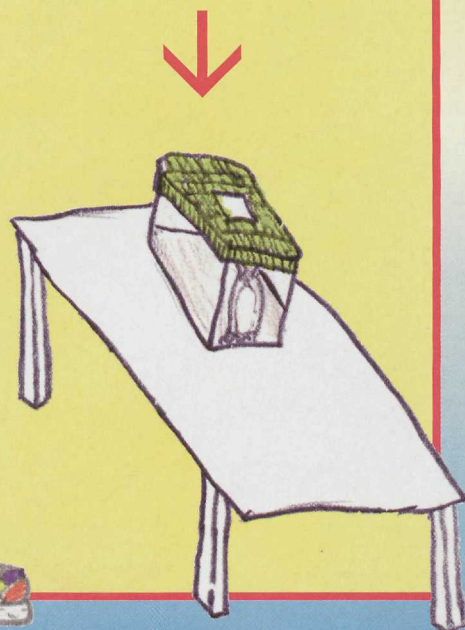
Svea Puura Antslast

NIMI: Paksu
TÕUG: süüria hamster
VÄRVUS: helebeež,
 kõht valge, käpad roosad
SUGU: emane
MEELDIB: põski täis toppida,
 vahukoort süüa, päeval magada
EI MEELDI: hommikune äratamine
RITUAAL: saan igal hommikul maiust
PARIM MINUS: olen hästi nunnu;
 kui pea valutab, siis leevendan
 valu, ei hammusta kedagi
HALVIM MINUS: tahan vahel
 jalga lasta
SOOV FÄNNIDELE: Noh,
 jääge siis paksuks!

Siin on minu
 hamstri andmed.

Sekretär (ja emme) Riina Roolaid

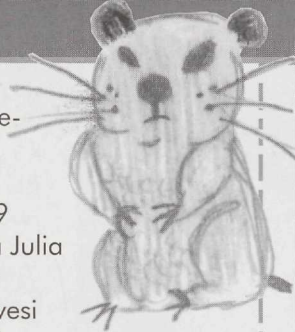

Tere, loom!

Tere, Triibu-Liine!

Siin on minu hamstri ja koera andmed.

Karoliina Prits Tabasalust

NIMI: Philippine-

Dustine

SÜNNIAEG:

21. 10. 1999

ÕED: Laura ja Julia

VÄRVUS: beež

LEMMIKJOOK: vesi

LEMMIKSÖÖK: kaera-

helbed, kapsas, kurk, porgand

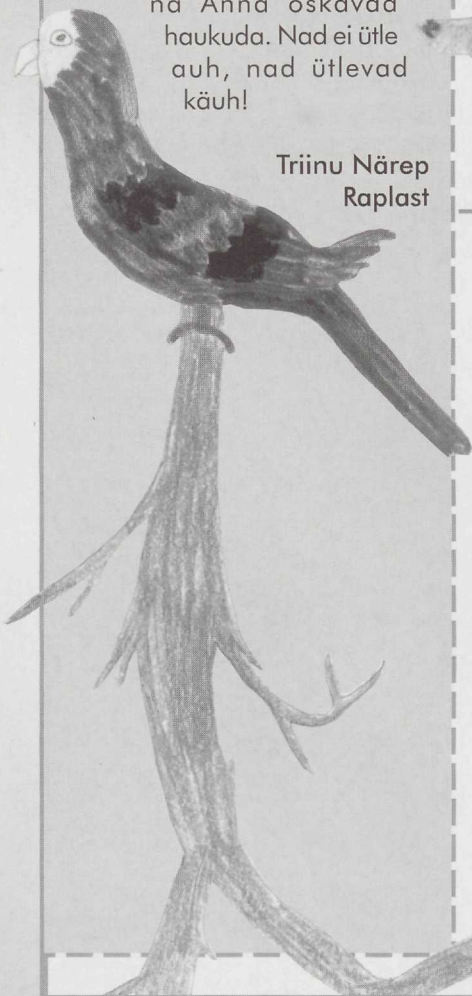
SOOV FÄNNIDELE: Sebige öösel

nii palju kui võimalik!

Minu viirpagooid

Mul on kodus kaks viirpagooid – emane Donna Anna ja isane Fredi. Neile meeldib toas ringi lennata ja minu peas istuda. Isane on väga kaval ja julge. Ta on emasega vahel riius, toksib teda õrnalt nokaga ja püüab õrritada. Nad on minu parimad sõbrad, kuigi vahel teevad pättust ka – nokivad lillepottidest mulda ja söövad minu toas tapeeti. Fredi ja Donna Anna oskavad haukuda. Nad ei ütlevad auh, nad ütlevad käh!

Triinu Närep
Raplant

NIMI: Deisy

SÜNNIAEG: 9. 07 1993

VÄRVUS: must-pruun-valge

LEMMIKJOOK: vesi ja piim

LEMMIKSÖÖK: kõik oma pere toidud

LEMMIKTEGEVUS: magamine,

mängimine, õues käimine

LEMMIKMÄNGUASI: juustupall ja

6 tennisepalli

PARIM SÕBER: hundikoer Roi

SOOV FÄNNIDELE: Kui varas

läheneb, hammusta

kintsu!

Minu koer

NIMI: Oki

HÜÜDNIMI: Musirull

VANUS: 1 a.

TÕUG: krants

VÄRVUS: must, helepruun

ja beež

LEMMIKJOOK: vesi

LEMMIKSÖÖK: kont ja komm

SUGU: isane

PARIM MINUS: olen nunn!

HALVIM MINUS: ei oska hästi

jalutama käia

MEELDIB: Liisi süles olla

EI MEELDI: kui pahandatakse.

Kirja pani Liisi Nõgu
Kadrinast

Tere, Triibu-Liine!

Siin on minu kilpkonna andmed.

NIMI: Arnold Schwarzenegger

HÜÜDNIMED: Arni, Kilps,

Tolmurull

LIIK: stepikilpkonn

SÜNNIAASTA: 1994

LEMMIKSÖÖK: võilillelehed

LEMMIKJOOK: vesi

MEELDIB: vannis käia

HARRASTUSED: kapi- ja voodi-

aluse tagumisse nurka

pugemine, magamine

IIDOL: nimekaim filmimaailmast

SOOV FÄNNIDELE: Ärge magage

talveund päris liikumatult –

keerake ikka külge ka,

et teid surnuks ei peetaks!

Maria Ehrenberg Tartust

Cherry ankeet

NIMI: Cherry

TÕUG: hundikoer

SUGU: isane

VÄRVUS: must

LEMMIKJOOK: piim

LEMMIKSÖÖK: liha

PARIM MINUS: teen kiigega

keeruhoogu, olen sõbralik

HALVIM MINUS: käin hulkumas

MEELDIB: kui

ketist lahti

lastakse

TAHAN OLLA:

vaba ja

noor.

Üles
kirjutas
Maarja
Soomre
Treimanist

Salmik, salmik, vaata ette!

Tere, Triibu-Liine!
Saadan Sulle mõned
salmid oma salmikust.

***

Armasta, kui oled noor,
sest armu põlgab vanamoor!

***

Ole ustav, kindel, truu,
õitse nagu roosipuu!

***

Kas tead, kui sügav on meri,
kui pime on pilkane öö,
kui valus on petetud sõber,
kui raske on sõbrata tee?

***

Olgu Su elu sama pikk
justnagu Eesti lipp!

***

Pea meeles kodutalu,
kus paterdasid paljajalu!

***

Mälestuseks kingin ma
musta kassi sabaga.
Kui sa kassi silitad,
mind ka meelde tuletad!

***

Tarvita noorust õieti,
sest see ei tule tagasi!

***

Kui sa leiad palju sõpru,
kes kõik armastavad sind,
siis sa selle hulga keskel
ära unusta ka mind!

***

Naer ja nali,
rõõm ja lust –
sinule see
sobib just!

***

Armastus on lollide poolt
välja mõeldud
vigurite seeria.

***

Nimetähed, mis kirjutatud rannaliivale, uhab vesi.
Nimetähed, mis lõigatud puusse, põletab tuli.
Haavad, mis löödud südamesse, parandab aeg.
Kuid mälestusi sõbrast, kes oli armas,
ei uha vesi, ei põleta tuli ega unusta aeg!

Liisa Raud Valgjärvelt

Mõtteteri oma
salmikust läkitas
Anneli Orgusaar Tallinnast:

***

Noorus on selleks, et suudelda,
armastada ja naerda.

***

Sügaval murel pole põhja,
ilusil poisil pole truudust.

***

Leidub teisigi, kuid milleks nemad,
kui vajan ainult sind?

***

Armastus on elu ilusaim saladus.

***

Mul on õigus õnnele,
nõuan seda ja saan selle!

***

Ainult see on kallid,
keda kardad kaotada!

Jaana Karo
Kohtla-Järvelt saatis
järgmised salmikuvärsid:

***

Viinamari kuivab rosinaks,
sõprus aga jäägu püsivaks!

***

Kes ees, see mees,
kes taga, see olgu vaga!

***

Miks tuul puhub?
Miks välk pahvatab?
Kui sõprus aga nõrguke,
siis välk ka varsti lahvatab.

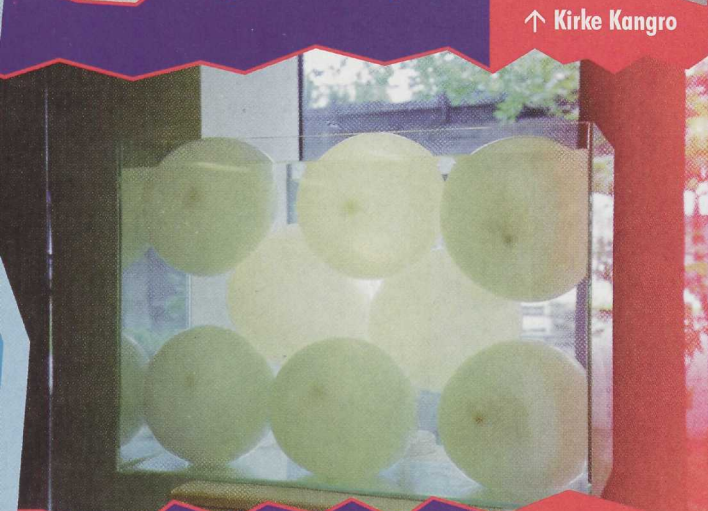

MITTE PRONKS, VAID ÕHUPALL, MITTE MARMOR, VAID SÜLT...

↑ Kirke Kangro

↑↓ Iris Jurme

S eekord, sõbrad, läheme hoopis isevärki kunstinäitusele. Vaatame pilte skulptuuridest, mida eksponeerisid noored skulptorid juunikuu lõpus Tallinna Kunstiülikooli fuažees. Näitus kandis nime "Vormi sisu. Skulptuur pahempidi".

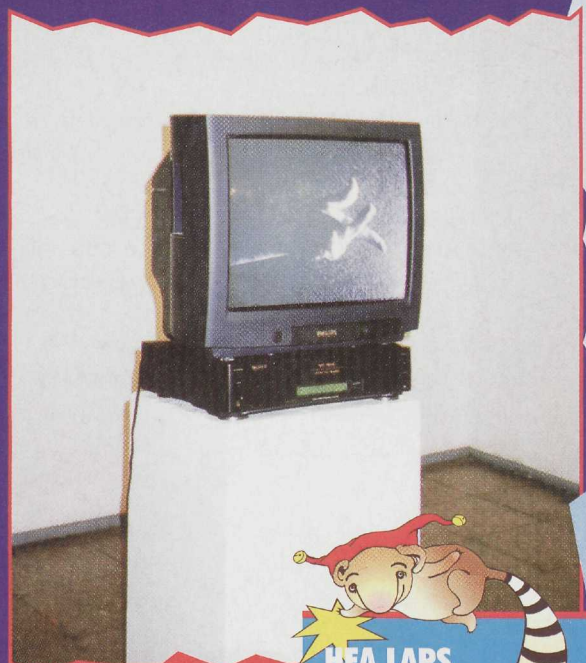
Vanasti valmistati kujusid uhketest ja kallitest materjalidest: pronksist, marmorist, graniidist. Ega need materjalid tänapäevalgi ole maa pealt kadunud, kuid aeg-ajalt tunnevad kunstnikud tahtmist teha midagi uut ja ehk vaatajat ehmatavatki. Kunstiteose välisest ilust on olulisem sõnum, mida ta kannab. Moodne kunst püüab vabaneda läbi aegade kujunenud arusaamast, milline üks skulptuur või maal välja nägema peaks. Kunsti osatakse näha kõiges, kunstniku osaks ei pea olema enam ainult hea käsitöö – modelleerimise- või maalimis- oskus –, ta võib oma ideid ka päris lihtsate või igapäevaste esemete kaudu väljendada.

Iris Jurma töö "Vaikne elu", pealtnäha õrn ja läbipaistev, on üles ehitatud kontrastidele – kandilise akvaariumi sisu on täis ümmargusi õhupalle, kokku on viidud kaks teineteisele vastukäivat elementi – vesi ja õhk.

Skulptuur ei pruugi olla ainult käegakatsutav kolmemõõtmeline ese. Laur Tiidemann pani välja televiisori, mille ekraanil näeme skulptori enese käsi, mis töötavad nähtamatu skulptuuri kallal. Kirke Kangro taies koosnes viiest "süldist", mille sisu oli üsna ootamatu: ühest süldist vaatab vastu silm, teisest hambad, kolmandast küüned, neljandast-viiendast juuksekarvad. Erik Alalooga oskas skulptuurina välja pakkuda tilkuvat vett.

Igast kodust või koduühest võib terane kunstnikusilm leida midagi, millest saaks omamoodi skulptuure valmistada!

Ines Mägi

↑ Laur Tiidemann

HEA LAPS
TÄNAB KUNSTI
SIHTKAPITALI

KUS KUMMITUS KOHVI JOOB?

Midagi uut ja ilusat kingituseks saades on kõigil meil hea meel. Mõni tahab selliseid džiiinse, nagu KÕLGIL teistel on, mõni jälle ihkab just sellist mitme korteri ja magnetiga pinalit nagu pinginaabril. Veidike suuremaks saades oskame tahta ja hinnata ka selliseid asju, mida MITTE KELLELGI teisel ei ole!

Tallinna linnamüürist ja tornidest oli meie ajakirja märtsinumbris juba veidike juttu. Saime teada, et ega see müür oma tornidega olegi loodud ilu pärast – hoopis selleks, et linna vaenlaste eest kaitsta ja kallaletungijaile kõrgete tornide paksudesse müüridesse tehtud avauste kaudu säru teha.

Praegusel ajal enam seda sorti kindlustusi ei vajata. Õieti leiti juba pärast Krimmi sõja lõppu, et Tallinn ei tuleb maakindlustuste nimekirjast kustutada ja linnamüür jäi oma sõjameheüleasannetest ilma. 1842. aastal koostatud nimestik teatab, et paljusid torne – teiste hulgas ka Kiek in de Kökki, Hellemani, Kuradi- ja Nunnatorni – kasutati laorumide-na, Assauwe tornis asus hobusetall, Paksus Margareetas vangla, Viru värava ja Pika jala tornides olid majulisteks linna sõdurid. Megede torn ehitati aga ümber eluruumideks.

Tuli selle torni nimi siis sakslaste “Mädchenist”, eestikeelsest sõnast “mägede” või linnakodanik Meghe nimest – praegu tuntakse teda ikka Neitsitornina. Kui Eesti kuulus Vene tsaari valdustesse, siis leiti, et linnamüür oma tornidega on üks suur liikluse takistaja – õnneks ei hakatud siiski kõiki torne maha lõhkuma. Elati siis seal Neitsitornis kuidas elati – 1968. aastal otsustati sellest tornist

teha kohvik.

Kui sul mõnikord on tsipake vaba aega, siis mine kindlasti seda torni ka seespoolt vaatama. Neitsitorn on oma ümarate õdede-vendadega võrreldes märksa kandilisema olekuga, ja tema all-linna poole vaatavat külg on saanud kaunistuseks ja parema nägemise huvides kolme korruse jagu suuri aknaid. Aga see ei olevat takistuseks vanadele headele kummitustele, kes praegugi pidavat aeg-ajalt kohvikus käima. Ega's kummituse suu ole seinapragu! Kui kohvikurahvas pärast remondi lõppemist valmistus uksi avama, olevat ühe nurgalava taga istumas nähtud väikest mehikest, vanaaegsed rõivad seljas. Rõivad polnud mehe juures see kõige veidram külg – hämmastama pani hoopis see, et kui meest kõnetati, hajus too õhku. Hea, et veel midagi talle ette polnud kantud! Mehikest olevat nähtud kõigil korrustel ja isegi toidulao uksele. Vahel pidavat ta ka nähtamatuna ringi kondama, kandes küünlajalgu ühest kohast teise ja liigutades küllastajate kohvitasse. Võib-olla oli kummitaja omal ajal naistevihkaja ja pahandab, et Megede torn nüüd Neitsitorni nime kannab? Õnneks pidi ta olema üpris vagur tont, kes ei tembuta inimeste, vaid rohkem ikka nõudega.

Võib-olla on kummitus ka hoopis elava fantaasiaga kohvikuküllastajate väljamõeldis? Aga ega ikka mingisse tavalisse hoonesse selliseid väljamõeldised sobikski – ikka ainult keskaegsetesse tornidesse. Jah, uusi asju saame hankida, kuid iidsete ilusad paigad on rikas pärandus kaugetest sajanditest – neid juba järele ei tee!

Tuuli Kruus

NOPPEID LIIS LASSI KOOSTATUD KOOLISÕNASTIKUST

Kool – miiniväli, pommiuuk
 koolitare, gängide varjupaik
 see, kes kogu aeg õpib – kuivik
 see, kes ei õpi – oivik
 nooruk – habe
 prillidega poiss – nohik, soop
 must õpilane – küna
 punkar – bubikoff, oizo
 tasane persoon – lannu
 halvā māluga õpilane – lubjakas
 kaebaja – kituja, koputaja
 ropendaja – lahkaja
 petis – lahmiija
 kobakäpp – krääb
 korrapidaja – reamees
 natuke imelik – sooda
 täielik jobu – porruloon
 igati rumal – käsna
 jama – tsement
 pealekaebaja – mädanik
 praak – vuffel, lasnamāe originaal
 tark aju – kõvaketas
 rumal aju – diskett
 kirjutama – kriblama
 arvutiõpetus – toksimine
 pugeja – peet
 aktiivne peolkāija – diskopepu
 tüdrukud – tukid, tükid
 sõrmus – baranka
 igav tüdruk – kābi, urb
 flirtija tüdruk – sandra
 flirtija poiss – hillar
 naistemees – huumus
 paks tüdruk – maht
 paks poiss – õli
 inetult riietuv poiss – vilt
 siledaks kammitud poiss – ankeet
 moekas – tuus
 moekas isik – tuuslar
 jässakas õpilane – nui
 mudilane – titt, tattnökk
 kena tüdruk – beib, tšikk
 peenike poiss või tüdruk – pesulaud
 upsakate tüdrukute grupp –
 teletupsud
 lohakalt meigitud tüdruk –
 kortsnägu

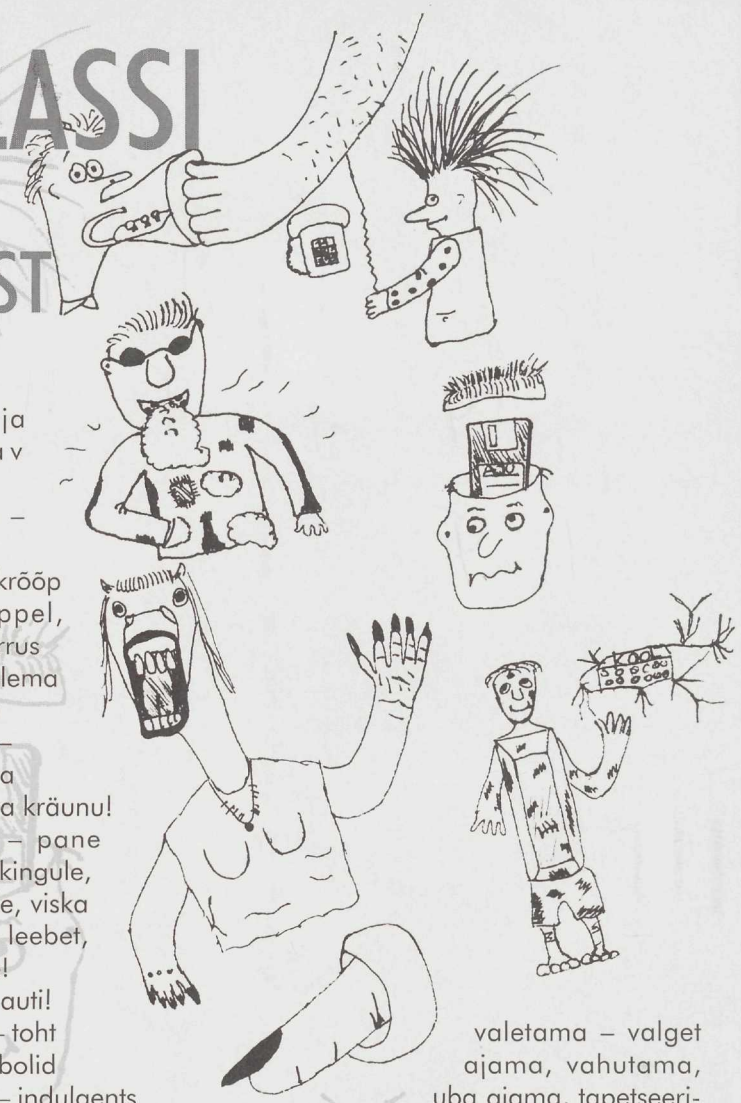
robeib
 kole, kõhn ja
 ebahuvitav
 tüdruk – vibu
 suur tüdruk –
 hobune
 üldiselt kole – krööp
 pea – kuppel,
 ovaalsaal, korrus
 vaimustuses olema
 – sillas olema
 jalga laskma –
 leebet panema
 ära karju – ära krāunu!
 unusta ära! – pane
 põlema, kerikingule,
 kalpsa mättale, viska
 sussi, tõmba leebet,
 karga kõrvale!
 vaata! – tšeki auti!
 igivana õpik – toht
 hinded – sümbolid
 vabanduskiri – indulgents
 huvitav – meha
 hea – viira
 halb – maina
 uus – roheline
 natuke purjus – hāāled on sees
 purjus – plangus
 väga purjus – ämbris
 jooming – läbu
 suitsetama – tossama, lõpetsema
 suitsetaja – tobike
 tülitekitaja – vana pusa
 kambajõmm – staarik
 nali – pirukas, kild
 naljamees – villaseviskaja
 vigurivānt – klemm
 paluma – hiivama, sitsima
 võlg – kleepekas
 pisivaras – nāpster
 peksta saama – pendlit (pendlisse)
 saama, pasunasse saama,
 korvi saama, sussiga
 saama, moosiga saama
 politseinik – caas, kilbi, krahv,
 ment, vāmm

valetama – valget
 ajama, vahutama,
 uba ajama, tapetseeri-
 ma, nihutama, siristama
 varastama – pännama,
 pānnu panema
 vabandama – ekskusema
 vabandust – pardonn
 mikrobuss – vale-dimitri
 kõik on nāssus – täitsa pael!
 telefon – toru, juhe, klahv
 helista! – tõmba traati,
 tõmba toru, klāhvi
 kirjasõber – unts

TRIBU-LIINE MÄRKUS:

Armsad miiniväljalt sussi visanud untsid, klāhvige üksteisele, eks! Neid, kelle kuppel hakkas ringi käima, rikastab Liis veel mõnede hüüdlausetega! Oh sa pūha sibul! Oh sa pūha püss! Oh sa vana pajalapp! Oh sa kibe kits! Tohoh Kaareli kaalikat! Tohoh toorest tomatist!

MUUSIK, kes on sündinud Muusika külas

HEA LAPSE küsimustele
vastab seekord PEARU PAULUS.

Kui vanalt hakkasid laulma? Kas oled õppinud ka pillimängu?

Seda ei oska ma täpselt öelda – iga-tahes kindlasti enne kaheaastaseks saamist. Emal oli kombeks panna raadio minu voodi lähedale mängima ja igasugused tollal moes olnud lauluviisid jäid mulle iseenesest meelde. Emal meelest oli päris naljakas, kui pooleteiseaastane poiss laulis selliseid laule nagu "Suveöö" ja "Peatage muusika!"

Kooliajal, teisest või kolmandast klassist alates hakkasin õppima ka viiulimängu, aga see pill mulle hästi ei sobinud. Pärastpoole võtsin käsile trompetimängu. Praegu klamberdan väheke klaverit.

Kelleks tahtsid väikesest peast saada?
Ma pole kunagi kosmonaudiks või korstnapühkijaks saada tahtnud – algkoolist peale hakkasin mõtlema muusiku elukutsest. Üks mu lapsepõlveunistustest oli saada sama populaarseks nagu Ivo Linna.

Missugune on Sinu lemmiklaul oma repertuaarist?

See on raske küsimus. Lemmiklaulud vaheldunud, aga praegu on üks neist, mida kõige parema meelega esitan, "C'est la vie".

Lemmikbänd?

"See on ansambel, mis praegu ei tegutse – "Level 42". See bänd tegeles džässrokiga ja selles oli väga andekas basskitarrimängija, kes tegi revolutsiooni ja leiutas põidlagamööda keelt tõmmates uue mängustiili, mida nimetatakse punky'ks. Ta saavutas selles väga suure meeterikkuse.

Üks mu lemmikuid on ka Andrea Bocelli, kes laulab ühtviisi hästi nii klassikat kui kaasaegset muusikat. Mu ema salasooviks oli, et minustki saaks klassikalise muusika esitaja, kuid see ta soov pole tänini täitunud...

Kas Eda-Inesega on tore esineda?

On küll. Üldse on see tore, et aegajalt kerkib uusi noori andeid. Ka Hedvig Hanseniga koos meeldis mulle laulda.

Kas Eurovisiooni lauluvõistlusel esinemine võttis pabistama?

Ei, üldse mitte. Lugu oli tuhandeid kordi harjutatud ja see poleks kuidagi saanudki segi minna. Ka saali vastuvõtt oli väga hea – sinimustvalgete lippude järgi nägime, et meil oli palju poolehoidjaid. Kuigi bändid ja lauljad omavahel tegelikult ju võistlesid, tundsi enne kontserti end ühise suure perena ja saime omavahel väga hästi läbi.

Kas oled tegeelnud mingi spordialaga?

Jah, Teen praegugi sporti – mulle meeldib ennast liigutada, meeldivad paljud mängud: nii jalgpall kui korvpall... Ala, millega praegu tõsiselt tegelemine, on jäähoki. Eestis pole see spordiala küll praegu eriti kõrgel tasemel, aga meil on oma hokiklubi, mille president ma hobi korras olen. Meie klubis on ka seitsme-kaheksa-aastaseid mängijaid, ja mina koos paari sõbraga hoolitsen selle klubi finantsasjade eest. Meie ülesandeks on muuhulgas ka poistele varustuse muretsemine. Arvan, et meie poistest võivad kunagi head mängijad saada.

Tegelikult olen ma lapsest peale armastanud rohkem väljas mütata. Meil oli Keila kandis mõnus metsatukk, kus poistega saime nii sportida kui mängida. Arvan, et see on vajalik ka mu praeguse elukutse jaoks: lauljale on vaja võhma ja tervist. Tegelikult on ka laulmine omaette spordiala!

Kas sul on fänniklubi?

Aasta tagasi olin oma kuulajatega tihedamates sidemetes, nüüd enam mitte eriti. Aga varsti tuleb internetti meie lehekülg, siis on jälle võimalik lähemalt suhelda. Edaspidi võite otsida 2 QS productioni leheküljelt teateid selle kohta.

Lemmikraamat lapsepõlves ja nüüd?

Kõige suurem lemmikraamat oli mul poisipõlves "Kolm musketäri", veidi hiljem lugesein suure huviga Aleksei Tolstoi romaani "Peeter I". Ajaloo ja elulugude vastu on mul alati olnud suur huvi, viimati lugesein rootsi arsti Alex Munthe põnevad elulugu.

Kas ise ei ole midagi kirjutanud proovinud?

Ei, seda soont mul vist ei ole. Kui olen mõne lauluviisi valmis kirjutanud, siis aeg-ajalt leian mõne riimi teksti jaoks, aga kogu teksti valmis teha ei ole tahtnud.

Lemmiktoit?

Miski pole parem, kui värskelt metsast toodud kuuseriisikad – kas lihtsalt praetult või soustis.

Lemmikvärv?

Sinine, mida ma täpselt kirjeldada ei oska – rohkem ikka tumedapoolne. Nii igapäevarõivad kui spordiriided katsun ikka hankida tumesinised, kuigi abikaasa vahel manitseb, et ma alati nii tume olen. Esinemisrõivad on muidugi teistmoodi – need valib ansamblile stilist.

Kas Sul on õdesid-vendi?

Mul on õde Siiri ja vend Aivar, kes mõlemad armastavad laulda. Isa-ema laulsid meil kodus alati. Oma poisipõlve veetsin Keilas, kuid sündinud olen, muide, väikeses maakohas, millel on ilus nimi – Muusika küla.

LÄKI NÕIASABATILE!

Ühe eheda nõiamoori valmistamiseks läheb sul vaja õhu käes kuivavat savi (näiteks Hobbyplast, Efaplast või DAS – küsi kirjatarvete poest), vildikaid või guaššvärve, puupulka (pikkusega umbes 30 cm), lõngajuppe ja riideräbalat. (Õhu käes kuivav savi erineb tavalisest selle poolest, et seda ei ole vaja hiljem ahju küpsema pista.)

1. Vooli savist pea. Saagu see nii hirmuäratav, kui sinu fantaasia ja julgus vähegi lubavad. Mõned märksõnad: pikk ja kongus nina, lõomavad silmad, armid, soolatüükad. Kui savi on kuivanud, joonista nõiale nägu.
2. Kinnita pähe lõngast või takust juuksesalgud ja torka pea pulga otsa.
3. Vooli savist kaks kämmalt, mis mahuvad täpselt sinu pöidla ja nimetissõrme otsa.
4. Tee riideräbala keskossa pisike auk ja torka puupulk läbi – sellest saab nõiamoori kleit, mis varjab ühtlasi sinu kätt (ainult sõrmed kämmaldega peavad nähtavale jääma). Seda, kuidas puupulka kleidi all peos hoida, näed esimeselt pildilt.

Nüüd oleneb nõiamoori liikuvus ja kriiskamistugevus vaid sinu näpuväledusest ja hääleulatusest. Peale pisukest harjutamist peaksite mõlemad valmis olema Walpurgi ööl Blocksbergi mäele pöörasele nõiasabatile kihutama.

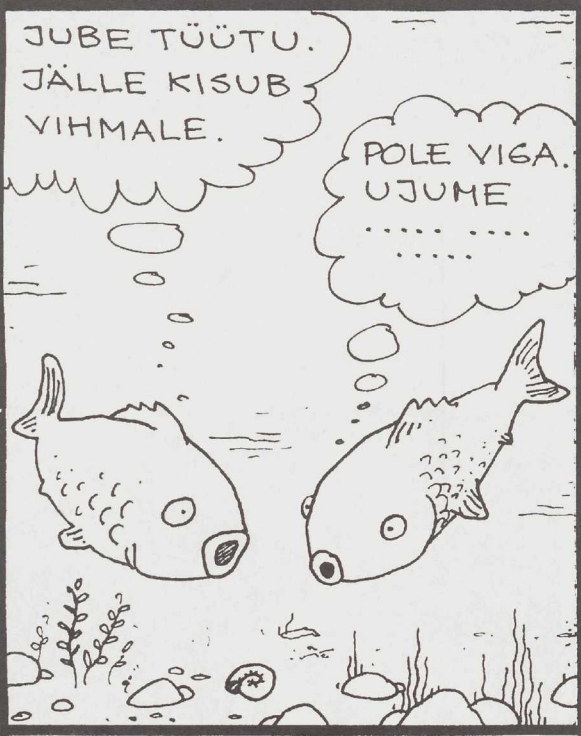
(Sally Studio lapsed tegid seekord nõiamoore, kuid sina võiksid samal põhimõttel muidki tegelasi valmistada. Võib-olla meisterdate sõpradega koguni suurema seltskonna valmis ja etendate suvist nukuteatrit.)

Lapsi juhendas Anniki Kari, üles kirjutas Krista Allikmäe.

S	A	S	S	ALEK-SANDER
				EHK
L	P	SEKUND INNA & PEETER 2xTÄHT PIRET	F	E
L	F	R	P	PUU LAEKUR, KASSA- PIDAJA
L	L	2xTÄHT POST- KAST RINNA- LAPSED	P	K
	S		RAUATÖÖ MEISTER ESE AASTA ...-SÖNA	

R	RAA- DIUS	RÄAKIS TEISE KOHTA VALET SILMIT- SEMA		I				
U	UMBES LEEDU PEALINN REEDE			N				
	R			PUUVILI TANTS JA ... LINN EESTIS	K	KILO- IMRE	I	
T	TONN NURJATU LIITER					ILMAR SÖÖGI- KORD	I	
	L	ILUS TAIM ... VÕI ÜLALT ... KILMER (NÄITLEJA)		V	A	D	E	
M	MEETER LAI	A	V	A	R	MINA INGL. K.	I	REINU- ... REBANE
A	AAR PAUL						L	POISI NIMI RÖNTGEN
KIIRUS- TAMA MITU, SUUR HULK	P	A	L	S	U	EESTI RAADIO	E	R

Ristsõna koostas Ilmar Trull

Kaarel Rospel

TOIMUS MÕRV

On toimunud mõrv! Mõrvatu leiti kell 11 õhtul Ühispanga katuselt. Tal puudusid hambad ja näpuotsad olid moonutatud – arvatavasti selleks, et ei saaks mõrvatu isikut hammaste või sõrmejälgedel abil kindlaks teha. Arvatavasti on mõrv toimunud viimase kahe tunni jooksul. Sõrmejälgi pole leitud. Politsei arvab, et mõrvar on professionaal.

Mõrva on hakanud uurima detektiiv Verno Lahits, kes on uurinud paljusid kriminaalasju – näiteks pangarööve –, kuid mõrva pole ta veel kunagi uurinud. Detektiiv Lahits on kena 31-aastane noormees. Ta ei ole abielus. Tugeva kehaehitusega. Juba väiksenäa uuris ta, kes tema kommid nahka pistis. Uurimine oli edukas. Kommid oli nahka pistnud tema vanaisa.

Arvatakse, et asjaga on seotud maffiaboss Timo Harviits, keda hüütakse Tiigrikutsuks. Ta on väga tume da minevikuga umbes 45-aastane mees. Juba ammu tahetakse teda maffiasõja eest vangistada, kuid pole leitud ühtki vettpidavat tõendit, mille abil teda trellide taha saata.

Teine kahtlusalune on üks uue pangamaja turva. Ta nimi on Kaido Puuhööveldaja. Ta on üpris lühike, kuid tal on väledad jalad. Peas kannab ta parukat, sest tal pole juukseid. Mees on lahutatud kolm aastat tagasi, sest ta viskas oma naist triikrauaga. Liigub toast tuppa nii, et keegi ei näe. Ta on põhiline kahtlusalune.

Kolmas kahtlusalune on pangadirektori endine sekretär. Tal on võti, mis avab selles majas kõiki ukseid – muidugi peale seifidekambri ukse. Ta on noor kahekümne seitsme-aastane naine, kellel on nõrkus raha vastu. Kannab musta värvi riideid ja musti

juukseid. Tundub, et ta kannab kogu aeg samu rõivaid. Tema nimi on Merike Rimmelgas.

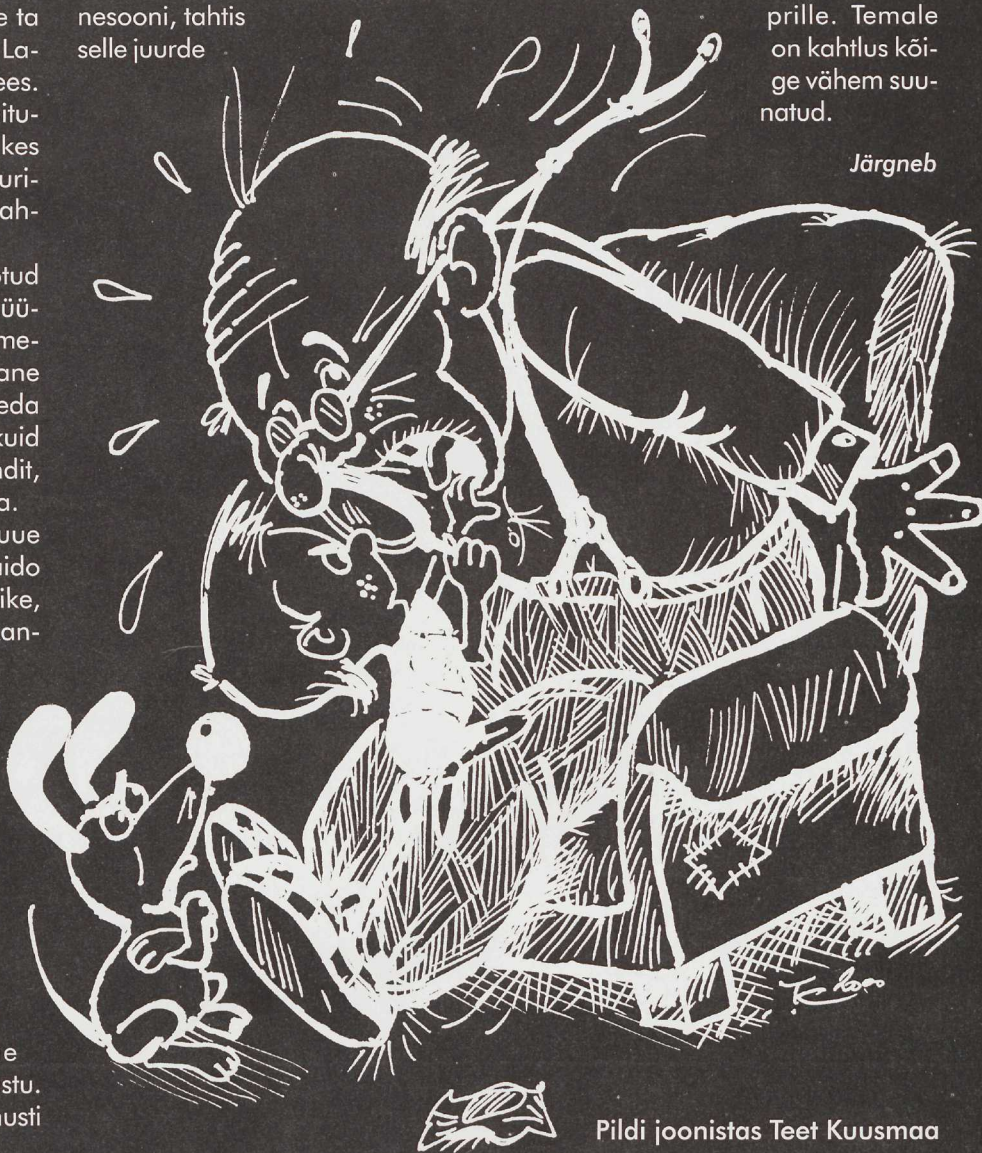
Kolmas kahtlusalune on langevarjur Tarmo Teesaar, kes harjutab langevarjuhüppeid pangamaja katuselt. Harjutab showks, mis peaks toimuma kahe nädala pärast laupäeva ennelõunal. Ta on üle saja kilo raske, kannab habet ja vuntse. Riieusstiil on selline, nagu parajasti vaja läheb. Esinemiseks lasi valmistada mustast lateksist hõbedaste triipudega liibuva kombinesooni, tahtis selle juurde

ka punasest siidist Batmani keepi, kuid kardab, et see takerduks langevarjunööriksesse.

Viies kahtlusalune on üks pangamaja koristaja, kes on seal töötanud juba panga esimestest aastatest alates ja tuli uude majja koristama kohe peale selle avamispidustusi. Mida kõike ta sealt leidis! Tema tunneb selle maja iga urgast. Ta nimi on Hilja Valgenägu. Naine on umbes seitsekümmend kaks aastat vana, väga väikest kasvu, kannab punast

värvi juukseid ja prille. Temale on kahtlus kõige vähem suunatud.

Järgneb

Pildi joonistas Teet Kuusmaa

UNEVARES

ÜHEL PÄEVAL KOORUS MUNAST TILLUKE HELELILLA UNEVARES. TA ISA JA EMA OLID UNEVARESED, KES KANDSID LASTELE NOKA VAHEL UNENÄGUSID. VARESE VANEMAD PANID OMA POJUKESELE NIMEKS UNEVARES VENNO. AGA VÄIKE VENNO EI OSANUD LENNATA EGA SAANUD LASTELE UNENÄGUSID VIIA. KÕIK PÄEVAD PESAS OLID NII IGAVAD.

ÜHEL HOMMIKUL OTSUSTAS VENNO LENDAMA HAKATA. UNEVARESE-HAKATIS LÄKS PESA SERVALE JA TAHTIS LENDU TÕUSTA, AGA SEE EI ÕNNESTUNUD KUIDAGI. VARESEPOISS OLI VÄGA-VÄGA KURB.

NUKRALT LASKUS VARES TUMELILLA UNEMÄE TIPPU. KÕRGEL KÜNKAL PUHUS MÕNUS TUULEKE.

ÄKKI TEGI MISKI VÕI KEEGI KUMEDALT: UHUU! VARESEPOJAKE TÕSTIS EHMUNULT SILMAD JA TIIVAD. JA JUBA TA OLIGI KÕRGEL.

“APPI, MA LENDANI!” MÕTLES VENNO ÕNNELIKULT. UHUUTAJA ISTUS AGA MÄNNIOKSAL JA MUHELES MAGUSASTI. TÄNU ÖÖKULLIPAPALE SAAB VARESEKE JUBA TÄNA ÕHTUL LASTELE UNENÄGUSID KINKIDA.

NII LÕPPESKI SEE LUGU. SÄTI NÜÜD TEKKE MÕNUSALT, PANE PÕSK PADJALOHKU JA SULE SILMAD! SIIS NÄED, MILLISE UNENÄO VENNO SULLE TOONUD ON.

MAALI-LIINA KULLA LAEVAST

PILDID JOONISTAS
MAALI-LIINA KULLA LAEVAST

UNELAUL

UNELAUL, UNELAUL – ON LÄBI...
MAGA SA, MAGA SA, SIIS SAAB LÄBI,
AGA UND, AGA UND MITTE EI TULE.
LAULUGA, LAULUGA UNENÄOST SAAB LÄBI.
MAGA SA, MAGA SA, UNI ON MAGUS.
UNEGA, UNEGA KA TÜDRUK ON NÄGUS.
UNELAUL, UNELAUL, AITA MEID JUBA,
ET ME SAAKS, ET ME SAAKS TUDUDA LUBA.

KATRE KORDA SAATSE PÕHIKOOLI 1. KLASSIST

MÕTE ELUST ENESEST

INGEL UNDUSK

MÕTE KIRJANDI SUHTES

Pühendatud kõigile neile, kes arvavad, et õpetajad ootavad oma õpilastelt liiga paljut.

Istun oma toas, selg vastu seinna, ja loodan leida sobivat teemat kirjandi jaoks. Õpetaja on öelnud, et tänu tänapäeva noorte laiale fantaasiale on hindamine mitu korda rangem. See tähendab, et kirjandid peavad olema mitu korda paremad, samuti hinded. Täitsa metsa ju! Kuidas saab seda teha? See on ju nõme. Üldse on ebaõiglane, et kaheksanda klassi lõpus on vaja teha kirjand. Niigi on palju igasugust värki – tasekaid ja teste. Ja siis see kirjand ka veel. See on ka ainult meie klassil. Teised, tavalised klassid, jäävad mängust välja. Ega meie klass siis mingi erand pole, lihtsalt B klass. Kui kellelgi meie klassist läheb töö halvasti, armastavad õpetajad öelda: “B klass ikka Beeeeeeee!”

See on nii tobe, nii vastik, see klassi nime hinnetega ära kasutamine. Võib-olla on niimoodi õigem, kuid minul on selle kohta oma arvamus. Halbu hindeid proovitakse tavaliselt vältida, kuid kui see ei õnnestu, ähvardab õps koolist välja visata. Ta pole oma ähvardusi veel kunagi teostanud, kuid parem on end sekeldustest eemale hoida.

Teised õpetajad ei ähvarda, kuid Piller küll. Tema ähvardab siis, kui tunnis nätsu näritakse. Siis ta ähvardab nii: “Sina, kaheksajalgne sisalik, võta kohe see naeruväärne kumm suust või ma tirin sind juukseidpidi sinna, kust sa, kust sa kunagi tulid.” Kui õpilane on jutustamise kogemata neljale vastanud, kõrgendab Piller hääletooni: “Sa väike kõrvuline sisalik selline! Ma veel näitan sulle, kuidas halvasti õppida! Kui praegu oled veel kõrvuline, siis varsti enam ei ole. Ma hoolitsen selle eest isiklikult. Meie, õpetajate mõnitamine on kõige naeruväärsem tegevus, mida sinusugune põngerjas võib teha. Selle eest ei maksa keegi teine kui sina – sina ja su vaimuhaiged vanemad.”

Seejärel ei oska õpilane teha muud kui kurvalt põrandat vahtida. See aga Pillerile ei meeldi: “Sa pisike maraskil pöder! Istu oma kohale! Seal on sinu koht. See põrand on viimane asi, mida sa pead vaatama. Vaata oma õpikut, sest see on sulle ainult kasuks.”

Piller on meie õpetajatest kõige ropema suuga. Tegelikult on ta meil ainuke ropu suuga õpetaja. Teised on enam-vähem normaalsed. Pillerile meeldib ähvardada, kuid nagu ma juba ütlesin, ei vii ta oma ähvardusi kunagi täide.

Mõnikord ma mõtlen ja mõtlen ja ei saa aru, miks ma selline olen. Miks ma nii erinev olen? Olen alati teistest erinenud. Proovin olla samasugune, kuid ei saa sellega hakkama. Miks olen ma teistest halvem? Mõnikord mõtlen ka sellest. Olen alati teistest halvem olnud. Miks on maailm nii karm?

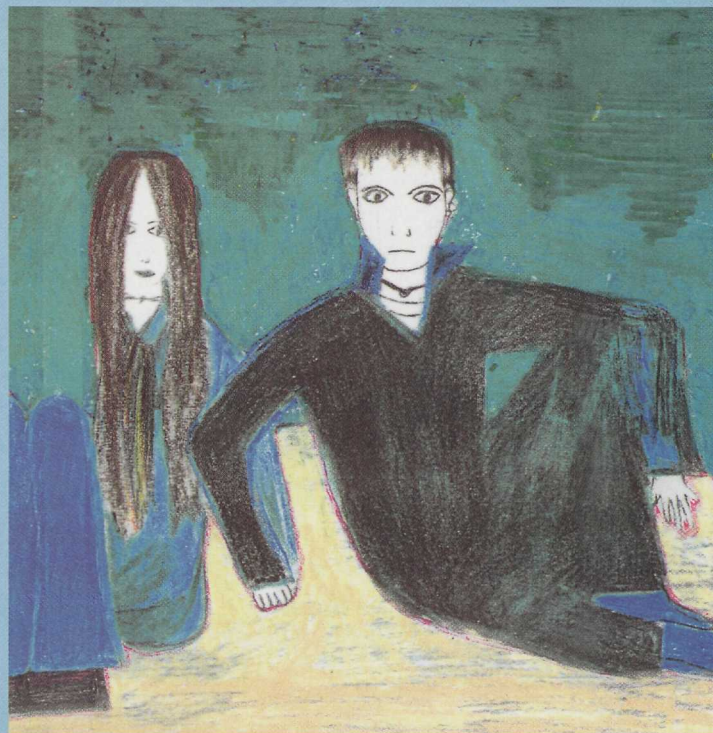
Ma pole veel ikka jõudnud otsusele kirjandi suhtes. Tegelikult on praegu ju alles veebruar, kirjandit kirjutatakse mais, kuid Piller tahtis kirjandi teemat juba teisel veerandil teada.

Kuidas kõlaks “Suur kõrvits” või “Tselluliidiga tagumik”?

KOKKUVÕTE MINUST ENESEST

Peatükk on pühendatud nendele, kes tahavad edaspidisest jutustusest midagi aru saada.

Minu nimi on Stella. Käin kaheksandas B klassis ja ma vihkan seda. Iseenesest pole mul midagi kaheksanda B vastu, kuid mulle käib närvidele, et õpetajad loodavad B klassidelt palju rohkem kui kõigilt teistelt klassidelt.

1. Iseenesestki mõisteta-
valt peavad B klassis õp-
pivatel õpilastele kõik viied
olema. Vastasel juhul ole-
me saamatud põngerjad.
2. Kaheksanda B klassi ju-
hataja on Piller. Ta on en-
nast täielikult meie klassi
kiusamisele pühendanud.
3. Piller on paha.

Ma elan Tallinnas. Käin
Tallinna Tulekivi keskkoo-

lis. Nagu kõik juba aru on saanud, on see väga range kool.

Mul on väga kift vend. Oleme temaga väga lähedased. Ta nimi on Hendrik. Kaitseme teineteist Hendriku-
ga igas võimalikus olukorras. Armastame teineteist nagu
õde ja vend peavadki armastama. Ta on mulle nii tähtis,
et mõnikord isegi unistan, et ta polekski mu vend. Pike-
malt Hendrikust räägin ma aga hiljem.

Mul on palju sõpru. Mu parim sõber on aga Melli.
Ma ei tea kedagi teist, kelle nimi oleks Melli. Ma ei tea,
kas selline nimi üldse olemas on, kuid Melli nimi on
Melli ja jutul lõpp.

Nüüd mu välimusest. Olen küllaltki normaalse väli-
musega. Mul ei ole prille ega hambaklambreid. Mul on
tumepruunid juuksed ja ma olen normaalset kaalu, nor-
maalse pikkusega.

Ma armastan väga korvpalli mängida. Hendrik aga
pole sellega nõus. Ta ütleb, et korvpalli mängivad ena-
masti poisid. Ma pole temaga nõus. Ütlen, et armastan
korvpalli sama palju kui teda. Siis jätab ta mind rahule.

Praegu ma rohkem endast ei räägi. Sel pole mõtet.
Jutu sees tuleb varem või hiljem tahtmatult kõik tähtis
välja.

NATUKE KOOLIST

Pühendatud kõigile neile vaestele hingedele, kes käivad koolis.

On esmaspäev. Täna oli kaks eesti keele tundi. Killer
(see on Pilleri hüüdnimi) tegi "väikese" tunnikontrolli.
Ta kontrollis aasta jooksul õpitut. Tegime, mis me suut-
sime. Ega suutnudki eriti. Kõik peale klassi nohkari Mardi
said kahed. Mardil vedas, ta sai viie. Killer on peast
täiesti segi. Tal oli juhtumisi paha tuju. Tegelikult ei oleks
ta pidanud nii kehvi hindeid panema. Kuid ta vaatas
ära esimesed kuus tööd, mis olid ausalt kahed ära teen-
ninud. Siis läks ta hulluks ja pani ka ülejäanud klassile
kahed ära. Siis läks ta jälle "normaalseks" ja pani vii-
mase töö omanikule (Mardile) viie.

Klassis oli nagu alati põrgukära. Siis astus Killer sisse.
Ta oli näost punane kui peet ja läikis kättemak-
suhimuliselt. Killer luges ruttu hinded ette. Siis alustas ta
meiega uut nädalat: "Te põrgulised! Te kuramused!
lgavesed sisalikud! Ma teen varsti 39 mõrva. Kuid miks
39? Teid on ju klassis 40? Vot seepärast, et teie klassis
on ainult üks normaalne inimene. Ja see ainuke nor-
maalne inimene on Mart Mittel. (Mart lausa säras õn-

nest.) Te kõik peaksite olema sellised nagu Mart. Mart on
tubli poiss, tema teeb tööd, on viisakas kõigi endast
vanemate inimestega ja ei vaidle kellelegi vastu. Ta ei
suitseta, ei joo, ei löö plikadele külge. Mart on igapidi
arukas ja teie klassi ei sobi ta kohe üldse. Tegelikult ei
sobi teie tema klassi. Ta on õige B klassi õpilane. Teid tu-
leks saata kuskile E klassi. Kui selline meil olemas oleks."

Siis pistis pea ukse vahelt sisse preili Ploom. Ta an-
nab esimestele klassidele emakeelt. Ploom on väga sõb-
ralik inimene. Temasugune kuluks meilegi ära. Ta hak-
kas rääkima: "Vabandage, et ma segan, kuid kuulsin
hirmsat karjumist. Kas see tuli teie klassi poolt, proua
Piller?"

Killeri nägu läks naerul: "Jaah, need olid minu kulla-
kesed. Neile meeldib aeg-ajalt natuke lärmata. Andke
andeks, preili Ploom!" Arvatavasti andis Ploom Pillerile
andeks, sest ta jätkas jälle rõõmsalt: "Ehk läheksime
pärast kohvi ja saiakesi sööma? Olen kuulnud, et meie
kooli kõrval avati uus kohvik. Seal mängib tore ansam-
bel Kukerpillid."

Ta pani ukse kinni ja läks tagasi oma klassi, kus õpi-
lased kirjutasid parasjagu kontrolltööd.

Kui Ploom oli ära läinud, jätkasime me oma "sõbra-
likku" tundi.

NUNNUTAJA NEKKREKK

Jutt on pühendatud neile, kes on kokku puutunud väga lahkete
õpsidega.

Meie matemaatikaõpetajaks on valitud erakordselt lahke
inimene. Ta nimi on Nekkrek ja üle kõige armastab ta
lapsi. Õppimisest tal suurt lugu ei ole. Ta on täielik vas-
tand Killerile, kes teatavasti on vastikum kui ükski teine
inimene. Nekkrek on umbes viiekümneaastane
lühikeste punaste juustega tädi. Matemaatikast ja õp-
pekavast ei ole tal mingit mõhku.

Arvan, et nüüd on paras aeg asja kallale minna. Meil
oli matemaatikas kontrolltöö. Töö oli imelihtne. Hans
tahtis vist nalja teha ja ütles: "Aga õpetaja, te ajate mida-
gi segi, sest me pole kahega korrutamist veel tabelist
läbi võtnud."

Nagu ma ütlesin, ei ole Nekkrekil õppekavast mingit
mõhku. Sellepärast oli ta vist unustanud, et me õppi-
sime kahega korrutamist seitsme aasta eest. Nekkrek
hakkas kohe vabandama: "Oh issand, milline kobakäpp
ma olen! Mul läks see pisiasi kohe täitsa meelest! Kui-
das ma seda ei märganud: see kontrolltöö oli esimese
B klassi oma.

Teiega pole me
selle juurde
veel jõudnud,
kuid see on
tähtis teema ja
te peate selle
ruttu selgeks
saama."

Järgneb

...

Ingel Undusk lõpetas kevadel Tallinna 21.
keskkooli 5. klassi. "Mõte elust enesest"
on tema esimene pikem jutustus ja Ingel
tegi sellest oma kätega ning ema nõu ja
abiga ilusa raamatu. Kuna teose tiraaž on
isegi eestlaste jaoks väike (2 eksemplari),
siis avaldame Ingli jutustuse Hea Lapse
lugejate rõõmuks nüüd järjejutuna.

Kas oled kunagi mõelnud sellele, mis juhtuks koolis ja kodus, kui sul oleksid võluvõimed? Mis sa arvad, kas elu muutuks sellest kergemaks või keerulisemaks?

Inglanna **Joanne Rowling** on igasuguste võluasjade peale mõeldes loonud Harry Potteri nimelise tegelase, kes alles poisieas saab teada, et tegelikult kuulub ta tarka ja võimsasse võlurisuguvõsasse. **"Harry Potter ja Tarkade kivi"** oli Rowlingi esimene raamat, mida esialgu ükski kirjastus ilmutada ei tahtnud, ja mis lõpuks siiski avaldatuna saavutas tohutu ülemaailmse populaarsuse. Nüüdseks on Inglismaal ilmunud juba kolm Harry Potteri raamatut ning juulikuus trükist tuleva neljanda osa ilmumist ootavad kuuldavasti kannatamatusega väga paljud – ega's muidu trükitaks seda pooleteisemiljonilises tiraažis.

J. K. Rowlingi poolt seitsmeosalisena planeeritud sarjast on nüüd esimene raamat ka eesti keeles ilmunud. Igatahes ei saanud Triibu-Liine seda lugema hakates kuidagi pooleli jätta. Kirjastus Varrak pakub Hea Lapse sugulastele ja sõpradelegi väikese katkendi Harry Potteriga tutvumiseks.

...

Harry võttis võlukepi. Ta tundis sõrmedes äkitselt soojust. Ta tõstis kepi üles ja vihistas sellega läbi tolmu õhu alla ning selle otsast paiskus punaseid ja kuldseid sädeleid nagu tulevärgi ajal ning need heitsid seintele tantsisklevaid värvilisi täppe. Hagrid huilgas ja plaksutas ning härra Ollivander hüüdis: "Oh, braavo! Jah, tõesti, oh, väga hea! Hüva, hüva... huvitav... väga huvitav..."

Ta pani Harry võlukepi karpri tagasi ja keeras selle pruuni paberisse, ise ikka veel pomisedes: "Huvitav... huvitav..."

"Andke andeks," ütles Harry, "aga miks on huvitav?"

Härra Ollivander peatas oma kahvatute silmade pilgu Harryl.

"Mul on meeles iga võlukepp, mille ma olen kunagi müünud, härra Potter. Viimane kui üks võlukepp. Juhtus nõnda, et see fööniks, kelle sabasulg on sinu kepis, andis veel teisegi sulle – aga ainult selle veel. See on tõesti huvitav, et sulle on saatusest määratud just see võlukepp, kui selle vend – nojah, kui selle vend tekitas sulle selle armi."

Harry neelatas.

"Jah, kolmteist ja pool tolli. Jugu-puu. Tõesti huvitav, kuidas niisugused asjad juhtuvad. Pea meeles, võlukepp valib võluri... ma arvan, et me peame ootama sinult suuri tegusid, härra Potter... Sest lõpuks tegi suuri tegusid ka See-kelle-nime-meei-nimeta – hirmsaid küll, kuid siiski suuri."

Harry judistas end. Ta polnud kindel, et härra Ollivander talle eriti meeldis. Ta maksis võlukepi eest seitse kuldgaleooni ja härra Ollivander saatis nad kummardades poest välja.

Pärastlõunane päike seisis madalal taevas, kui Harry ja Hagrid läksid tagasi mööda Diagoni põiktänavat, läbi müüri ja läbi nüüd tühja "Lekkiva Katla". Harry ei öelnud mööda tänavat minnes üldse midagi, ta isegi ei märganud, kui paljud inimesed neid metroos ammulisui vahtisid nende paljude kummalise kujuga pakkide ja Harry süles magava lumekaku pärast. Jälle eskalaatorist üles, Paddingtoni jaama; Harry sai

alles siis aru, kui Hagrid talle õlale koputas.

"Meil on natuke aega kehakinnitust võtta, enne kui su rong läheb," ütles ta.

Ta ostis Harryle hamburgeri ja nad istusid plasttoolidele sööma. Harry vahtis kogu aeg ringi. Kõik näis kuidagi imelik."

"Kas sinuga on kõik kombes, Harry? Sa oled väga vaikne," ütles Hagrid.

Harry ei olnud kindel, kas ta oskab seletada. Tal oli just olnud elu parim sünnipäev – aga ometi – ta näsis hamburgerit ja püüdis õigeid sõnu leida.

"Kõik peavad mind eriliseks," ütles ta lõpuks. "Kõik need inimesed "Lekkivas Katlas", professor Quirrell, härra Ollivander... aga mina ei tea võlukunstist üldse midagi. Kuidas saavad nad oodata suuri tegusid? Ma olen kuulus ja ma isegi ei mäleta seda, mille pärast ma kuulus olen. Ma ei mäleta, mis juhtus, kui ma Vol.. anna andeks, ma mõtlen seda ööd, kui mu vanemad surma said."

Hagrid kummardus üle laua. Metsiku habeme ja puhmaskulmude varjus oli tal väga südamlilik naeratus.

"Ära muretse, Harry. Sa õpid küllalt kiiresti. Sigatüüka koolis alustavad kõik otsast, sul pole häda midagi. Ole lihtsalt see, kes sa oled. Ma tean, et see on raske. Sa oled erilise tähelepanu all ja see on alati raske."

Tõlkinud Krista Kaer.

© Varrak. Tõlge eesti keelde.
Krista Kaer, 2000

VÄIKE AUTOVIKTORIIN

2. Suzuki nimelisi autosid on toodetud üle

- U - 25 miljoni
- A - 30 miljoni
- N - 45 miljoni
- E - 20 miljoni

1. Seda Protoni nimelist sõiduautot toodetakse

- J - Hispaanias
- S - Malaisias
- I - Prantsusmaal
- U - Rootsis

4. AM General Hummeri hind algab

- I - 1 800 000
- A - 1 900 000
- U - 2 000 000
- N - 2 200 000 kroonist

3. Dongfengi nimelisi autosid katsetatakse Shiyani linnas taksodena. Mitme liitrine on selle katseauto mootor?

- L - 1,5 liitrine
- G - 2liitrine
- B - 1liitrine
- D - 3liitrine

6. Millise auto luksusvariant on Lexus, kas

- D - Fiat
- R - Nissan
- O - Seat või
- U - Toyota?

Õigeid tähti valides saate vastuseks ühe jaapani automargi.

5. Mitmes sünnipäev on Volkswagen Golfi nimelisel seeriaautol, kas

- G - 40.
- A - 35.
- R - 25. või
- T - 20. ?

N	K	I	A	S	A	T	Z	A	M
L	M	Z	U	T	A	S	S	I	N
R	A	F	D	K	U	A	A	L	I
B	Z	D	I	U	R	A	B	U	S
O	D	I	A	A	I	T	A	D	S
T	A	B	H	V	T	S	R	A	A
D	A	E	W	O	O	R	E	A	N
S	F	L	Z	L	N	Z	D	W	I
S	A	I	B	V	O	D	R	O	F
I	L	E	P	O	F	A	A	O	H
N	A	M	A	Z	T	I	I	F	S

LEIA: AUDI, DAEWOO, FIAT, FORD, HONDA, LADA, MAZDA, NISSAN, KIA, VOLVO, TALBOT, OPEL, SAAB, SUBARU.

Mõistatuse koostas Martin Kalt Tallinnast.

LAPSED, KOOPAD JA MAMMUTID

Tänapäeval teab iga vähekegi kunstiga tuttav inimene kuulsaid Altamira koopamaalinguid. Aga vähesed teavad, et nende kaljujoonistuste avastajaks oli laps – hispaanlasest arheoloog Marcelino de Sautuola üheksaastane tütar. Kui don Sautuola 1879. aastal Põhja-Hispaanias kiviaja mälestisi otsis, sattus ta koos tütreaga koopasse, mille lage uurides hüüdis tüdruk äkki: "Vaata, isa, lehmad!"

Laps pidas lehmadeks piisonikarja, mis oli maalitud kivirahnule nii hoogsalt ja osavasti, et arheoloogiat harrastavat Sautuolat kahtlustati võltsimises. Ühelgi arheoloogikongressil, kus mees väitis, et kaljumaalingute vanus on 10 000 aastat, ei usutud tema juttu, ja asjatundjad ei viitsinud isegi koobast uurima minna...

Sajandivahetusel Lõuna-Prantsusmaal asuvatest koobastest leitud joonistused aga panid teadlasi kahtlustama, et tegemist võib olla tõepoolest kiviaegse kunstiga. 1912. aastal ehitasi kolm seiklushimulist prantsuse poissi puukastidest ja bensiinikanistritest parve ning sõitsid sellega Tued'Audorbert'i koopa käike uurima. Koopas voolavat jõge pidi jõudsid poisid algul ühe, seejärel teisegi järveni. Seal algas kitsas käik, mida mööda edasi minnes sattusid seiklejad stalagmiitidest moodustunud "varbkardina" juurde. Poisid tagusid stalagmiitide vahele avause. Sellest läbi pugedes leidsid nad eest veelgi ahtama käigukese, mida mööda pääsesid edasi vaid roomates. Vaev tasus ennast ära: kitsas käik lõppes avara ruumiga, kus poistele vaatas vastu kaks uhket savist voolitud ürgveist – kiviaja kunstniku looming!

Skeptilised teadlased pidid nüüd nõustuma sellega, et juba kiviajal osati valmistada värvaineid, maalida ja voolida: selle koopa kaljumaalingud ja kujud ei saanud kuidagi võltsingud olla, sest neid varjanud stalagmiitide teke nõudis väga pikka aega. 1940. aastal Lascaux' koopas avastatud kaljumaalingute järgi võis olla kindel, et juba kiviaja inimestel oli oma religioon, omad pühad esemed ja rituaalid. Kunagi ei saada teada, kes ja miks maalis Lascaux' koopa kaljudele kolme meetri kõrgused ürghärjad, kuid nende hämmastavalt hästi säilinud värvus annab tunnistust, et inimkultuur on vanem, kui arvata võis.

Tänapäeval, kus arheoloogide käsutuses on väga peeni uurimisvahendeid, on kindlaks tehtud, et de Sautuola ja ta tütre avastatud Altamira koopamaalingud on kolmandiku võrra vanemadki kui 10 000 aastat. Ja tegelikult on kolmeist tuhat aastatki "fitamäng" võrreldes 1994. a. Chauvet' koopa sensatsiooniliste leidudega: sealse kaljumaalingute vanuseks öeldakse 30 000 aastat! See, kes Chauvet' koopaseinu kaunistas, pidi olema oma silmaga näinud nii muinasaegset ninasarvikut, hiidpõtru kui koopalõvisid – ammuilma välja surnud loomi! Mammutid surid välja, kuid Rouffignaci koopast leitud mammutijoonistus püsib.

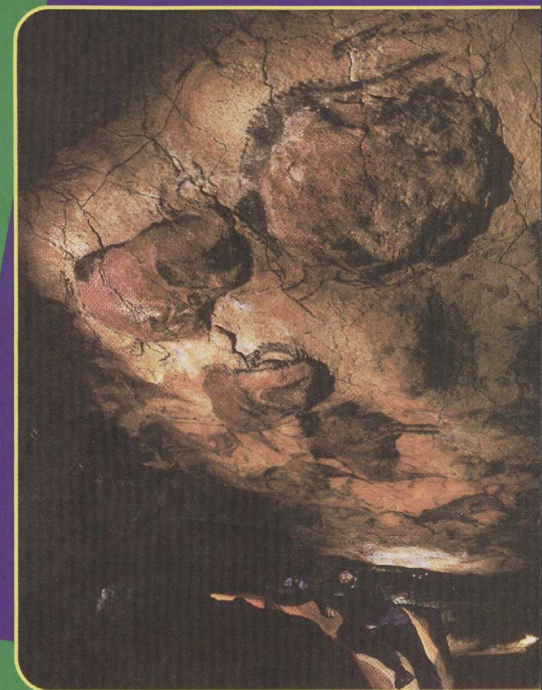
Kiviaja kunstnikud kasutasid looduslikke värvaineid – puusütt, raudoksüüdi ehk ookrit, kaltsiumfosfaati, mida arvatavasti saadi luud põletades ja peenestades. Aga siiani on arheoloogide jaoks mõistatuseks, mis ainega pandi värvid nii kindlalt kivile püsima. Võib-olla avastab sellegi saladuse mõni tuleviku laps?

Jüri Trouberg

Stalagmiidid varjasid koobast, millest kolm poissi leidsid 10 000 aasta vanused savihärjad.

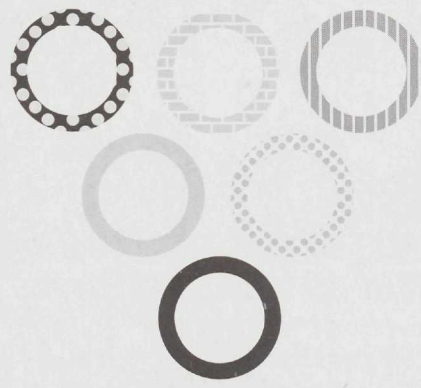
Radioaktiivsete uurimuste kaudu selgus, et Chauvet' koopamaalingute iga on 30 000 aastat

Altamira koopamaalingud avastas 9aastane tüdruk

Nuputamist

PAIGUTA

KAKS RINGI ÜMBER NII, ET PÜRAMIID LÄHEKS ÕIGET PIDI!

PABERSENDID? MIKS MITTE!

Et saada värvilisi pabersente, on sul vaja paberit, värvipliitseid ja natuke sente. Võta münt, pane see lauale nii, et number oleks pealpool. Siis aseta raha peale paber, võta värvipliatsi tagumine ots ja hõõru sellega paberit seal kohas, kus sent all on. Nii võid ühest kahekümnesendilisest mündist teha kas või terve hunniku kirjusid pabersente!

Merle Hunt Jõgevamaalt

OTSI ÜLES SÕNAD JA ÜLEJÄÄNUD TÄHTEDEST PANE KOKKU LAHENDUSSÕNA!

K	O	A	A	L	A	U	S	Ü	N
A	A	L	A	H	D	N	I	N	
A	P	E	L	E	V	A	N	T	O
M	Ä	H	L	A	M	M	A	S	E
E	E	M	I	K	S	V	A	E	L
L	Õ	V	I	H	I	R	B	E	
U	P	I	S	D	G	R	U	R	E
S	K	A	S	S	A	I	J	A	M
S	U	S	S	L	A	A	V	A	A
N	I	N	A	S	A	R	V	I	K

~~USS~~	~~KOATA~~	LAMMAS	KAAMEL
~~SUSS~~	KASS	VAAL	ELEVANT
MADU	KÄELKIRJAK	RAI	KAMEELEON
~~HAI~~	LEHM	LÕVI	SEBRA
~~AHV~~	SIGA	NINASARVIK	SIIL HIR

MAIASMOKA KAELAKEE

Et seda kaelakeed teha, läheb sul vaja niiti, nõela ja fooliumi. (Kui oled näiteks just šokolaadi ära söönud, siis on sul olemas hõbedane paber, mida saab kee tegemisel kasutada.) Kõigepealt võta nii pikk niidijupp, nagu sul kaelakee pikkuseks vaja, ja pane see nõela taha. Siis rebi fooliumi küljest väikesed tükid ja tee neist ühtlased pallikesed. Torka neist kõigist järgemööda nõel läbi. Kui kee pikkus on piisav, siis pane niidiotsad sõlme ja ongi särav ehe olemas!

PAHA KOTT VÕI RAHAKOTT

Triibu-Liine sattus rahajõmmide lõbustusparki, mille ühest sopist leidis veidra rahandusnurgakese. Nurgakeses seisis kolm kotti – üks neist oli rahakott, aga kaks hoopis pahad kotid. Täitsa tühjust täis! Oli teada, et rahakotis peitus 100 000 krooni, ja see, kes koti käega katsumata ära tundis, pidi sama kogu summa endale.

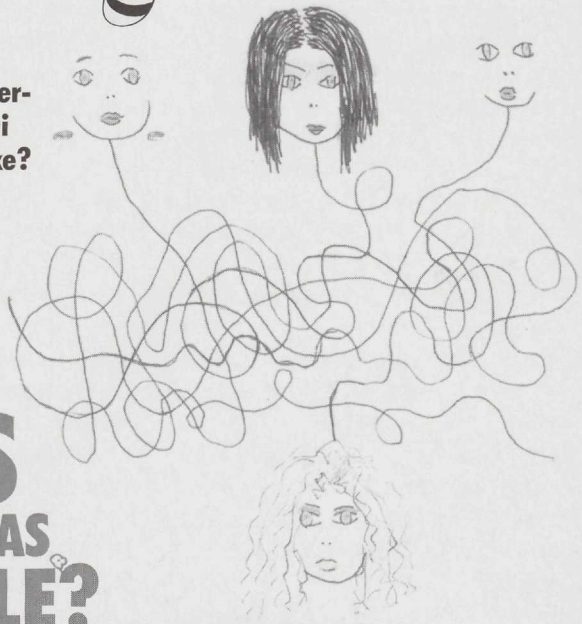
Kottidele olid kirjadki peale maalitud – aga seda oli teinud panganonunik Norbert Nutikas, kes sündimisest peale armastab luisata: kui ta ütleb kolm lauset, siis on kaks neist alati valed ja ainult üks tõene. Vasakult esimesel kotil on kiri "TÜHI", keskmisele kotile on kirjutatud "RAHA!" ja sellest paremal seisval kotil on teade "KESKMINE KOTT ON TÜHI!"

Aita Triibu-Liinel nuputada, mis suguses kotis see raha siis asub – ja pea meeles, et nõunik Nutika lausetes on alati kaks valelikud ja üks sulatõsi. Kui Triibu-Liine peaks koti endale saama, maksab ta kõigepealt ajakirja trükiarve ära – ja siis jääb küllap nii palju ikka järele, et saab parimale abilisele auhinnakleepsu hankida!

TRIIBU-LIINE MÄRKUS:

Kas poleks kena, kui pabersentide eest saaks midagi osta – näiteks pabernukke? No kui neid ei saa, siis vahetatagu pabersendid vähemasti paberkroonide vastu! Mi n a olen nõus!

Mõistatused koostas Mari-Liis Neubauer Haapsalust.

KES HELISTAS EMALE?

Aastal 1914 puhkes Esimene maailmasõda – kogu inimkonna ajaloos polnud sinna maani nähtud sellest suuremat. Ka eesti mehi saadeti sõtta rohkem kui kunagi varem – kokku üle saja tuhande. Sõda muutis kogu Euroopa kaart: kadus mitu kunagi nii võimsat riiki ja tekkis hulgaliselt uusi. Kokkuvarisenud riikide hulgas oli ka Vene keisririik, kus 1917. aastal puhkes revolutsioon. Tänu revolutsioonile said vabaduse Venemaa poolt ikestatud rahvad. Ka Eesti sai sisemise omavalitsuse ja eesti sõjamehed koondusid kodumaale rahvusväeosadesse. Esialgu polnud Eesti väeosadel oma vormi, paratamatult tuli läbi ajada vene mundriga. Et näidata oma rahvuslikku kuuluvust, kinnitasid eesti sõjamehed mütsi ette aga sini-must-valge märgi ja vormikuu käisele, õlakutele või ka rinnatasku nõõpauku rahvusvärvides lindikesse.

24. veebruaril 1918 kuulutati Eesti vabariigiks. Rahvusväeosad muutusid nüüd iseseisva riigi sõjaväeks, mis vajab muidugi ka oma vormi. Kuna Nõukogude Venemaa juba 28. novembril 1918 Eestile kallale tungis, polnud võimalik sõjaväge segamatult korraldada – seda tuli teha keset kibedaid lahinguid, ja ilusa vormi

Ohvitser 1936. a. vormis.
Pildil major Karl Tuvikene.

Tänapäeva mereväeohvitser pidulik vormis. Pildil on piiriväe ülem kontradmiral Tarmo Kõuts ja endine mereväe ülem mereväekapten Roland Leit. (Foto: Tiina Tojak)

Vahipataljoni sõdurid paraadvormis. Vasakult: maa-, õhu- ja mereväelane suvises ja talvises rõivastuses. (Foto: Boris Mäemets.)

KUIDAS EESTI KAITSEVÄGI VORMI SAI?

väljamõtlemine polnud selles raskes olukorras kaugeltki peamine. Tähtsam oli see, et sõduritel oleksid jalad kuivad ja soe rõivas seljas. Vabadussõja algul nägigi meie sõjavägi üpris metsik välja. Nii mõnelgi mehel oli sõjaväe mütsimärk sonimütsi või lälkiläki ees ja koduvillastest pükstest ja talumehe poolkasust ei paistnud kuidagi välja, et tegu oli sõduriga.

Kui vaenlane oli maalt välja aetud, oli aega ka vormiga tegelda ning 23. märtsil 1919 kinnitas peaja ja sõjaminister Konstantin Päts oma käskkirjaga esimese Eesti oma sõjaväevormi. See oli üpris lihtne kaitsevärvi riietus, kus auastmetunnuseid kanti nii krael kui õlakutel. Käisele kinnitatud kilbilt võis näha relvaliigi või väeosa tunnuseid. Õlakud ja käisekilbid olid

kõigil sinised, ohvitseride kraed olid musta värvi. Ratsaväelased uhkeldasid punaste pükstega, kuigi vorm seda ametlikult ette ei näinud. Õpursõdurid kandsid erilisi õlakuid, mille kavandi tegi kunstikooli õpilasena vabatahtlikult rindele läinud Eduard Wiiralt – meie tulevane kuulsa graafik. Õlakul oli kujutatud noort rohelist kuuske.

Vabadussõja ajast tänini on vastu pidanud Kuperjanovi partisanide hirmuäratav tunnus surnupealuu ja säärekontidega ning Kalevi pataljoni märk. Kalevlaste Maleva moodustasid Vabadussõjas spordiseltsi "Kalev" liikmed ja nende käisemärk kujundati seltsi lipu järgi. Nii, nagu Vabadussõja ajal, on ka nüüd peastaabi tunnuseks kolme lõviga käisekilp.

Maavägi. Esimese üldtunnuseid: 1) ohvitser, 2-3) sõdur, 4) lpn. Müütmärkide: 5) aialtes detsembrist 1918, 6) aialtes 23. märts. 1919, 7) Kupeji pat. 8) Scoutspat. Auastmetunnused aialtes 23. märts. 1919. Kuuse krossid: 9) rns., 10) kapr. ja a.-allohv., 11) v.-allohv., 12) veitv., 13) ohv.-aset. ja lpn., 14) al.-ltn., 15) ltn., 16) al.-kpt., 17) kpt., 18) al.-polk., 19) polk., 20) kindr.-m., 21) kindr., 22-26) sv.-am. ja arstid, 27) sv.-õpetaja. Põlitud varrukall (rahvuspaatid tunnused, mida kanni ka sõja ajal kaitsevärvi, parele asemel): 28) kprs., 29) a.-allohv., 30) v.-allohv., 31) veitv., 32) ohv.-aset. ja lpn., 33) al.-ltn., 34) ltn., 35) al.-kpt., 36) kpt., 37) al.-polk., 38) polk., 39) kindr.-m., 40) kindr., Olüüki: 41) rns. ja kprs., 42) a.-allohv. kuni veitv., 43) ohv.-aset., 44) lpn. kuni kpt., 45) al.-polk. ja polk., 46) kindr.-m., 47) Kupeji, ja Sakala pat. Olök (lpn. kuni kpt.), 48) junior. Sõjakooli kasvandike tunnused. Olüüki: 49) kadett, 50) postipekadett. Väärilgi ja eriala tunnused. Varrukall: 51) staap ja va-

litussed, 52) jalav., 53) suurüks, 54) ratsav., 55) inseneriv., 56) aitoroad, 57) õhusõidurood, 58) arstid ja sanitarid, 59) sv.-õpetaja, 60) sõdotelegrafistid, 61-62) telegraafirood. Kuuse krossid: 63) arst, 64) loomaarst. Varrukandemärgid: 65-67) Soomusrongide divis., 68-69) arstid, personaat, 70) loomaarstid, personaal. Väeosade tunnused (varrukall): 71) Kupeji pat., 72) Kalevlaste Malava, 73) Scoutspat., 74) Sakala pat., 75) soomusrong nr. 4, 76) soomusrong nr. 4, 77) soomusrongid rühm nr. 1, 78) Ingeri polk., 79) Balli pataljon.

Merevägi. Müütmärkide: 1-2) ohvitser, 3) poosman, masinatöötaja ja veisker, 4-5) mandruke müütmärk. Ametiametite tunnused aialtes 12. veebr. 1919. Põlitud Olüüki: 6) IV järgu laeva komandör, 7) II j. laeva vahiüksus, 8) III j. laeva komandör, 9) II j. laeva vahiüksus, 10) II j. laeva komandör, 11) II j. laevade divis., ülem., 12) merejõudude juhataja, 13) II j. laeva arst, 14) merev.-am.

(staabi ja vallituste jaoksõnade ülemad). Kuuse varrukall: 15) vanemspets., 16) ülemspets., 17) poosman, 18) vt. 8, 19) vt. 7, 20) vt. 9, 21) vt. 9, 22) vt. 10, 23) vt. 11, 24) vt. 12, 25) vt. 13, 26) vt. 14. Mereväe kadeti Olüüki (1919. a. 18paal): 27) piluall, 28) piluall. Au- ja ametiametite ning eriala tunnused aialtes 25. nov. 1919. Põlitud Olüüki: 29) aseohv., 30) a.-ltn., 31) ltn., 32) v.-ltn., 33) asekapl., 34) kpt., 35) aseadmiraal, 36) admiraal, 37-38) insener, revident, instruktor v.-ltn. auastmes. Kuuse varrukall: 40) aseohv., 41) a.-ltn., 42) ltn., 43) v.-ltn., 44) asekapl., 45) kpt., 46) aseadmiraal, 47) admiraal, 48-50) vt. vastavalt 37-39, 51) merev.-am. ametiametite märkide. Mereväealaste eriala-märkide aialtes 15. sept. 1919: 52) meesinist, mootorist, 53) roolimees, 54) galvanöör, 55) minimaalsinist, 56) komandör, 57) elektrik, 58) ahjukütaja, 59) minöör, 60) signaalist, 61) tuaker, 62) veisker (aialtes 27. mais 1919), 63) veisker, 64) muusikant, 65) rannavalvur. Väeosade tunnused (varrukall): 66) Mere-dessantpataljon.

Merevägi kandis Vabadussõja ajal musta vormi. Kui maaväe vorm on tänaseks põhjalikult muutunud, siis mereväel on suurelt osalt samasugune vormirõivastus nagu Vabadussõja ajal. Pärast Vabadussõja lõppu algas sõjaväevormi osas otsingute aeg. Prooviti eeskujuga ammutada siit ja sealt.

Mõneks ajaks pandi kehtima isegi tumesinine kõikvõimalike ilustustega piduvorm ohvitseridele. Aastal 1936 kehtestati Eesti kaitseväele toonastes oludes silmapaistvalt moodne vormirõivas, mis suuremate muudatusteta on kasutusel tänini. Uueks elemendiks vormi juures on väliteenistuseks mõeldud laiguline

moondamisriietus, mida Teise maailmasõja eel ei tuntud. Seevastu järgib sõjaeelset eeskiju ohvitseride pidulik õhtuvorm, milleks on auastmetunnustega frakk. Tallinnas paikneva Vahipataljoni sõduritel on ainsana eriline paraadvorm, kuna väeosa täidab mitmesuguseid esindusülesandeid. Hannes Walter

→ Ratsaväe nooremleitnant 1925 suurvormis.

← Kindralmajor teenistusvormis

← Ratsaväe allohvitser teenistusvormis

← Mereväe-kapten suvises paraadvormis.

← Soomusvägede kapten talivormis

Hannes Walteri joonistused

BASSEINIMÕISTATUS

Pildil on neli last, kes käisid basseinis suplemas. Nende hajameelsel vanaonul on kõigi laste nimed teada, kuid kes missugust nime kannab, seda ei oska onuke öelda.

Ta mäletab siiski, et Aadu ei lähe kunagi vette, kui seal on Peedu. Peedu ei oska hästi ujuda ja seepärast läheb Tiina alati vette koos temaga. Liina on vanem kui Peedu, kuid noorem kui Tiina ja Aadu. Teada on veel, et Aadul on pikad ja teravad küüned ning seepärast ei anta täispuhutavat ujumistrõngast kunagi tema kätte.

Kas sina oskad vanaonu andmete põhjal öelda, kes on kes?

Pildi joonistas Krööt Olo Tori vallast

JÕGI

Kuskil vaiksete kaskede all sulises jõgi. Tundus, et ta naeris, siis jälle nagu laulis kurba laulukest. Kõik oli üks sädelus, valendus, madin ja kihin.

Niimoodi lookles see hõbedane sädelev lint mööda metsa, üle karja- ja heinamaa. Peeglina peegeldas ta oma teel ääretut sinist taevast, üksikuid pilverünkaid ning unne vajunud pajusid.

Rõõmsalt tantsides haaras ta kaasa seemneid, neid aga peagi jättes, heites end uutele mangukannidele.

Jõgi oli nagu tütarlaps, kes ei teadnud, mida tahtis, kes lihtsalt kelmikalt naeru laigistades tuiskas edasi, jättes, unustades kõik – soovis leida paremat.

Maria Nikulina Pärnu Hansagümnaasiumist

KOGU MOOS

Mõtle välja mitmesuguseid asju, mis võiksid olla kingipakis: auto, kübar, kommikarp, kleit, kingad, raamat jne. Kirjuta nende asjade nimetused sedelitele ja pane sedelid korvi. Mängujuht (võib olla ka keegi teine, mitte sina ise) küsib nüüd järgemööda kõigilt mängijatelt: "Tõin sulle kalli kingituse. Mida sa sellega teed?"

Igaüks ütleb, mida mõtleb, näiteks: "Söön ära ja kogu moos!" või "Panen lauale ja kogu moos!" Nüüd laseb mängujuht tal korvist sedelikese võtta. Kui sellele on kirjutatud "tort" või "kommikarp", siis saab mängijast mängujuht, kui aga "auto" või "aluspüksid", mis söögiks või lauapanelekuks ei kõlba, jätkab ta tavalise mängijana. Mäng lõpeb, kui kõik sedelid on leidnud sobivad vastused.

Pildi joonistas Kirke

MAMMU

Mammu, mammu maasikas elab paksus kaasikus. Ta näeb välja nagu pall, kõhu ümber pikk sall.

Mammu, mammu maasikas, meie männiriisikas. Elab kuusemetsas ta, palju sõpru on tal ka.

Naabriks kägu kukuke, sõbraks ööbik nukuke, aia taga semu siga ja siis rebane – see naga.

Eneken Viks Tallinnast

KUI VIHMA AJAB TUPPA
... siis on just õige aeg mõni mõnus mäng käima lükata.

LIIKLUSMÕISTATUS

Üks noormees, kes töötas veoautojuhina, jättis oma pruudile külla minnes juhiloa koju lauale. Ta möödus rahumeeli liiklusringist, mis keelas sellel tänavalõigul veoautodel liikuda, ega pööranud mingit tähelepanu ka "telliskivile", mis näitas, et sissesõit on keelatud. Kõik see toimus otse liikluspolitseiniku silma all, kuid korralvur ei mõelnudki noormeest peatada. Miks?

KALAMEHEJUTUD

Õned kalad, merevähid ja kaheksajalad sobiksid suurepäraselt luurajateks, kuna oskavad ise endale "maskeerimismantlid" selga kasvatada, muutes värvi vastavalt keskkonnale, kus nad elavad. Näiteks lestadega on tehtud katsetusi, mille käigus nende alla vette asetati maleruudustik. Selle asemel, et malenuppude otsimisele mõelda, kattusid kalad üpris lühikese aja jooksul kontrastsete laikudega, mis oma suuruse ja paigutuse poolest meenutasid male-ruute.

Kõige suurem õngega püütud kala oli valge inimsööjahai, kes kaalus 1208 kilo ja oli 5,13 meetri pikkune. Rekordkala sai Lõuna-Austraalia rannikul kätte õnneseen nimega Dean 21. aprillil 1959.

Ammu on möödas need ajad, kus haisid pidasid peale hiinlaste kõik rahvad läbi ja lõhki kasutuskõlbmatuks elukaks. Tänapäeval on hakatud hailuid kasutama väetiste ja loomatoidu valmistamiseks ning lisaks sellele on nutikad jaapanlased õppinud hailihast tegema roosgasid, mis polevat maitselt halvemad kui tuunikala- või koguni kilpkonnadelikatessid. Peale haibiifsteegi valmistatakse koguni haiviinereid, mis olevat väga maitsvad.

Punases meres, mis öeldakse haigest lausa kihisevat, elutseb kummaline, lestataoliselt lamekõhaga kala, keda kohalik rahvas kutsub moosese tallaks. Siledal "tallakesel" on merepõhjas tald kindlalt maas, sest haide eest kaitseb ta ennast isevärki mürki pritsides. Selle väheldase mereelaniku mürk halvab ka kõige hirmsama hai ainsa hetkega, nii et sellel jäävad lõuadki mõneks ajaks laiali. Kui röövel liikumisvõime jälle tagasi saab, peab ta muidugi suu loodetud saagist puhtaks pühkima. Teadlaste väitel on see haisid tarretama panev mürk inimestele peaaegu et kahjutu. Kahjuks pole keemikud veel õppinud moosese talla mürki kunstlikul teel järele tegema ...

Kõigi kašelotilapsukesed toituvad oma esimese eluaasta vältel ainult emapiimast, viskavad nad selle aja jooksul kõvasti kasvu, sirgudes 6 – 7 meetri pikkuseks. Ookeaniuurijad on välja uurinud ka nende vaalabeebide kiire kasvu põhjuse: nimelt on kašelotipiim lehmapiimast 10 – 15 korda rammusam ja sisaldab 30 – 58 % rasva. See piim sobiks kindlasti tulevaste korvpallurite toidulauale!

Kala on terviseks! Tohtrid väidavad, et kala pole kasulik mitte ainult sööjale, vaid ka püüdjale: veekogude ääres viibivatel inimestel on pulss viie kuni seitsme löögi võrra aeglasem, vererõhk madalam ja kopsud märksa puhtamad kui neil, kes kalapüügist ei hooli. Jõgede-järvete läheduses on õhk nimelt jahe- dam ja niiskem kui sisemaal ning loomulikult on seal ka õhu tolmu- ja saasteainete sisaldus väikesem. Seetõttu soovitatakse kalapüügiga tegeleda ennekõike neil, kes kannatavad kõrge vererõhu, närvisüsteemi hädade ja unepuuduse all.

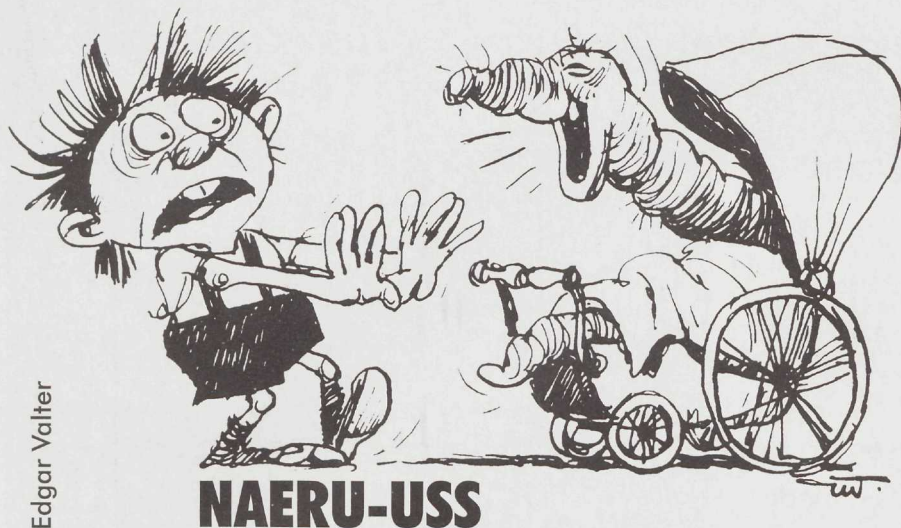
Teadlased väidavad, et kalad magavad ööpäeva jooksul vaid mõne tunni. Põhjakalad (näiteks lestad) kaevuvad siis, kui neil uni peale tükib, põhjaliivasse. Akvaariumikalad loobuvad "hingetõmbeajal" kindlas suunas ujumisest ja teevad uniseid ringe ümber iseenda.

Vähid ei tee "vähi- käiku" mitte ainult veepõhjas liikudes, vaid ka ujudes. Vähi "sõuab" vett nimelt oma lakaga, seda kord välja sirutades, kord kõhu alla kõverasse tõmmates, ning sel kombel on tõepoolest võimalik liikuda ainult tagurpidi.

Edgar Valter

NAERU-USS

Kalamees istub õngitsedes järvekaldal ja vahib nukralt vette. Külamees, kes juhtub mööduma, küsib: "Vabandage, härra, aga minu meelest käite te siin väga tihti istumas?"

"Jah, juba neli aastat käin siin pühapäeviti õnge leotamas..."

"Kas te siis ei tea, kulla mees, et selles järvesilmas pole juba aastaid ühtki kala olnud?"

"Hmm-mm," muutub kalur mõtlikuks. "Kui aus olla, siis hakkasid mul juba paar aastat tagasi samasugused kahtlused tekkima..."

"Ah, see meie mudane tiik on mind surmani tüüdanud!" kurdab väike särg suurele. "Siin on nii igav – kunagi ei juhtu midagi huvitavat!"

"Eks sa haara õngekonksust kinni!" soovib suur särg. "Amps – ja kohe satud sulavõi sisse!"

"Elu on ülekohtune!" kurdab õngekonks. "Mina olen see, kes peab iga kord kala järele sukelduma, aga kui kala näkkab, siis on ikka õngekork see, kes kõigepealt kukub hüppama!"

"Kuule, Juku," pahandab isa, "miks sa kalu enne pannile panemist puhtaks ei pese?"

"Milleks?" imestab poiss. "Nad on ju eluaeg vee sees elanud!"

"Uskuge mind, vana kalameest, kui ma ütlen, et minu kalapaat on parim maa peal!"

"Maa peal võib ta küll üsna hea olla, aga vees ei ole temast üldse asja!"

Õpetaja püüdis spinninguga oma elu esimese haugi. Ta möötis väikest kalakest pika pilguga, päästis selle siis konksu otsast lahti ja viskas vette tagasi, hüüdes: "Mine nüüd koju, aga pea meeles, et järgmine kord võid minu silme ette ilmuda ainult koos vanematega!"

Külamees pöördub õngitseja poole: "Olge nii kena ja kirjutage, palun, mu aadress ja telefoninumber üles!"

"Milleks?" imestab õngitseja.

"Selleks, et saaksite mulle teada anda, kui te esimese kala kinni püüate!"

"Miks ma seda tegema peaksin?"

"Teate, mina olen kohalik koduloouuriija, ja kõik kohalikud sündmused on mul siia maani korralikult kirja pandud. Viimane kala püüti meie järvest nimelt 1812. aastal..."

Suvilasse jõudes leppis isa Jukuga kokku, et hommikul minnakse järvele kala püüdma.

Hommikul äratab isa Jukut: "Tõuse üles, pojake, kala juba näkkab!"

"Ei tea, kas ta näkkab väga valusasti?"

Juku püüab koos suurte meestega kala. Poisil on päris hea kalaõnn, kuid miskipärast viskab ta pooled kalad vette tagasi.

"Kuule, Juku," imestab onu, kes oma õnge poisi oma kõrval leotab, "miks sa viskad väikest kalad kotti paned, aga suured viskad jõkke tagasi? See pole küll tark tegu!"

"Aga meil on kodus ainult väike pann, ja pole ju mingit mõtet püüda sihukesi kalu, kes pannile ei mahu!"

Juku küsib loodusepoes müüjalt: "Õelge, tädi, ega teil ei ole siin müügil sihukesi väikesi haisid, kes akvaariumisse mahuksid?"

"Ei, poiss," naerab müüja. "Siiani pole veel keegi oma akvaariumis haikalu pidada tahtnud! Kuidas sul üldse selline mõte pähe võis tulla?"

"Ma tahaksin oma Miisule natuke õpetust anda – juba kuendat korda pistis ta meie akvaariumis kõik kalad nahka!"

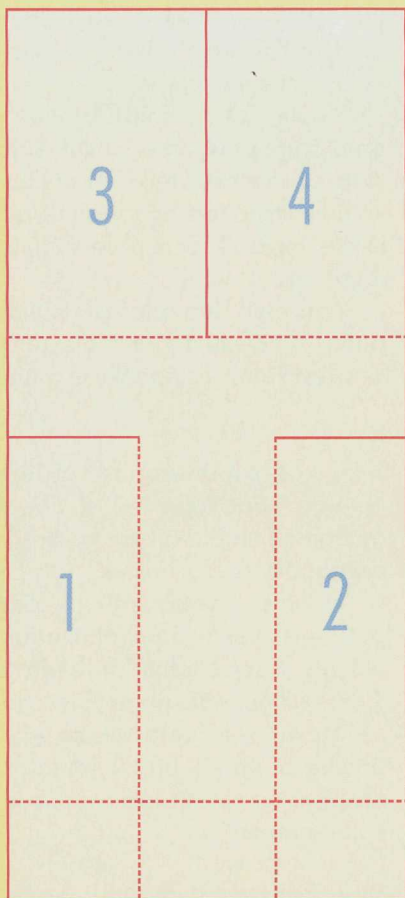

Marit Ilves

MEISTERDA ENDALE HELIKOPTER!

1. Lõika kääridega mööda pidevaid jooni.
2. Murra alumine serv mööda katkendliku joont töö peale.
3. Murra riba 1 töö peale.
4. Seejärel riba 2 kõige peale.
5. Nüüd kinnita töö alumisse serva kirjaklamber.

6. Murra riba 3 töö peale
7. Keera töö teistpidi
8. Murra riba 4 töö peale ja viska helikopter nii kõrgele kui saad!

MIS SIIS TOIMUB?

Kavas on korraldada matk, karneval, temaatilised tegevuspunktid ja lõkkeõhtud ning palju muud. Laagris ilmub päris oma aja-leht. Külla on oodata Eesti Mereklubi oma svertpaatidega. Meie koostööpartneriks on ka MTÜ Rahvakoolitus-ELU, kes hoolitseb meie tervise eest laagris. Ühesõnaga, sellest saab teie kõigi abiga üks ütlema-ta tore ja meeldejääv skaudilaager.

**LAAGRIMAKS ON
300 KROONI.**

EELREGISTREERIMINE:
Infot, registreerimislehti ja terviseankeete
küsida laagri sekretärit!

Mairi Felding tel: (22)790 283
e-mail: maty@hot.ee
www.hot.ee/rsm/

EESTI SKAUTIDE ÜHINGUL on uus interneti
kodulehekülg aadressil www.skaut.ee.

SALANURK

LAHENDA SALAKIRI

UVMF MBBHSJTTF

Võti: $a=b$, $b=c$ jne.
Eelmise salakirja vastus oli LÕBUSAT SUVE

TULE "SAJANDIVÄRAVA" LAAGRISSE!

19. - 23. juulini 2000. a. toimub Rävälä Skautide Maleva ja EEKBL Laste- ja Noortetöö Keskuse esimene ühine suvelaager, mis kannab nime "Sajandivära". Nagu nimest mõista, kavatseme laagri tegevuses kajastada XX sajandi suursündmusi, tuntud inimesi, leiutisi, muusikat. Laager toimub mere ääres, täpsemalt Harjumaal Kaberneemes.

OLE VALMIS!

Lasnamäe üldgümnaasiumis töötab õpetaja, kes oskab teha absoluutselt kõike: nii maju kui autosid ehitada, nii kringleid kui kohvikanne valmistada. Õpetaja on väga noor – alles kevadel lõpetas ta pedagoogikaülikooli –, kuid maailmas pole vist ainsatki asja, mida ta pärast pisukest uurimist täpselt järele teha ei oskaks, ainult et kümme või isegi sada korda väiksemana. **PÄRTEL TALL** ütleb, et on voolimisega tegelnud nii kaua, kui ta ennast üldse mäletab.

Praegu Pelgulinna gümnaasiumi nime kandvas Tallinna 46. keskkoolis õppides tegeles Pärtel muidugi ka joonistamise ja maalimisega, kuid tema jaoks oli ja on PLASTILIIN kõige parem materjal: see on värviline, hästi tööeldav ja üsnagi tugev. "Minu eesmärgiks on just hästi suuri asju võimalikult väikeselt kujutada," ütleb Pärtel.

"Kõrbelaev" (2000. a.)

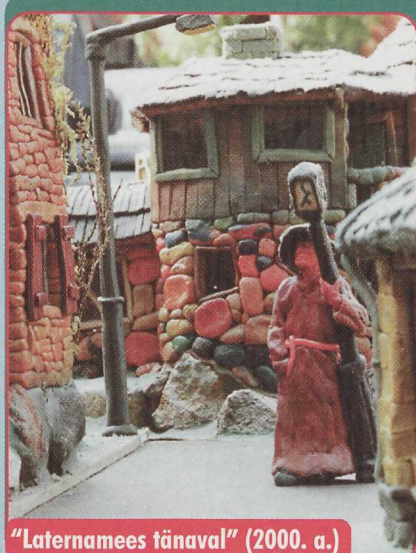

"Veelune majakas" (1999. a.)

Poisipõlves pani ta nagu teisedki kokku ka legomudeleid, kuid klotssidest ei saanud siiski teha selliseid esemeid, nagu tema teha tahtis. Autoajakirju uurides tuli tal vahel tahtmine teha TÄPSELT samasuguseid masinaid – ja pikapeale läksidki sõrmed nii osavaks, et tillukesed autod tulid viimse kui detailini pärisõidukite sarnased. Oma isa Moskvitši tegi ta plastiliinist vähemasti kümme korda ja üks selline on siiani kodus alles.

Kodus on Pärtelil kõik kapid plastiliinist kujusid täis. Väikesest peast juhtus nendega vahel ka õnnetusi – oh seda õnnetust, kui mõni kuju päikeselise ilmaga aknalauale ununes! Muidugi huvitasid Pärtli tehtud plastiliinkujud ka ta vendi ja õde, nii et aegajalt leidis noor kunstnik, et ta kätetöö oli "iseenesest" katki läinud...

Kullo Lastegalerii näitusele välja pandud prantsuse maja vaadates tunnen mingi tahtmist tillukesi telliskive näpuga katsuda: kas tõesti on needki plastiliinist? On näha, et ühte katusekivi on kellegi sõrm juba "eksamineerinud"...

"Laternamees tänaval" (2000. a.)

Õpetaja ehitas KÕRBEORELI!

"See maja on juba viis aastat vana," jutustab Pärtel Tall. "Näe, aknaraamid ongi natuke längu vajunud. Maja voolimisel olid mulle abiks reisimuljed ja fotod. Muidugi on vaja kannatust, et kõik detailid tuleksid just sellised, nagu nad päriselt on. Kui voolimistöösse on vahe sisse jäänud, siis peab tükk aega jälle sõrmi treenima, enne kui õnnestub näiteks 8-millimeetrisele näole õiget ilmet anda..."

Oma põhiliste töövahenditena nimetab Pärtel puust hambaorke, teravaks tehtud tuletikke (mille väävliga ots sobib hästi tööde silumiseks) ja nõela.

Praegu viimistleb kunstnik muinasjuttu, mis kannab kummalist pealkirja "Kõrbeorel". Maailm, milles muinasjutt kulgeb, on juba valmis – ja ikka jälle plastiliinist! Lugu ise toimub tulevikus – 300 aasta pärast. See ei ole mudilastemuinasjutt, vaid ennemi ulmelugu: Maa peale satub kosmoseolend, kelle tagasisaatomisega on tükk tegemist nii majakavahil, laternakandjal kui kummalisel rohelisel kassil. Kõrbeorel on muinasjuttu nimegelane, kelle loodud muusika abil õnnestub lõpuks kosmosetulnukas ilmaruumi tagasi saata. Aga eks te ise loe, kui raamat ükskord ilmub! Ja ärge arvake, et vähemasti majakas on metallist tehtud: selle hõbedase värvuse saavutas kunstnik hoopis plastiliini sisse alumiiniumipuru segades!

Jääme põnevusega ootama plastiliinimaailma raamatut, millesarnast pole meie planeedil küll vist enne olnud!

Pärtel Talli plastiliininäitusel käis Leelo Tungal

MEIE MÕNUS LILI REMMEL

Lemmikraamat lapsepõlves?

Oh, kogu see riulitais, mis kodus oli. Pluss lisa, mida sai raamatukogust laenutada. Püüdsin küll mõelda: kas panna ettepoole Muumitroll, Mary Poppins või Viplala? Kunksmoor või naksitrallid? Aga siis jäid ju Pipi ja Sipsik ja teised välja. Meeldis väga lugeda ja meeldisid paljud raamatud.

Lemmiktoit?

See küsimus pani mind muigama – kui lapsepõlve peale tagasi mõelda, siis toitumise juures oleks parim olukord olnud minu jaoks see, kus sööma ei peagi. Praegu ei taha ma päeva alustada, kui pole söönud kaerahelbeputru (lemmikute kohapealt veel kirsimoosiga) ja joonud kruusitäit koorekohvi. Kõige rohkem maitseb toit, mida mõni kallid inimene just minu jaoks valmistanud.

Lemmikvärv?

Türkiissinine on selle värvi peen nimi. Lihtsamalt seletades on see rohekassinine. Aga konkureerivalt pean ütleva, et kui vaatan küpseid aprikoose, siis tundub nende värv maailma ilusaim.

Lüli
Remmel

Lemmiktund koolis?

Esimeses klassis oli kindlasti matemaatika. Hiljem kirjandus. Meeldisid ka bioloogia ja ajalugu.

Kõige ebameeldivam tund?

Eks see on seotud ebaedu tundega. Kui kehalises pidi palli viskama, pingutasin ma kogu hingest, aga tulemuseks oli ikka kaks. Loomulikult ühe enamasti viisi saava tüdruku maailma see ei sobi. Ma kartsin väga pallimänge, mida teised nii armastasid. Rahvaste pallis oli jube valus,

kui palliga pihta said, ja ma ei jõudnud palli üle piiri visata. Nii et kehaline kasvatus.

Kas Sul on eeskujusid või lemmikangelasi?

Ma arvan, et vanaema on olnud minu suurim eeskuju. Aga kindlasti on olnud eeskujuks balletiõpetaja (12 aastat õppisin balletti Evi Lüdigi juures). Ühe aasta sain käia Laine Mägi tantsutrennis ja see aasta andis meeletult palju. Koolis olid eeskujudeks keele- ja kirjanduse õpetajad. Nii eesti, vene kui inglise keele. Lemmik – tuli pähe Mary Poppins.

Kas oled saanud kahte? Missuguses õppeaines?

Oh, kui jube küsimus! Täiskasvanud inimesena tahaks kohe öelda: ei ole. Tegelikult on 11 aastat koolis käia pikk aeg ja kindlasti olen ma kahte saanud. Võib-olla isegi igas aines. Ma ei mäleta enam nii täpselt. Olulisem on, et parandasin need ära ja püüdsin siis tublim olla.

Parim sõber koolis? Praegu?

Minu jaoks on sõprusel olnud lapsest saati väga oluline koht. Alati on olnud ka lähedane sõber, keda olen usaldanud. Siiani on soe tunne neist mõeldes. Praegu on parim sõber oma abikaasa.

Kelleks tahtsid saada?

Tahtsin saada baleriiniks. Ja õppisin balletti 12 aastat. Kuna ema mind Tallinna Koreograafiakooli katsetele ei viinud, sain aru, et maailmakuulus mind ei oota. Siis püüdsin olla Pärnus nii hea tantsija kui võimalik. Veel tahtsin saada kirjanikuks. Ka veel – ärge naergete! – nõia! Niisuguseks, kes ravimtaimi tunneb ja rohtusid keeta oskab. Muide – lugesin suure huviga "Eesti NSV ravimtaimi".

Millega tegeleksid, kui oleksid praegu laps?

Kõige sellega, millega oma lapsepõlves – jookseksin ja mängiksin sõpradega, loeksin jälle nii palju, et peaksin pärast kogu elu prille kandma, tantsiksin balletti... ja mis seal kõik oli.

"Tere tulemast meie väikese tsirkuse suurele etendusele!" hüüdis mustas frakis tsirkuse-direktor saalitäiele rahvale. "Täna esinevad teile õhkkeerge köietantsija ja tinaraske jõumees! Lõbus kloun ja etteaimamatu mustkunstnik! Dresseeritud koerad ja lõpuks meie tõmbenumber – õpetatud madu! Jajaa! Meie maotaltsutaja paneb mao teie rõõmuks saba peal tantsima."

Areeni täitsid valged puudlid, kes hakkasid oma dresseerija juhtimisel trikke tegema. Lava taga aga jooksis tsirkusedirektori juurde ärritatud maotaltsutaja ja halas kahe käega pead kinni hoides: "Kadunud! Madu on koos korviga tinatuhka kadunud!"

Kloun sügas oma punast nina ning teatas: "Tal kadus korvis tuha sees tina ära. Või ehk kadus korv tuha alla ära? Kuid mis tinast siis juttu oli?"

"Vaikust!" käratas tsirkusedirektor. "Me ei vaja oma etendusel ei tina ega tuhka! Lähen kuulutan järgmise numbrina välja maotaltsutaja. Las esineb, selle asemel et segadust teki-tada!"

Selle peale maotaltsutaja lausa nuttis: "Ma ju just ütlesin, et madu on tükki korviga kadunud!"

Direktor võpatas, nagu oleks ta ussist nõelata saanud. "Võimatu! Meie tsirkuses ei kao kunagi midagi! Meil on kõik asjad korralikult üle loetud ja kindlas paigas! Eriti kindlas paigas peab olema maokorv! Korrapealt üles otsida!"

Απίστία 'ηάκκάσια κάαυνια μάαυ ὀτσίμα. Ainult mustkunstnik harjutas oma vana kaarditrikki ega teinud üldisest saginast välja.

"Äkki on madu läinud publikuga tutvust tegema?" arvas kloun ja tahtis juba saali minna.

"Ei saa olla, sest madu kadus koos korviga," vaidles köietantsija talle vastu.

"Madu võttis korvi kaenlasse ja lahkus laia ilma õnne otsima," sõnas jõumees, kes oli natukene lihtsameelne.

"Ärge ajage mind hulluks! Maol pole käsi, ta ei saa korvi kaenlasse võtta!" pröökas direktor.

"Võib-olla leidis keegi oma õnne, võttes kaasa korvi meie maoga," teatas kloun ja pani jala kaela taha.

Vahepeal oli köietantsija kõrge posti otsa roninud ja jälgis seal all toimuvat.

"Mul on siin üleval pilt selgeks saanud!" hüüdis ta. "Kõik peale mustkunstniku muretsevad ja otsivad. Ma arvan, et tema teab, kus madu on!"

"Jah! Tema ei sallinud minu madu!" hädaldas maotaltsutaja. "Tegi lõputuid solvavaid märkusi tema tantsu ja minu vilepillimängu kohta. Ja käskis madu seifis hoida! Mõelge – seifis! Madu, vaeseke, ei saaks

seal ju hingata! Teate, ta lihtsalt kartis!"

Lihtsameelne jõumees sügas kulkalt ja sõnas: "Nojaa, seifist ei kao juba midagi..." Märgates tsirkusedirektori raevukat pilku, mõistis mustkunstnik, et peab kõik ära rääkima.

"Oh, mul oli sellest maost nii kahju!" püüdis ta end õigustada. "Sel vaesel roomajal oli ju meie kliimas külm. Siis ma mõtlesin, et kaoks ta siit sinna, kus on kuum. Ja madu oligi kadunud! Küllap on ta praegu juba soojal maal. Ja seal ongi tema õige koht!"

"Jalamaid madu tagasi mõelda! Või võluda! Või ükskõik, kuidas iganes see sul käib!" käratas tsirkusedirektor.

Võlur hakkas omaette podisema ja kätega vehkima. Ning ennäe – suure vihina ja sahinaga lendaski kohale maokorv ning maandus otse võluri nina all. Ehmunud kargas mustkunstnik sellest eemale.

Kuid juba tormas õnnelik maotaltsutaja korvi juurde, veendumaks, kas korv ja madu on ikka õiged. Olid.

Etendus võis edasi minna. Ilma häireteta. Nii, nagu selles tsirkuses tavaks oli.

Liili Rimmel

KADUNUD MAO SALADUS

Pildi joonistas Kirke

Mis PUUST sa oled?

Inimestele on ikka aeg-ajalt meeldinud ennustada – nii tähtede, kivide kui käejoonte põhjal. Leidub aga tarkpäid, kes arvavad, et igapähele meist on oma hingepuu, mis annab jõudu ja energiat. Kes tahab, see usub, kes ei taha, valigu endale hoopis meelepärane pöösas...

ÕUNAPUU (25. VI – 4. VII; 22. XII – 1. 01) märgi all sündinud inimesed on helled, tundelised ja lahtiste kätega. Nad on ise truud sõbrad ja ootavad ustavust ka oma kaaslastelt. Tuimas ja hoolimatus keskkonnas võivad nad muutuda tusameelseks, kuid oma põhiloomult on siiski optimistid ja saavad suhteliselt kiiresti peitumusest üle. Usaldusele vastavad usaldusega, sest tunded on neile mõistusest tähtsamad.

HÖBEKUUSK (5. – 14. VII; 2. – 11. I) on kaunis, kuid kinnine ja pealtnäha karmivõitu loomusega. Selle märgi all sündinutega pole kerge sõprust sõlmida, sest nad on üpris nõudlikud ja valivad. Nad armastavad suurejoonelisust ja peenust. Pisiastjadega neile tegelda ei meeldi ja odavatest ehetest hõbekuused lugu ei pea – ennemini olgu neid vähem, kuid kõik olgu ehtne ja hinnaline. Oma väheseid sõpru peavad nad väga kalliks.

KÜNNAPUU (15. – 25. VII; 12. – 21. I). Selle märgi all sündinud iseloomustab avameelsus ja oskus õigeid lahendusi leida ka kõige keerulisemates olukordades. Ebaõiglusega kokku puutudes võivad nad ka enese-valitsuse kaotada. Neil on väga suur kohusetunne ja lohakust ega hoolimatust nad ei talu. Nad on korralikud ja töökad ning võtavad hea meelega enda peale kamba- või rühmajuhi kohustused. Seda, kui neid juhiks ei valita, elavad hinges väga raskelt üle.

MÄND (24. VIII – 2. IX; 19. – 29. II) oskab alati oma parimaid omadusi esile tuua. Tema hea fantaasia ja kiire reageerimisvõime aitavad tal elus kiiresti edu saavutada. Mänd on julge ega lase end saatuselöökidel kõigutada. Selle märgi all sündinuid varitseb siiski oht kuiva männiraona kärinal süttida ja öelda sõnu, mida hiljem kaua kahetsevad. Mänd pole kuigi helde kingituste tegija, talle on oma heaolu tähtsam kui kõik muu. Tal on hea maitse nii oma välimuse kui kodu kordasäätimisel.

TOOMINGAS (4. – 13. VI; 2. – 11. XII) armastab kuuluda suurde kollektiivi ja seab teiste huvide tihti enda omadest kõrgemale. Toomingad hindavad täpsust ja korda ega hooli riskantsetest ettevõtmistest. Kuigi neil on hea mälu ja suured teadmised, ei pea nad lugu uuenendustest, seetõttu ei satu nad kergesti ohtlikesse ja piinlikesse olukordadesse. Neile meeldib sõbrustada endast vanematega.

KASK (14. – 24. VI) on väga tundliku ja ümbruskonnast sõltuva loomusega. Teda on üsna kerge rõõpast välja lüüa, kuid samas oskab ta rõõmu tunda vähimagi tähelepanuavalduse üle. Kui kask on petetud või solvatud, siis satub ta sellisesse masendusse, et temaga on peaaegu võimatu suhelda. Öötundidel sündinud kaskedel on sageli võime nii kurbi kui rõõm-

said sündmusi ette aimata ja nende eelaimusi või hoiatusi tasuks teistel tähele panna. Kui kõik on korras, siis on kase märgi all sündinute seltsis ääretult lahe ja lõbus olla, rasketel eluhetkedel käituvad nad aga nii, nagu oleks maailma lõpp tulekul.

PÖÖKPUU (12. – 21. XII) märgi all sündinuid iseloomustab kindlameelsus ja mõõdukus. Nad on väga praktilise ja eluterve mõtlemisega. Töökus ja oma eesmärgikindlus muudavad neid juba varakult iseseisvaks, juba varases lapsepõlves oskavad nad oma taskurahaga arukalt ümber käia ega kuluta seda tühja-tähja peale. Sellegi poolest pole nad kitsid ja pakuvad meelsasti sõpradele oma abi – aga ainult neile, keda läbi lõhki tunnevad.

SEEDER (14. – 23. VIII; 9. – 18. II) on uhke ja tugev puu. Selle märgi all sündnud kohanevad kiiresti ka raskete elutingimustega ega löö araks üheski olukorras. Nad suudavad kähku ümber orienteeruda ega eksi peaaegu kunagi, kuigi armastavad seiklusi ja paistavad pealt näha tormakatena. Neile meeldib olla tähelepanu keskpunktis, kuid see ei tähenda, et nad vaataksid teistele ülalt alla. Oma sõpru on nad alati valmis aitama.

LEINAPAJU (3. – 12. IX; 1. – 10. III) märgi all sündinute ilu on peaaegu alati varjutatud mingi kurbuse looriga. Nad peavad end abituteks ja nõrkadeks ning hoiduvad seepärast üksindusse. Oma sõprust ei söanda nad teistele pakkuda ja ootavad, et keegi neid vägisi teiste seltsi viiks. Neile meeldivad pikad ja tõsised, nelja silma all küünlavalgel peetud vestlused. Tegelikult on leinapajud paindlikumad ja tugevamad, kui nad ise arvatagi oskavad.

PÄRN (1. – 22. IX; 11. – 20. III) tõmbab ligi kõiki, kes vajavad hingerahu. Ta oskab luua enda ümber rahuliku ja meeldiva õhkkonna ning olla kannatlik ka kõige lootusetumas olukorras. Vahel võib ta küll tunduda veidi lihtsameelsena, kuid koreda

koore all on tegelikult tundlik ja mõistev süda. Pärn ei püüa originaalitseda ega oma sõpru kuidagi üle trumbata – tema juured on kindlalt maas, ja sellest talle piisab.

SARAPUU (24. IX – 3. X; 22. – 31. III) ei suhtu kellessegi üksikõiksel: tema jagab kõiki, kellega tal on tegemist, sõpradeks ja vaenlasteks. Sõpradega jagab ta heldelt kõike, vaenlastesse aga suhtub põlastava üleolekuga. Sarapuu on üpris kinnise loomuga ja võõrastel on raske taibata, mis talle meeldib, mis mitte. Selge on aga see, et pika jutu heietajad ja halisejad sarapuu sõprade sekka ei satu, enimini peab ta lugu hoopistükis tormakatest seiklejatest.

TAMM (21. III ; 1. – 8. V) on igati kindel, tugev ja usaldusväärne puu. Ta ei langeta just sageli suuri otsuseid, aga kõik, mis ta on ette võtnud, saab kindlalt lõpule viidud. Kui ta on sattunud halba seltskonda, siis võib selline meeolek kindlalt hukutada. Vahel käitub tamm lausa jonnipunnina ja seepärast peetakse teda vahel pahatahtlikuks, kuid tegelikult ei luba paindumatu iseloom tal lihtsalt oma vigu teistele tunnistada. Neile, kes talle kord sõbraks saanud, jääb tamm alati ustavaks.

Selma Lagerlöf

Sügismedal novembriõhtul, kahekümnendal kuupäeval 1858. aastal sündis Rootsis Wärmlandi maakonnas Maorbacka mõisas väike tüdruk, kellele pandi nimeks Selma.

Sündimispäeva õhtul pani üks tädidest tüdrukukesele kaarte ja ennustas, et sellel tütarlapsel tuleb raske elu: ta on kehvatservisega, ei abiellu kunagi ja tal on palju paberitööd – ta kirjutab palju. Kõik ennus-

kõige kirjanduslikke töid, sooritas ta kirgliku andmusega ja kohusetruult. Lapsepõlves oli ta tõesti kehvatservisega, ei saanud mingi jalahaiguse tõttu käia, oli palju voodis ja luges palju. Tüdruk oli neljateistkümnene, kui hakkas harjutamise ja võimlemise abil normaalselt kõndima.

Selma Lagerlöf armastas väga oma vanemaid. Ta oli kümne aastane, kui ta isa raskesti haigestus. Kogu pere palus Jumalalt pereisale tervist.

Selma otsustas, et harilikud palvesõnad ei aita, ta loeb piibli kaanest kaaneni läbi. Nii ta tegigi, ja isa sai tõesti terveks. Kuid tal oli raske

elada ilma alkoholita, ja nii kaotas perekond oma kodu – see müüdi oksjonil koos mõisamaaga. Selma otsustas, et kui ta saab rikkaks, siis ostab oma kodu tagasi. Nii ta tegigi. Ta oli siis juba üle viiekümne aasta vana, kuid leidis, et õige elu algas alles siis – koju tagasi tulles. Kojutulekud kui uue ja tõelise elu algus on tähendusrikkad paljudes ta raamatutes, ka "Nils Holgerssonis".

Isa oli surnud, õde samuti. Kirjaniku juures elas ta ema, kes oli tütre

vastu väga tähelepanelik. Ta tänas tütart mitte ainult armastatud kodu eest, vaid ka selle eest, et tal oli olnud võimalik lugeda Selma raamatuid ja kaasa elada ta kuulsusele.

Selma Lagerlöf armastas väga ka oma vanaema Lisa Majat ja on kirjutanud temast raamatu. Vanaema saatus oligi imepärane. Neiuna küpsetas ta tulisoolase ennustusekoogi ja nägigi unes oma tulevast meest talle juua pakkumas. Ta ei tundnud leitnant Lagerlöfi varem, kuid tundis ta ära unenäo järgi.

Kojutulekud kui uue ja tõelise elu algus on tähendusrikkad paljudes ta raamatutes, ka "Nils Holgerssonis".

tused läksid täide. Väikesest mõisapreilist sai maailmakuulus kirjanik Selma Lagerlöf.

Selma perekonnanimi tähendab tõlkes loorberilehte. Loorberipärja sai ta 1909. aastal oma raamatute eest. Ta oli esimene naiskirjanik, kes võitis Nobeli kirjandusauhinna. Teine oli siitsiillanna Grazia Deledda, kolmas norralanna Sigrid Undset.

Selma Lagerlöfi iseloomustab peale andekuse väga tugev tahtekindlus. Kõiki oma ülesandeid, eel-

Vanaema jutustas Selmale muinasjutte ja huvitavaid lugusid oma noorusajast ning kohalikest inimestest. Ta jutustas ka Jeesusest ja tema kuningriigist. Maailmakuulsuse tõidki talle "Legendid Kristusest", mille viimane tõlge eesti keelde ilmus 1990. aastatel.

Selma Lagerlöf on kirjutanud ilusa raamatu ka kuulsast soome muinasjutukirjanikust Sakari Topeliusest. Lagerlöfi raamatutest on eesti keeles olemas ka lugu koerast ja põhjapõdrast – Karri ja Hallkasuka elulugu.

Abiellumise kohta on Selma Lagerlöf öelnud, et siis oleks tal jäänud mõni raamat kirjutamata, aga ta armastas kirjutada sellise kirega, et loobus perekonnaõnnest. Kirjanikuks kujundas ta ennast niisamasuguse tahtejõuga, kui ta kõike muudki tegi. Juba lapsena teadis ta, et tahab saada kirjanikuks, harjutas oma mõtteid kirja panema, pidas koduseid laua-kõnesid, katsus üles kirjutada mõnd kuulnud lugu, õppis pähe luuletusi ja deklameeris neid, et harjutada väljendusrikkust. Tema sule all muutusid kõik teemad suureks kunstiks. Lagerlöfil paluti kirjutada lastele koduloo õpik – oli ta ju hariduselt kooliõpetaja, töötanud rahvakoolis kümme aastat. Sellest õpikust sai maailmakirjanduse paremaid kunstiteoseid – "Nils Holgerssoni imeline teekond läbi Rootsi".

Nils on paha poiss, kes karistuseks

Selma Lagerlöfi kodumaja

üleannetuste eest peab lahkuma inimeste hulgast – ta muutub pisiinimeseks, kääbuseks, päkapikuks. Tema hanelendu on muuhulgas kujutatud Rootsi markidel, sellest on valminud multi-film ja talle ning isahani Märtenile on püstitatud mälestussammas Tõusva Päikese Maal, kauges Jaapanis. Oma reisil õpib Nils tunda

nii loomi, linde kui inimesi, oma kodumaad ja selle ajalugu. Selma Lagerlöf rõhutab, et pole kohutavat karistust kui olla omasuguste hulgast välja tõugatud. Seda kogeb ka Smirre-rebane oma pahategude pärast. Loomadele kurja teinud inimest karistatakse aga karmilt. Eesti kirjanduses on sama teemat käsitlenud kirjanikud Jakob Mändmets ja Juhan Jaik, kes armastas väga Lagerlöfi teoseid.

Selma Lagerlöfi raamatutes on loovuse, ande ja mistahes armastuse võrdpildid õitsvad õuna- ja roosi-aiad, kannikesemurud või ka potililled. Kodu ei pea tingimata olema maja ja aed, põllud ja metsad, vaid ka näiteks muusika ja kunst. Armastuse ja oskusega ei saavuta keegi

maailmas mitte midagi.

Selma Lagerlöf suri 60 aastat tagasi, 16. märtsil 1940, kaks nädalat pärast eesti kirjanikku Tammsaaret, kes oli ta teoseid tõlkinud. Maailma-

Kodu ei pea tingimata olema maja ja aed, põllud ja metsad, vaid ka näiteks muusika ja kunst.

kuulus kirjanik suri Märbacka mõisaomanikuna, kelleks ta oli sündinud. Ta oli hea perenaine, tundis maaharimist nii hästi, et talupojad pidasid temast väga lugu. Ta oli hea perenaine ka mõisatöölisele. Kuus neist kandsid ta kätel kalmistule. Kirjaniku kodumajale sai osaks au olla tema muuseum. Selma Lagerlöf armastas väga reisida nagu paljud inimesed. Nüüd on meil võimalus reisida tema kodumuuseumi vaatama või isegi korrata Nils Holgerssoni imelist teekonda läbi Rootsi. Muidugi ei vajata selleks praegusel ajal tubli isahane tiibu!

Hilve Rebane

← Pildi joonistas
Ruuda-Liisa Malin Tartust

Saabuski siis oodatud balliohtu. Kui tüdruk oma kodused tegemised oli lõpetanud, pani ta selga oma ilusamad riided ja laenas isa päevinäinud Moskviitši.

Poole tee peal läks auto sumbutaja katki. Önnela polnud aga mingi allaandja tüüp. Ta läks autost välja ja parandas edukalt sumbutaja.

Autosse tagasi minnes nägi ta taevast langevat tähte, millelt soovis unistuse täitumist: jõuda kenamast kenamana kiiresti ballile.

Edasi sõites muutus Moskviitš järsku viimase mudeli Jaguariks ja riided viimase malli moeriieteks. Teda kaunistasid vaid kuldehted. Imestus oli suur, kuid seda enam tahtis ta ballile minna.

Ballile olid saabunud paljude narkoärikate ja salaviinategijate perede neiuksed, kellel olid suitsud ees, kes olid harjunud ainult pidudel käima, kes pruukisid kokaiini ja Old Thomast. Önnela oli õnnelik, et tal sellises seltskonnas sõpru polnud.

Önnelat hakati kohe silmitsema ja imestama, kust selline rikkuste tütar välja on võetud. Ometi oleksid kõik pidanud teadma Metsanurga peret. Prints palus tantsima vaid Önnela ja tantsis temaga terve õhtu.

Sellal, kui kell hakkas kesköötundi jõudma, tegi tütarlaps sääred, teades, et nõidus kauem ei kesta. Suure kiiruga unustas ta tantsupõrandale oma nahkkinda, mille leidis prints. Prints ei saanud rahu ja jooksis talle järele. Uksel nägi ta lahkumas autot Moskviitš 401. Ta läks oma kabinetti, pani tööle arvuti ja surfas internetis läbi kõik autoregistrikeskused. Selliseid autosid oli läheduses viis tükki.

Juba järgmisel päeval, jättes tähistamata saajandivaheuse, hakkas ta autot otsima. Armunud noormees ei andnud alla ja külastas enne õhtut veel viimast kohta – Metsanurga talu. Perenaine oli tulnud just apteegist, kulutas viimase raha, kui nägi oma väraval printsi. Kõigepealt tahtis prints näha garaaži, ja ta veendus, et auto on igatahes õige. Ta palus ka peretütart näha ja küsis, kas neiu käis ballil. Tagasihoidlik neiu eitas algul, aga noormees proovis talle kinnast kätte. Õige neiu oligi leitud!

Prints viis haiglasse Önnela isa, kes kahe nädalaga terveks sai, võttis talle paar abilist ja töötas sisse uued süsteemid, lastes panna neile digitaaltelefoni, arvutist, uuest majast ja Husqvarnast rääkimata. Neiule ostis ta kõige ilusamad ehted ja riided ning muusikakeskuse Toy Boxi ja A-Teensi CD-plaatidega. Nende vahele jäi vaid saladus, kuidas neiu tol õhtul nii kallilt rietatud oli. Peatsest printsi abiellumisest Önnelaga jäid suud lahti isegi rikkastel narkaritel.

Önnelal algas uus ja ilus elu koos vapustava printsiga. See oli Önnelale suurim jõulukingitus.

ÖNNELA

Metsanurga talus elas talupere. Ema oli seal vana ja kogu tema aeg kulus veel vanema, voodihaige abikaasa eest hoolitsemiseks. Tütar Önnela käis iga päev eeskujulikult koolis ja pidi kodus kõik talutöö üksi ära tegema, sest sulase võtmiseks polnud neil raha. Loomadega tegelda talle meeldis, kuid üksi oli väga raske.

Kõige raskem oli tema jaoks talvel metsa tegemine. Loomulikult ei jätkunud neil raha, et osta Husquarna mootorsaagi, mis oleks tööd kõvasti lihtsustanud. Önnela ajas läbi käsisaega ja vedas palgid koju tööhobusega, sest neil ei jätkunud raha uue Valmet-traktori jaoks. Kodus oli vaja puud tükeldada, riita laduda ja tuppa viia, sest oli külm talv.

Tööd jagus talle igal aastaajal hommikust õhtuni, kuid siiski suutis ta koolis õppida vaid viitele. Olümpiaadidel ei osalenud ta, kuna puudusid korralikud riided. Vaesuse pärast narriti teda koolis. Ta oleks väga ilus tüdruk olnud, kui tal oleks vaid olnud aega ja raha enda eest hoolitsemiseks.

Kui saabus jõuluaeg ja saajandivahetus, oli terve linn täis suuri tegemisi ja kingituste ostmist. Valmistuti suureks ilutulestikuga saajandivahetuseks.

Kui Önnela läbi linna koolist koju läks, nägi ta poekendel kuulutusi saajandivahetuse ballist, mis pidid toimuma kohalikus linnahallis ja kuhu pidi tulema ka ameerika vallaline kroonprints. Neiu polnud kunagi ühelgi peol käinud, kuid tundis, et sellele peole peab ta tingimata minema.

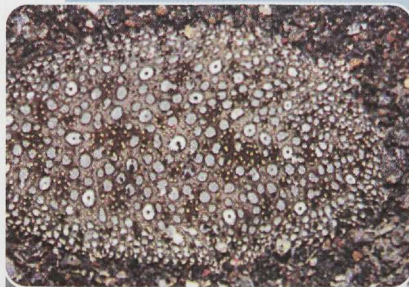
Võiks arvata, et inimkond on oma pika eluea ja uuriva loomuse tõttu juba ammu loomariigi kohta teada saanud kõik, mida teada annab. Aga võta näpust – ikka ja jälle tuleb ette uusi üllatusi!

VEEALUNE VIGURIVÄNT 90. aastate

alguses avastas näiteks austraallasest filmimees Rudie Kuitier Indoneesiale kuuluva Florese saare rannaveses kummalise olekuga kammelja. Lähemal uurimisel aga selgus, et tegemist polnud üldse kammelja, vaid hoopis kaheksajalgaga. Kaval peajalgne oli pannud oma kaheksa haaret (mida vahel ka jalgadeks kutsutakse) kokku nii kavalasti, et teda võis vabalt lamedaks kammeljaks pidada. Et maskeerung oleks täiuslik, muutis kaheksajalg ka oma silmade kuju ja tegi endale pruunikashalli "meigi", mis sobis kenasti merepõhjaga. Kuiterial ja ta kolleeg Steene'il igatahes selle veidra olusega igav ei hakanud – mõne aja jooksul moondas kaheksajalg end mitu korda. Kui selgus, et tegemist on senitundmatu peajalgsega, siis hakati Indoneesia ümbruses uut moodi kaheksajala sugulasi otsima, ning nüüd arvavad teadlased, et karneval-kaheksajalg on meres kaks või isegi neli tükki. Täpsemalt öeldes pole uuele kaheksajalale veel teaduslikku nimegi antud, karneval-kaheksajalaks kutsutakse on andekat maskeerijat tema kiire ümberkehas-

tumisoskuse tõttu. Uutmoodi mereloomad erinevad teistest kaheksajalgadest selle poolest, et nende keha on pikkade triibuliste haarmetega võrreldes suhteliselt väike.

Kaheksajalad kuuluvad peajalgsete klassi, ning – nagu juba nimestki võib taibata – ümbritsevad neil kummalistel limustel (jalgadeks nimetatud) haarmed pärjana suud. Mis nii viga toitu suhu kühveldada! Ka südameid on peajalgsetel rohkem kui meil – tervelt kolm tükki: lisaks peamisele südamele töötavad kaks lõpussüdant, pumbates verd

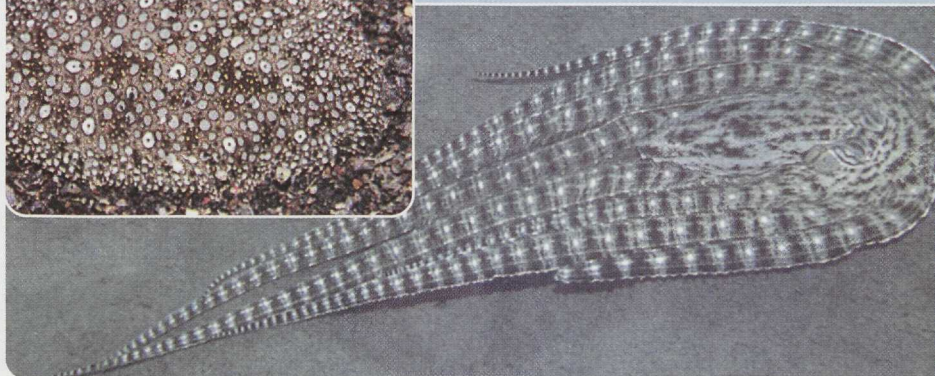

ainult lõpustesse. Kui peajalgsetel oleks muinasjutt Lumivalgekesest, siis öeldaks selle kohta: sinine kui veri, sest just seda karva vaske sisaldav vedelik voolab nende soontes. Vere värvuse tõttu nimetatakse mõnel pool peajalgseid tindikaladeks – nii et ta-sub meeles pidada, et soomlaste "mustekalal" pole meie vana ausa peipsi tindiga mingit pistmist.

TINDIPOMM

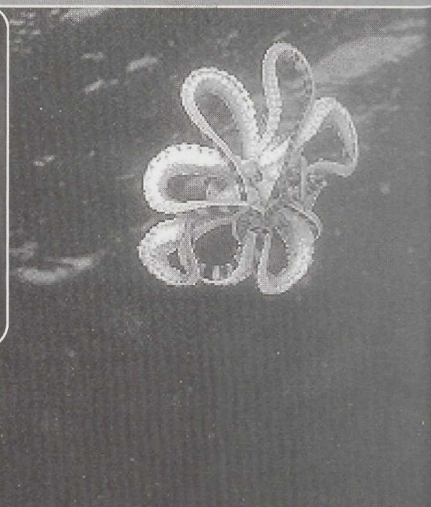
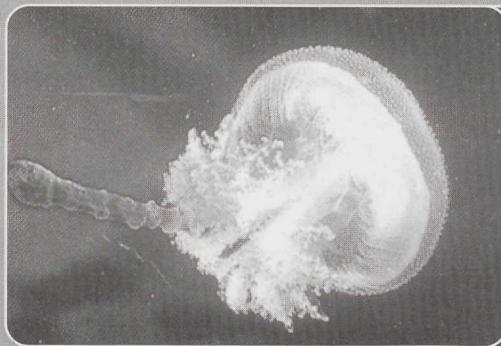
Peajalgsete oskavad oma tindiga osavasti ümber käia: ohtu sattudes valmib nendes kibekähku "tindipomm", mille nad paiskavad vaenlasele lõugade vahele. Kalmaar (kellel on kaheksa haarme asemel kogu kümme kombitsat) viskab vaenlase ette vette täpselt enda kujulise "tindinuku" ja jõuab seni, kuni ohtlik elukas mustas tindipilves eksleb, kenasti jalga lasta.

Vaata lk. 38

Katseliselt on kindlaks tehtud, et kaheksajalg võib järjest vette paisata viis-kuus tindipommi ning peab siis pool tundi hinge tõmbama, et ta ta pirnjas tindipaunas valmiks uus "suitsukatte" portsjon. Kõige "tindisem" tint – sinkjasmust – on peajalgsetest seepialistel (kunstnike keeles "seepiavärvi"), kuna kaheksahaarmelised "kirjutavad" musta ja kalmaarilised pruuni tindiga. Loodusteadlased väidavad, et kaheksahaarmelistel on väga peen maitsmismeel, ning et toitu "degusteerivad" nad mitte ainult keele, vaid ka kombitsate ja iminappade abil. Kui akvaariumis elava kaheksajala lähedusse lasta pipetiga paar tilka teises akvaariumis elutseva mureeni. Kui võtta pipetiga paar tilka vett akvaariumis elutseva kaheksajala verivaenlase mureeni lähedusest ja lasta see teise akvaariumisse, kus elab kaheksajalg, siis muutub viimane "peast jalgadeni" tulipunaseks ja põgeneb akvaariumi kaugemasse soppi. Küll oleks hea, kui meiegi võiksime näpuotsaga ära tunda, kas toit on hea või vilets või koguni ohtlik!

KORJU KAMP

Tänapäeval tuntakse üle 600 peajalgseliigi. Neid elab kõigis meredes ja ookeanides. Kasvuerinevused on peajalgsetel väga suured – leidub nii paari sentimeetri pikkusi kui ka peaaegu kahekümne meetri pikkusi. Ookeanis elavad hiidkalmaarid purskavad oma tinti välja sellisel hulgal, et merevesi läheb sellest sogaseks sadade meetrite ulatuses! Hiidkalmaarid toituvad suurtest merekaladest ning oletatakse, et nad võivad isegi delfiini nahka pista.

Peajalgsetel on lisaks kollast, oranži, pruuni ja musta pigmenti sisaldavatele värvirakkudele olemas veel erilised rakud – iridotsüüdid. Need on täidetud peeglitaoliste plaadikeste ridadega, mis võimaldavad valguskiiri murdes ja peegeldades anda kehale lugematul arvil värvitoone.

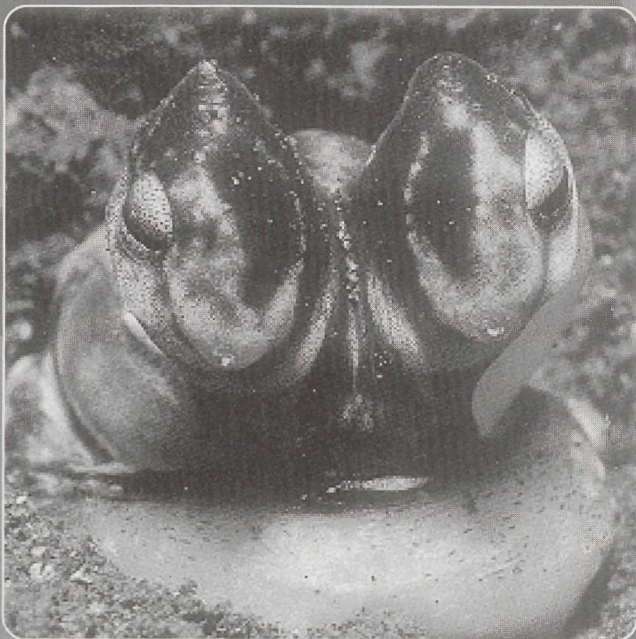
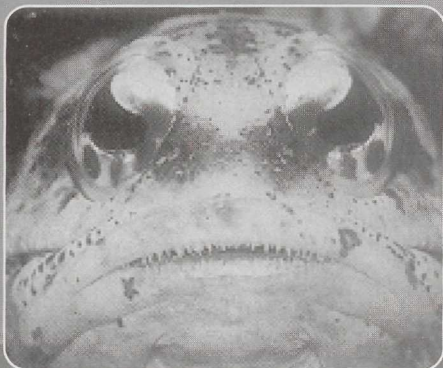

SPEPIA REKORD LÖÖDUD?

Seni peeti värvimuutmise maailmarekordi omanikuks seepiat, kes muutub mustal kivil lamades kibekähku ka ise mustaks, liivasel põhjal kollaseks ja valge kivi kohal ujudes lumivalgeks. Karneval-kaheksajalg saab kõigi nende meikimistempudega samuti hakkama, kuid lisaks sellele oskab ta muuta ka oma k u j u. Tema repertuaari kuulub 23 erinevat rolli – alates kalmaarist (kes teata-vasti on kümnehaarmeline ning liigub kaheksajalast palju kiiremini, nii et kogenud röövel lööb uimega ega hakka teda jälitama) ja lõpetades meremaoga, kes on väga mürgine. Karneval-kaheksajalg lihtsalt peidab kuus kombitsat põhjaliiva ja annab kahele triibulisele jalale kergelt s-tähe kuju – ja ongi meremadu valmis!

Loodusteadlased, kes on akvaariumis elavaid peajalgseid uurinud, väidavad, et intelligentsi poolest on need kummalsed tegelased kassi või koguni koera tase- mel. Jäeb üle ainult loota, et sinu Miisu või Muri ühel ilusal päeval ei hakka kaheksajalga või krokodilli teesk- lema!

Välisajakirjanduse põhjal Alma Stern

HELDENE AEG!

1. Kuidas suhtud sellesse, kui sportlasest sõber palub sinult võistlustele minekuks dresse laenuks, sest tema omad on inimeste sekka minekuks juba liiga räbalaks kulunud?

- A** – tood heal meel oma dresse laenuks;
- B** – ütled, et oled nõus – muidugi juhul, kui ema lubab;
- C** – teed sõbrale häbi-häbi ja teatad, et ei maksa tegelda aladega, mis tema rahakotile ei vasta.

2. Kuidas reageerid, kui kuulad, et sinu majas (küläs, laagris) plaanitsetakse heategeva ürituse korraldamist?

- A** – pomised endamisi: "Muidugi, muidugi, jälle tahavad taskurahast suure tüki pappi ära ajada!" ja püüad minema hiilida;
- B** – nõustud mingil määral kaasa lööma – juhul, kui tegemist ei ole rahalise üritusega;
- C** – uurid järele, keda või mida selle üritusega toetatakse ja kutsud teisi sõpru kampa.

3. Oletame, et sul on kotis kolmkümmend krooni ja sõber on hetkel rahast lage. Jäätisemüüjast möödudes näed, et sinu lemmikjäätis maksab 12 krooni ja sõbra lemmiku hind on 2 krooni võrra odavam.

- A** – ostad kaks kümnekroonist jäätist ja ulatad teise sõbrale;
- B** – loobud ka ise hetkel jäätisest

Heldene aeg: äsja kuulsid sõbralt, et üks tüdruk ütles talle, et üks poiss nimetas sind kitsipungaks! See on siis tänu selle eest, et kutsusid seekord oma sünnipäevale hulgem raffast kui tavaliselt... Vaat' kui ei kutsu enam elu lõpuni kedagi külla! Vaat' kui... Mis sa ikka vaaditad, võta parem pliiaats-paber ette ja tee ära üks pisikene heldekese-test.

7. Ema jättis tööle minnes lauale väikese kommikuhja. Õnnevedu – need on sinu lemmikkompvekid! Sõbraga kinost tulles pakud talle kommi, kuid oma kurvastuseks märkad, et ka sõber peab samast kommimargist lugu. Kui ta küsib, kas ta võib veel ühe kompveki võtta, vastad sina...

- A** – Ei, ema ei luba mul komme teistega jagada!
- B** – Võta siis pealegi üks veel, aga olgu see viimane!
- C** – Palun, ole lahke!

Kui su vastustes on kõige rohkem A-sid, siis pane oma koduuksele, rahakotile ja ka suule mitu tabalukku ette. Ka akendele tuleks võred kinnitada, ja kardinaid ära küll ilmaski lahti tõmba! Lao oma varandus toanurka ja istu sellele otsa, et ükski kärbes ka ligi ei pääseks. Oled ju ropprikas! Lase seinad peeglitega katta, siis saad meeldivalt aega viita maailma ainsa inimesega, kellest sa hoolid... ja kes sind välja kannatab!

Kui su vastustes on ülekaalus B-d, siis võib su noores elus ka huvitavaid päevi ette tulla. Sul pole just palju sõpru, aga nii mõnegi inimesega saad kenasti läbi. Eriti hästi klapid endast rikkamatega, kellel pole kunagi rahaprobleeme.

Kui su vastustes on kõige rohkem C-sid, siis oled vahel ehk liigagi helde. Ära ainult liiga kurvaks muutu, kui märkad, et vanasõnal "Jagajale jäävad näpud" on tõepoisi all! Osavate näppudega võib nii mõndagi ära teha! Ja veel: kui ikka näed, et mõni sind pügada püüab, siis ära häbene vahel ka ei ütelda.

ja lükkad maiustamise parematele päevadele; **C** – ostad oma lemmikjäätise ära ja ütled, et pead nüüd koju minema.

4. Sõber helistab ja teatab, et vajab kiiremas korras sinu abi. Sina...

- A** – ütled, et põed parajasti mingit rasket nakushaigust, sest kardad, et abipalumine võib tähendada laenuküsimist;
- B** – lubad aidata, kui asi ei puuduta majanduslikke küsimusi;
- C** – kutsud sõbra külla või kiirustad tema poole.

5. Matkale minnes leppisite kokku, et igaüks võtab kaasa natuke rohkem süüa ja juua, kui ise vajab. Sina

- A** – peidad kõigepealt oma paremad palad ära ja teed siis ettepaneku kõike võrdset jagada;
- B** – paned ette igaühel oma leivakoti peale jätta;
- C** – laod koos teistega oma kaostatoodud kraami välja ja lased kõigil hea maitsta.

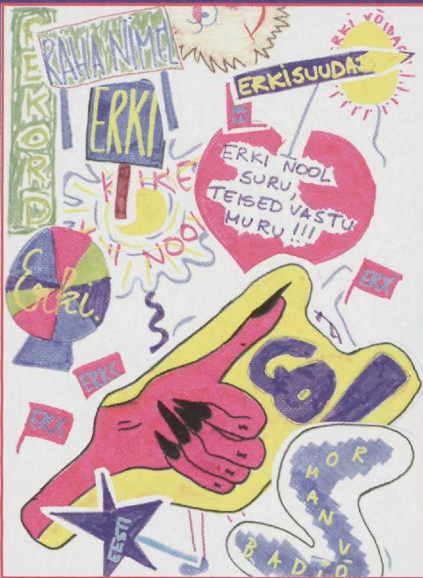

6. Parima sõbra jaoks sünnipäevakinki otsides näed poes Prodigy plaati, mida su sõps ammu on igatsenud, aga seda ostes teeksid oma tasku nii tühjaks, et peaksid jala koju minema. Sa...

- A** – jätd kingi üldse ostmata ja võtad kodunt midagi ülearust peole kaasa;
- B** – ostad mingi odavama plaadi ja teatad sõbrale, missugust hinge hindasid Prodigy eest küsitakse;
- C** – ostad plaadi pikemalt mõtlemata ära.

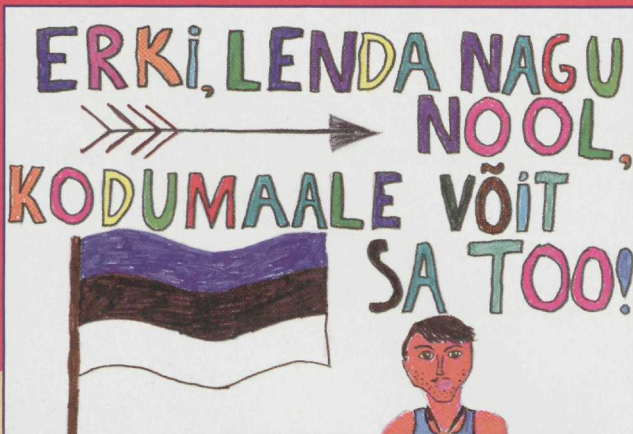
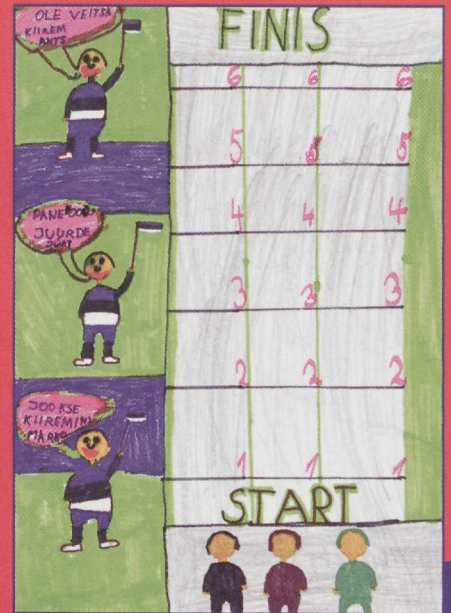
• Erki Nool on kõva mees, ta olgu ikka kõige ees!
(Nele Luik Läänemaalt)

• Mehed, mehed, pead püsti, muidu saate meilt süsti!
Tooge uhkust Eestimaale – oma kodumaale!
(Helen Meidla Viljandimaalt)

• Nool kümnesse!
Nool südamesse!
(Mari-Liis Aasmäe Tartust)

• Hip-hop, hurraa!
Erki, parim oled Sa!
(Sille Arro Jõgevamaalt)

OLÜMPIAERGUTUS ERKI NOOLELE

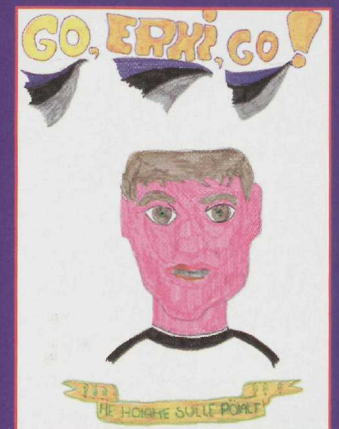

• Kes see jookseb nagu nool?
See on Erki Nool!
(Martin Meerja Jõgevalt)

• Erki Nool, Ruila kool loodab Sulle!
Mine julgelt tulle!
(Ruila põhikooli III klass)

• Kangelane Erki Nool
meile kindla võidu toob!
(Triinu Vakmann Tartust)

• Erki Nool, olen Sinu pool!
(Ingrid Kikkas Tallinnast)

Kertu Kuusik Kehrast

Liisa Merila Tartust

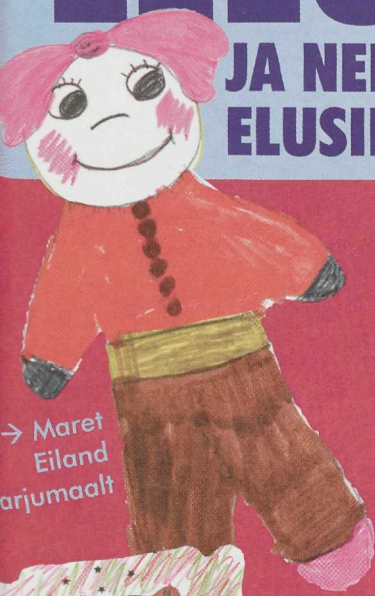

Barbindus

OH NEID LELUSID

J A NENDE ELUSID!

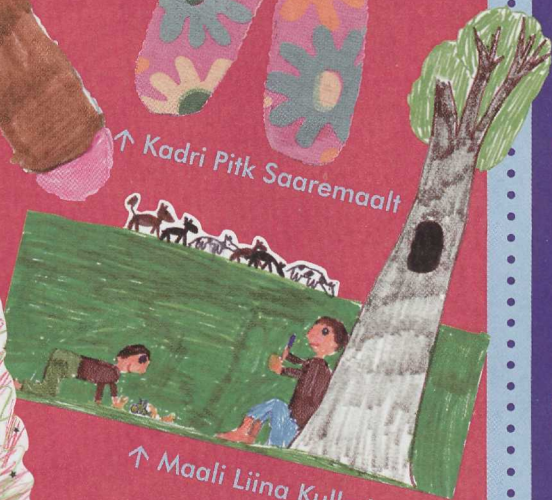
→ Maret
Eiland
arjumaalt

↑ Kadri Pitk
Saaremaalt

↑ Minni Ansip
Jõgevalt

↑ Maali Liina Kulla
Laevast

AGA NÜÜD KÕIK NUKKE JOONIS-
TAMA! Igaüks tehku selline pabernukk,
kellele võib edaspidi riideid selga joo-
nistada – kes asja ei tunne, küsigu
emalt, vanaemalt või tädilt nõu: omal
ajal olid pabernukud hästi popid!
PEAAUHINNAKS ON PRINTSESS
BARBIE! Lisaks printsessile lubab Ri-
monne kõrvalauhindadeks teisigi
nukke! Ootame pabernukke see-
kord 10. augustiks!

RIMONNE

Minu ema Anneli ja tädi Linda lapsepõlve lemmikmänguasi oli kaltsunukk Täpi. Praegu on ta 20aastane ja juba 5 aastat pensionil ehk kapis. Ta näeb umbes niisugune välja.

Kadri Pitk Saaremaalt

Kui minu vanaema oli väike, olid mänguasjad väga kallid ja neid oli vähe. Sellepärast tegi tema ise mänguasju – need olid heintest, lilledest, okstest, puupulkadest jne. Ta mängis, et puupulgad olid inimesed ja loomad ning heintest olid tal tehtud kariloomad, keda karjuspoiss karjatas. Tal oli ka üks nukk, aga see oli hoopis riidest – kaltsunukk, kes on tal praegugi alles. Mis sest, et must ja räsitud – ikkagi väga omapärane ja oma kätega tehtud.

Maarja Vaher Tallinnast

Minu vanaisa elas Pärnumaal. Tema peres oli 13 last. Nad ei olnud eriti rikkad ja seepärast oli neil vähe mänguasju. Minu vanaisa käis oma paar aastat vanema vennaga karjas. Vend nikerdas talle kaalikast lehma, lambaid, kanu ja isegi traktori. Vanaisale meeldisid need väga.

Maali-Liina Kulla Laeva vallast

Minu ema lemmikmänguasi oli pruunikasmust plüüskaru. Tal oli punane lips kaelas. Ja nüüd võtan mina teda kaissu. Mu ema sai selle karu siis, kui ta sai viie aastaseks. Praegu on karu 36 aastane ja ta näeb väga ilus välja. Ainult pea veidi tudiseb.

Minni Ansip Jõgevalt

Minu ema lemmikmänguasi oli ja on karupoeg Hugo. Ema oli ühe aastane, kui ta selle sai. Ta kartis seda nii väga (Hugo teeb häält, kui teda liigutada), et pidi karupoja kappi panema. Hugo tuli sealt välja alles siis, kui ema sai kolme aastaseks. Hugo oli pruunika karvase kasukaga. Tal oli kaks nõõpsilma ja väike nina. Nüüd on Hugo ka minu lemmikmänguasi. Ta lesib mu voodi peal, kuid on väga palju muutunud: kasukas pole tal enam karvane, vaid siledaks kulunud, ning ühest silmast on ta ka pime (nõõp kadus ära). Kuid siiski on ta armas ja hea nagu varemgi ning kindlasti saab temast hea seltsiline minu lastelegi.

Ingrid Kikkas Tallinnast

Minu vanaisa lemmikmänguasi olen mina, sest alati, kui ta minu juurde tuleb, siis hakkab ta minu peal Beethovenit mängima. Ja mina lähen naerust peaaegu lõhki!

Helen Meidla Viljandimaalt

Kui oleksime kommivalmistajad, siis teeksime meeleldi kompvette. Meie valmistavad kommid oleksid kindlasti põneva kuju ja hea, kuid huvitava maitsega – mõned oleksid magusad, mõned aga hapud. Kuna me ise armastame peale kommide ka loomi, siis toodaksime kindlasti terve seeria loomade kujulisi komme ja samuti loomadele mõeldavaid maiuspaldasid ehk loomakomme. Kui me valmistaksime maiustusi, oleksid meie toodetud kommid müügil Eestis ja ka mõnel pool välismaal. Oleme mõelnud, et me ehitaksime Eestisse veel ühe kommivabriku, mis oleks väiksem kui Kalevi kommivabrik ja ta asuks Tartus ning kannaks nime Tartu Kommitootja.

Meie poolt valmistatavate maiustuste tarbijad oleksid kindlasti lapsed, samuti ka magusamaiad täiskasvanud.

See töö ja selle läbi raha teenimine meeldiks meile, kuna me ise armastame hõrgutisi ja arvame, et oskaksime toota tarbija vajadusi rahuldavaid maiuspaldasid. Meie arvates on kommide tootmine (või õigemini tootmise käivitamine) raske. Kommivalmistaja töö ei ole kerge, kuid on huvitav.

Minu kass

Mul on kodus kirju kass,
kel lemmiksöögiks Whiskas.

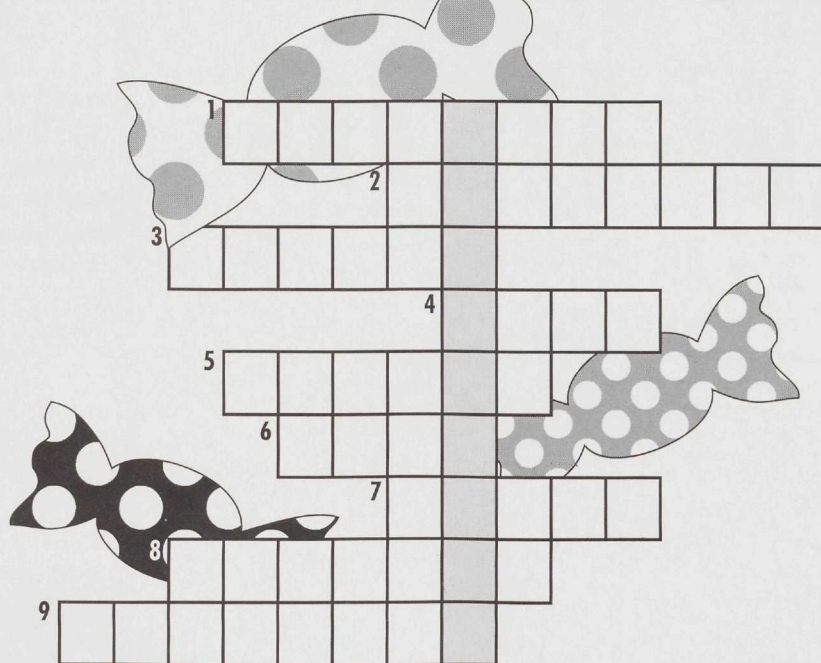
Ärge pange imeks,
et tal Miki nimeks!

Kui ta kuuleb lärmi,
siis ta läheb närvi.

Seda juhtub harva –
põhilisel ajal karva.

Kadri-Ly Piksar
Hiiumõisa põhikooli 2. b klassist

Kui me oleksime KOMMIVALMISTAJAD

Magus ristsõna

1. Kõva komm
2. Väga pehme kommiliik
3. Kommitööstuses kasutatav magus kuivaine
4. Magus mass, valmistatakse ka kodudes
5. Põõsa otsas kasvav (kõvas kestab) vili, mis ei ole magus
6. Jook (puuviljadest või marjadest)
7. Materjal, mida kasutatakse kommitööstuses pakkimiseks
8. Kasutatakse kommides, kringlites ja kompottides ning kasvab lõunamaal
9. Parim (enamasti pruun) maiustus

Ülalt alla: läbipaistev, sageli puuviljamaitseline maiustus.

Tallinna Järveotsa gümnaasiumi
kommispetsialistid Jaan Punga,
Risto Saaremets, Aleksander
Kordemets, Mart Mikiver,
Ingrid ja Karina Teder.

Minu sõbrake

Minul on üks sõbrake,
suur, armas, karvane.
Tema töö on koerust teha,
ajaviiteks haukuda.
Tema töö on hoida maja,
aeda, õue, tänavat.

Tema töö on säärest võtta
paharetil, sulil.

Tema töö on limpsti-limpsti
minu nina lakkuda.

Christopher Tammet
Hiiumõisa põhikooli 2. b klassist

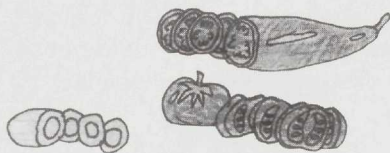

MEIE SUGULASTE JA SÕPRADE TERVISETOITE

ELENI KELL, MIS KÄIB KÖHUS

See kell kühsetamist ei vaja. Kogus on mõeldud neljale sööjale.

Vaja on

- 1 väike peasalat
- 3 tomatit
- paar väikest kurki
- 2 peenemat sellerivart
- 2 kõvakseedetud muna
- 1 keedetud peet

1. Rebi salat väikesteks tükkideks ja kata sellega serveerimistaldrik.

2. Lõika munad viiludeks. Viiluta ka kurk ja tomatid.

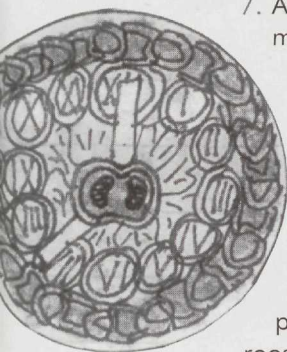
3. Sea taldrikule vaheldumisi tomati- ja kurgiviiludest ääris. Aseta üks tomativiil taldriku keskele.

4. Kaheteistkümne tunni tähistamiseks kasuta kahteist munaviilu. Pane kõigepealt kohale kolmanda, kuenda, üheksanda ja kaheteistkümnenda tunni viilud, siis on kergem ülejäänuid paigutada.

5. Valmista sellerivartest kellaosutid – üks pikem, teine lühem.

6. Lõika peet õhukesteks viiludeks ja siis veel pikkupidi peenikesteks ribadeks.

7. Aseta peediribad munaviiludele, nii et need näitaksid rooma numbreid. Tee seda vahetult enne lauale andmist, sest muidu värvib peedimahl muna roosaks.

Ajanäitaja tegi söödavaks
Elen Luik Läänemaalt.

TOORSALAT

- 1 kurk
- 1 tomat
- 1/4 pakki hapukoort
- veidi tilli ja soola

Kurk, till ja tomat kaussi tükeldada, lisada koort ja veidike soola. Kõik ained omavahel läbi segada. Ongi hea salat valmis!

Salativaladuse pani kirja
Kristiina Kruus Jõevalt

ANNELI MÕNUS JUUSTUSALAT

- 200 g juustu
- 3–4 keedetud muna
- 3–4 keedetud kartulit
- 3–4 magusat piprakauna.

Kõik ained tuleb peeneks hakkida, lisada veidi soola ning valada üle majoneesiga.

Salat avastati Tallinnas
Anneli Orgusaare peres.

KRÕÖDA MAGUS MARJASEGU

- 1 õun
- 1 apelsin
- 1 kiivi
- 1 pirn
- 1 banaan
- 1/2 klaasi vaarikaid, maasikaid, punaseid või musti sõstraid
- 1 klaas mahla või limonaadi

Puuviljad koorida ja lõigata väikesteks tükkideks. Panna kaussi ja segada mahlaga. Jätta umbes tunniks seisma, et marjadest mahl välja imbuks. Pakkuda külalistele klaas- nõudes.

Retsepti leiutas
Krööt Kristiina Kaldur Jõhvist.

KÄED- JALAD KÄIMA!

Igaüks teab, et liikumine on ilu ja tervise pant, aga igaühel ei ole kahjuks omast käest võtta suurt hoovi või õue, spordiväljakust kõnelemata. Triibu-Liinel on varuks paar mängu, mida saab mängida ka staadionist palju pisemal pinnal. Proovige järele!

KANAKULL

Mängijad moodustavad rea – umbes nii, nagu rongisõitu mängides –, hoides eesesisja pihast kinni. Rivi ees on Kanaema, kelle kannul kogu rida liigub. Kanaema püüab kaagutades, edasi-tagasi liikudes ja “tiivanukkidega” vehkides eemale peletada Kanakulli, kes jahib rea lõpus olevat Tibu. (Ülejäanud kanapoegi tohib kull kinni püüda ainult siis, kui nad on oma kohalt reas lahkunud.) Kinnipüütud kanapojad viib kull oma pessa, kuni mängu on jäänud ainult Kanaema. Looduses juhtub imesid: nüüd saab Kanakullist Kanaema ja vastu- pidi.

ÜLE LAUGASTE

Mänguks vajatakse nelja lauajuppi. (Juhul, kui mängijaid on vähe, piisab ka kahest – siis võisteldakse individuaalselt, mitte võistkonniti.) Kivikeste (või ka kriidiga) märgitakse ära “soopiirkond”. Kumbki võistkond saab kaks lauajuppi, mille abil peavad kõik mängijad laudu enese ette asetades ükshaaval üle “soo” minema: ikka nii, et üks lauatükk on maas ja teine käes. Kes “soolaukasse” kukkus, on mängust väljas. Võidab meeskond, kelle hulgas on vähem “uppunuid”. Kui mängitakse ilma võistkonnadeta, peavad “uppunud” hiljem pante lunastama.

ÜKS SILMAPILK!

Maailmas on palju asju, mida me käega pole katsunud, aga ometi oleme veendunud, et nad on olemas. Elevantid ja eskimod, ookeanipõhi ja taevatähed – üpris paljut oleme NÄINUD raamatutest ja kino- või teleriekraanilt. Nüüd pühenda veidi aega – üks silmapilk! oma silmadele. Kavatsed neid ju kasutada elu lõpuni. Meie aeg pakub palju silmarõõmu, nii et nägemisorganeid tasuks ikka hoida! Lugejate küsimustele vastab seekord silmaarst doktor JAAN REIMAND.

Kui tihti peaks silmaarsti juures käima?

Arvan, et juba esimese eluaasta jooksul peaksid vanemad lapsega silmaarsti juures ära käima ja kui kõik on korras, siis piisab, kui tulla kord üle kahe aasta. Aga vähimagi kahtluse puhul – kui laps kissitab silmi, vaatab veidi kõõrdi või tikub telekale liiga lähedale – tuleks kohe arsti poole pöörduda. Kui varakult kirjutatakse välja näiteks +prillid, siis võib loota, et suureks saades võidakse prillidest loobuda, miinusprillide puhul võib lühinägelikkus küll 20. eluaastaks veidi väheneda, kuid täielikult prillidest loobuda ei saa.

Kui vanalt võib hakata kasutama kontaktläätsi? Kas nendega on kerge ümber käia?

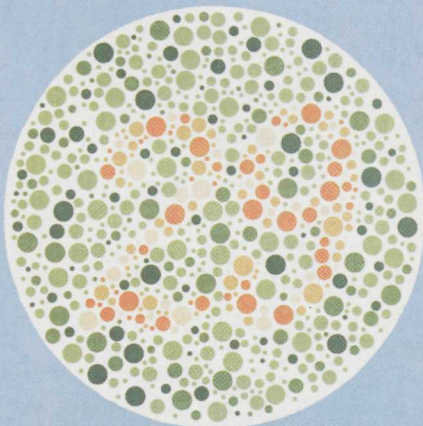
Kontaktläätsedega saadakse hakkama umbes 11 aastasel, kuid mul oli ka 9aastane tüdrukust patsient, kes tuli nendega hästi toime. Tavaliselt paluvad kontaktläätsi 14aastased piigad, kes miskipärast leiavad, et prillid teevad neid boamao sarnaseks. Kontaktläätsedel on see eelis, et neid saab kanda ka kehalise kasvatus tunnis ja trennis käies. Arvuti kasutades soovitatakse siiski kanda prille, mitte kontaktläätsi.

Kas päikesepillid on suvel vajalikud või kantakse neid ainult moe pärast?

Päikesepillide taga on silm stressivaba. Parim lahendus on korralike päikesepillide kandmine. Võib hakkama saada ka päikesepillideta, kuid kõige halvem variant on odavate täikalt ostetud tumedate klaaside kandmine – nende taga lähevad pupillid laiaks ja päikesekiirte kangema mõjuga osa pääseb silmapõhja kahjustama, kui klaasidel pole korralikku kaitsvat katet. Parimateks võiks nimetada Ray Bani päikesepillide, mis on spetsiaalselt tehtud sõjaväelenduritele.

DALTONI TEST

Vaata hoolega täppidest koosnevat sõõri. Kas näed roheliste täppide vahel ruuget 29? No siis pole sul küll põhjust karta, et oled daltoonik!

Kas arvutiga töötamine ja televiisori vaatamine kahjustab silmi?

Televiisori vaatamine iseenesest silmi ei kahjusta, kuid kui ikka liiga kaua ekraani ees istuda, siis see küll silmadele head ei tee. Arvutiga töötades tuleks aeg-ajalt teha puhkepause. Öeldakse, et kui teleri- või arvutiekraani ees veedetakse sama palju aega nagu õues käies ja sportides, siis ei juhtu midagi. Tavaliselt selline ajajaoitus küll praegusel ajal hästi ei õnnestu... Kui arvuti ees on hakanud silmad kiputama, siis võib öhtul teha kummeli-kompressi.

Kas ripsmete värvimine rikub silmi?

Tegelikult ei tohiks kahjustada, kui tušš on hea ja värvija korralik. Olen siiski leidnud silmalaugude limaskestast musti täppe, mis saavad tekkida just kosmeetikast, ja see võib tekitada silmade allergilist punetamist. See on küll rohkem kosmeetikute ala, kuid liiga noorelt ei tasuks ilmselt silmi värvida.

Missugused prillid on praegu moes?

Praegu on moes mitte eriti suurte plastmassraamidega prillid. Kuid prillide juures pole peamine mood, vaid ikka see, et nende klaasid oleksid arsti poolt välja kirjutatud.

Kas värvipimedusest saab vabaneda? Kas daltoonikud on kehalisest kasvatuses vabastatud?

Daltonismi kahjuks ravida ei saa, sellega saab natuke kohaneda ja harjuda – näiteks õpitakse foorituledega arvestama nende asukohti teades. Tegelikult on daltoonikud terved inimesed ja sportimine teeb neile ainult head.

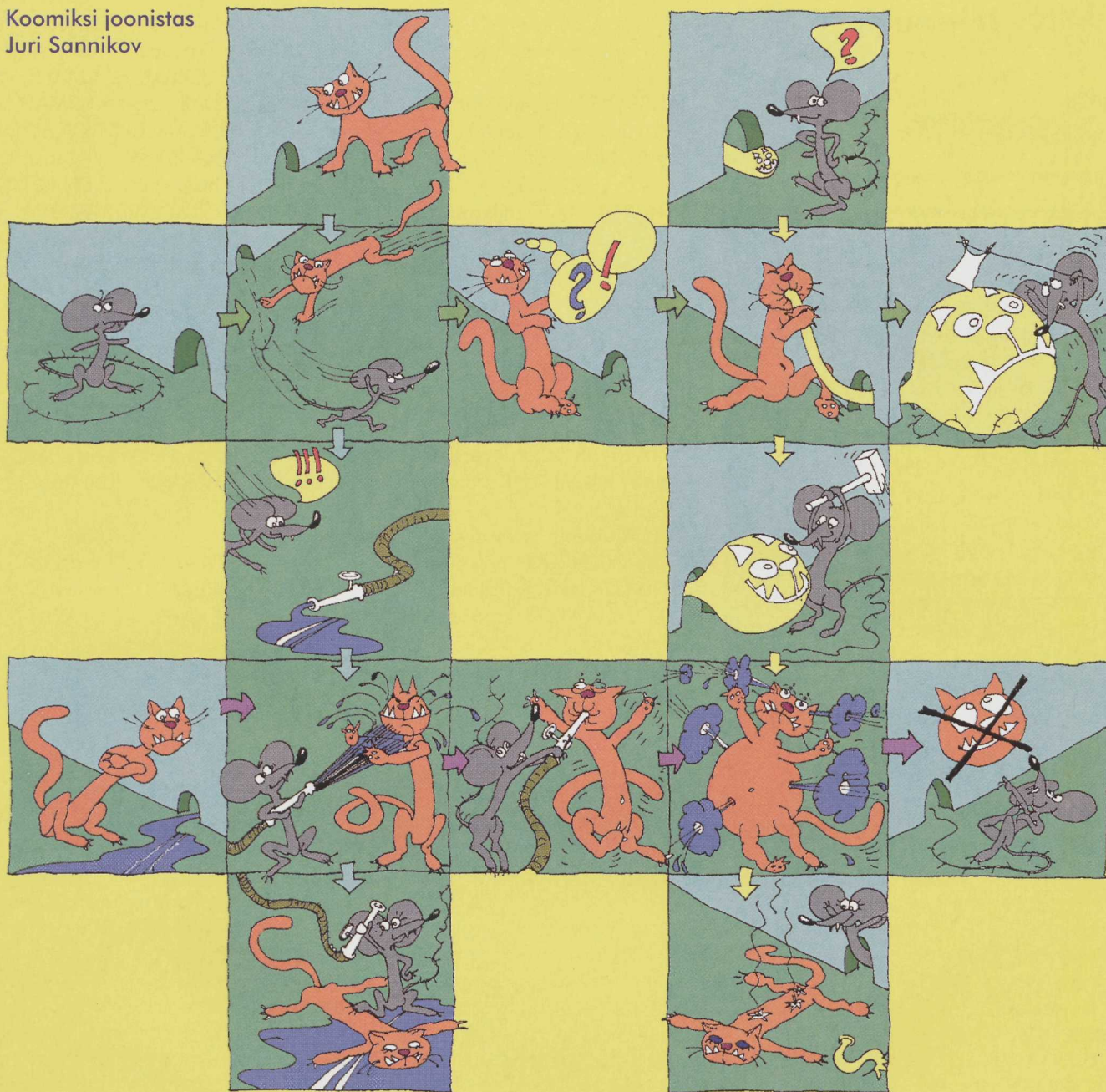
Mida peaks sööma, et nägemine oleks hea?

Praegu on parim aeg porgandi-söömiseks! Tuleks süüa üldse palju värsket – seda ei vaja mitte ainult silmad, vaid kogu organism.

Koomiksi joonistas
Juri Sannikov

HIIR HIRLANDA

Hiir Hirlanda – tohopele! –
kasvas hirmuks kassidele.
Lõikas läbi lihast-luust
hiire hüüd: “Kus on mu juust?”

Nõudis tупpa tulles: “Kassid,
esitage välispässid!
Eks te tea, et muidu vist
minuga on tegemist?”

Kass, kes hiirt ei võtnud kuulda –
välja lendas toast kui kuul ta,
muutus paugupealt lindpriiks,
kõrvus kohutav “piiks-piiks” ...

Plaanis pidas hiir Hirlanda
koertelegi pekse anda,
vibutades vihaseid
esikäpalihaseid,

ainult... siis ta kahjuks ärkas,
urus lebamas end märkas.
Hea, et ärkas – nimelt kass
uru-ust just nuusutas!

Ohkas hiir: “Jah, selge näide –
uned kõik ei lähe täide!”

Kirjanurk

KLUSAT SUVEVAHEAEGA, ARMSAD SÕBRAD JA SUGULASED!

Loodan, et teil kõigil on käes mõnus ja tegus suvi! Ka meie toimetus püüab natuke hinge tõmmata ja arvutite tagant päikesepaistele pääseda, seepärast ongi see number meil paksem, ja nagu ehk märkasite, ka võistluste tähtjad on veidike pikemad kui tavaliselt. Septembriks oleme jälle kõik kosunud ja alustame uue hooga!

Auhinnad katsume sellegi poolest toimetada nagu ikka Kullo Lastegaleriisse Tallinnas ja Tartu Lasteraamatukogusse. Kellel on muid ettepanekuid, need helistagu või kirjutagu toimetusse!

Märulimehe ajalehepreemiad saavad seekord
MARI-LIIS AASMÄE Tartust,
MATS JOONAS KULLA Laevast,
MARTIN MEERJA Jõgevalt,
LIIS LASS ja
MARTIN KALT Tallinnast ning
JOOSEP JÜRISSE ning
INDREK UPS Harjumaalt.

Barbie uneauhinnad saavad
MAALI-LIINA KULLA Laevast,
KATRE KORDA Saatsesest,
LIISI JÜRGENSON Kuusalust,
MARIT ILVES Elvast,
TIINA SINISOO Rakverest ja
TIINA PALMISTE Kärdlast.

LEGO-auhinnad saavad
MADIS PÄRNPUU Pärnumaalt,
ARTUR LUIK Kärdlast,
KAROLINA PRITS Tabasalust,
KASPAR TREIMAN Sauvalt ning
MARI MATJUS ja
ANDRES AINELO Tartust.

Anne kosmeetika-auhinnad lähevad järgmiste laste andekatele emadele: **GUDRUN HEAMÄGI**, **INGRID KIKKAS**, **LIISA KIVIMÄE**, **EVA THERESA MARTENS** ja **ANNELI ORGUSAAR** Tallinnast, **MARTIINA VIIL** Tartust, **ELEN LUIK** Läänemaalt, **KATI MOROZOVA** Sillamäelt, **SILLE** ja **SIRET ARRO** Voorest ja **MARIA KUUSIK** Võõpstest.

Skaudilehekülje auhinnakleepsud lähevad **KATI PINOLE** Tallinnast ja **MARI NORMANILE** Raplamaalt.

Nuputamisülesannete eest saab auhinna **HELI ARMUS** Saaremaalt.

Ristsõna-auhind ootab **RIINA ROOLAIDI** Tallinnast ja **RAIGIS URBANIT** Haljalast.

Retseptiauhinna saavad **KADI INK** Hiiumaalt ja **LIIRI OJA** Tartust.

Hei, kõik toredad inimesed! Olen 13aastane Tallinna tüdruk ja mulle meeldib kirjutada, tantsida ja teha veel palju huvitavat. Ootan teie e-postikirju aadressil: Nugrut. Boiga@mail.ee. **LIIS LASS** Tallinnast.

Tere, Hea Lapse lugejad! Minu nimi on Ingrid Kikkas ja ma ootan teie kirju elektronposti aadressil: Ingrid.Kikkapyx@mail.ee.

Hei, kõik Eestimaa tüdrukud ja poisid! Olen 11aastane Jaana. Mulle meeldivad loomad, suvi ja diskod. Ootan kirju nii poistelt kui tüdrukutelt, sooviksin kirjast leida ka fotot. **JAANA LEHTMETS**, Lõu k., Vatla sjsk, Läänemaa 90103.

Hei-hei! Minu nimi on Katarina, olen 12 aastane. Otsin kirjasõpru vanuses 12 – 15, kirjutada võivad nii poisid kui tüdrukud üle Eesti. Minu huvialadeks on ujumine ja võrkpall. **KATARINA SUURKASK**, Tooma tee 26, Männiku k., Saku vald, Harjumaal 75501.

Tshau, kõik 10 – 14aastased tüdrukud ja poisid! Ootan teie kirju! Olen

11aastane poiss, mulle meeldib ujuda ja rattaga sõita. NB! Kirjas võiks olla ka foto. **TANEL USIN**, Kiikre 21, Mõisaküla, Viljandi mk., 69302.

Hei, kõik tüdrukud ja poisid! Kui tahate minu kirjasõbraks hakata, siis kirjutage mulle! Olen 12 aastane ja kogun udukaid, kleepse, kommi-pabereid. Kui esimese kirjaga saabub ka foto, on vastus garanteeritud. **NELE LUIK**, Vatla sjsk, Läänemaa 90103.

Tere! Olen 13aastane Liine, kes tahaks leida 13 -16aastasi kirjasõpru, nii poisse kui tüdrukuid. Kogun Spice Girls-i pilte. **LIINE KIVESTE**, Nurmsi k., Mäeküla sjsk, Järvamaal 72 602.

Tere! Ma olen 9aastane poiss ja otsin 7 – 10aastast kirjasõpra. Kogun telefonikaarte (36), kleepse (268) ja kirjutatan nalju (17) ja luuletusi (22). Mulle meeldib reisida (vist seepärast, et olen palju reisinud), palli mängida ja arvufiga mängida. **JONATAN JÖKS**, Alvari 35 - 14, Tallinn 13 267.

Tere! Olen 11a. tüdruk, kes tahaks leida kirjasõpra. Kirjutada võivad nii 11

– 13 a. poisid kui tüdrukud. Ise olen tumedate juuste ja siniste silmadega. Kui tahad minust rohkem teada saada, siis kirjuta. **KATRIN LIIV**, Rohuaia 20 – 7, Rakvere 44310.

Tere! Olen 10aastane lõbus blond tüdruk ning sooviksin leida 9 – 14aastasi kirjasõpru, nii poisse kui tüdrukuid. Mulle meeldib uisutada, tantsida, laulda ja muusikat kuulata. Kogun kleepse ja pilte. Olen suur Britney Spearsi fänn ning lemmikbändid on mul A* Teens ja Spice Girls. Käin aeroobikas ja laulukooris. **EVELIN JÜRISSE**, Pae 49 – 37, Tallinn 13 621.

Tere! Olen 12aastane Kati. Otsin kirjasõpru – tüdrukuid. Vanus pole oluline. Mu lemmiklauljad on Britney Spears, Christina Aguilera ja Mandy Moore. Lemmikbändid on S Club 7, Vengaboys ja Spice Girls. Kogun oma musalemmikute kleepse, postereid ja ajaleheväljalõikeid. Õpin muusikakoolis viiulit. Oleks hea, kui kirjas oleks foto. **KATI MOROZOVA**, Viru 30 - 6, Sillamäe 40233 või Kesk 41 - 28, Sillamäe 40232.

Tere, kõik POPSTAARIDE fännid! Avatud on oma Eesti fännklubi Spice Girls, B. Spearsi, BSB, Vengaboy's'i, Boyzone'i, Garbage'i, The Gardigans'i, Offspringi, Ricky Martini, A-Teensi, Five'i, 911 ja veel paljude teiste popstaaride fännidele! Kirjutage ja saate tutvuda ka teiste omasuguste fännidega. e-mail on: **Fänclub. LL club@mail.ee**.

Hei! Olen 11aastane tüdruk, soovisin leida 10 - 14aastast kirjasõpra, ta võib olla nii poiss kui tüdruk. Pilt pole oluline. Ma kogun Spice Girls'i väljalõikeid. Mulle meeldib lugeda. Mu lemmikloom on koer. **JAANA HERBST, Sargvere sjsk., Järvamaa 72 602.**

Tere, kõik 10 - 12 a. poisid ja tüdrukud! Kui tahate saada mu kirjasõbraks, siis kirjutage mulle! Ma kogun kleepse ja udukaide. Lemmikbändid on BSB ja Aqua, lauljad Britney Spears ja Enrique Iglesias. **ELEN LUIK, Vatla sjsk, Läänemaa 90103.**

Hei, hei, kõik 12 - 14aastased poisud ja plikad! Otsin veel kirjasõpra. Ise olen 12 aastane väga lõbus ja energiline plika, minu iidol on Christina Aguilera, lemmikansambel Vengaboy's. Ma ei kogu midagi erilist, ainult kirjasõpra ja Head Last loomulikult ka. Pakkumine kehtib igavesti. **KATRIN JUHKAM, Kaunase pst 50 - 12, Tartu 50706.**

Olen 11aastane poiss, sooviksin 10 - 13a. kirjasõpra. Kirjas võiks olla foto. Hobid: ujumine, internetis surfamine, jalgpall. **KRISTO UNT, Hauka k., Valgjärve v., Põlvamaa 63 402.**

Tere! Soovin tutvuda 11 - 13aastaste poistega. Ise olen 11. Mulle meeldib ratsutada ja ujuda. Mu lemmiklaulja on Britney Spears, lemmikbänd on Brainstorm. **KATRIN KALJURAND, Valve 24 - 1, Tapa, Lääne-Virumaa 45 109.**

Tšhauki, sooviksin tutvuda 11 - 13 a. poistega, ise olen 11 a. Palun ka fotot (võin selle tagastada). Mulle meeldib ujuda ja laulda. Mu lemmikbändid on Brainstorm ja Spice Girls. Lemmiklaulja on Eda-Ines Etti. Kuulutus ei vanane. **AVE VILDEK, Valve 24 - 10, Tapa 45 109, Lääne-Virumaa.**

Heu-hei, kõik 11 - 14 a. poisid ja tüdrukud! Teie kirju ootab üks tüdruk Põlvamaalt, Valgjärvelt. Olen 12aastane ja mulle meeldib suusatada ja üldse spordiga tegelda. **KARIN ANDRESSOO, Valgjärve, Põlvamaa 63 402, või e-mail Kannu.Karin@mail.ee. Crazy.Girls.@mail.ee.**

Tšhau! Olen 11 a. tüdruk, ootan kirju kõigilt eesti poistelt vanuses 11 - 13! Elan muidu Tallinnas, aga suvitan Muhumaal. Suveaadress **RISTE LEHARI, Uie-Järve t, Räsna k., Kuivas-tu sjsk. Muhu.**

Onki-tonki, kõik 1 - 100a. INIMESED! Jalad kõhu alt välja ja käed klaviatuurile või pastakas paberile! Kirjutage 11a. Sandrale! Mulle meeldib võrku mängida ja niisama olla. NB! Pilt garanteerib vastuse! **SANDRA VUNGI, Veelikse k., Abja v., Viljandi-maa 69304, maili-aadress: varukj@hot.ee.**

Tere! Olen 8a. tüdruk ja soovin kirjasõpra vanuses 7 - 9 a. Kirju ootan nii tüdrukutelt kui ka poistelt. Mul on 16 a. õde ja 13 a. vend. Kogun kleepse, marke ja kirjapabereid. Mulle meeldivad loomad, kõige rohkem kilpkonn ja delfiin. **KADRIANN PIKKAT, Ugala 19, Tallinn 11 619.**

Tšhau! Olen 10a. tüdruk. Soovin 9 - 12 a. tüdrukust kirjasõpra. Minu hobi-deks on kleepsude kogumine, laulmine, tantsimine. Esimeses kirjas võiks olla ka pilt. Mu lemmikbänd on Push Up. Mulle meeldivad kõik loomad. **KERSTI KÖLU, Tähe 2 - 10, Rakke, Lääne-Virumaa 46 301.**

Ciao, kõik kutid üle Eesti, kes soovivad kirjutada ühele 13aastasele neiule! Aadress on: **MARIS TÕNISSAAR, Männamaa 92102, Hiiumaa.**

Yo everybody! Kõik šefid poisid, kirjutage 14aastasele ja eelkõige särasilmsele tüdrukule aadressil: **KADI INK, Männamaa 92 102, Hiiumaa.**

Hei, kõik poisid ja tüdrukud! Olge valmis kirjutama kõige ilusamale neiule, kes on 10 aastane. NB! Pildiga vastus garanteeritud! **SANNA INK, Männamaa 92 102, Hiiumaa.**

Hei! Olen 11a. Egle. Mulle meeldib

ujuda, reisida, kirjutada ja lugeda. Ootan kirju 9 - 13aastastelt tüdrukutelt ja poistelt. Kui mulle kirjutad, pane foto ümbrikusse! **EGLE AUN, Aia 1 - 7, Rakke, Lääne-Virumaa 46 301.**

Hei, kutid! Kui olete 11 - 13aastased ja teil on igav, siis kirjutage 12aastasele Põlvamaa neiule. Hea oleks esimeses kirjas näha ka fotot. Mulle meeldib diskodel käia ja kuulata head muusikat. **KARIN NEEDO, Mooste sjsk, Põlvamaa 64 601 või Karin.Needo@mail.ee.**

Soovin leida kirjasõpra, siin on minu andmed. Nimi: **ANNE-MAI HINDRIKS**; sünnipäev 31. juulil 1989; õed-vennad: Mari-Ann ja Rasmus; huvialad: ujumine, kleepsude kogumine; lemmikaine: kunstiopetus; lemmikansamblid: Aqua, E-Type, Scooter, N-Euro, Lemmiklauljad: Ines, Madonna. Koduloom: kass Pätü. Aadress: **Lõhavere tee 3, Suure-Jaani sjsk, Viljandi mk. 71 504.**

Tere! Olen 10aastane tüdruk ja sooviksin leida kirjasõpra vanuses 9 - 11 a – nii poisse kui tüdrukuid. Mu lemmikloom on elevand ja ma käin tantsimas. Lähen 4. klassi. Esimeses kirjas soovin leida ka fotot. **LAURA AASMÄE, Sõpruse pst 5 - 37, Tartu 50605.**

Hei-hei! Olen 12aastane tüdruk ja otsin 9 - 14aastasi kirjasõpra. Palun ka fotot! Mulle meeldib tantsida, laulda, klaverit ja akordioni mängida. Vastan kõigile kirjadele. **KEIU RAAP, Veski 15 - 2, Antsla, Võrumaa 66403.**

Tere! Soovin kirjasõbraks 10 - 12a. poissi. Ise olen 11. Minu hobid: ratsutamine, ujumine, õmblemine. **KATARIINA VIOLA MERI, Tähe 4. Keila 76609, Harjumaa.**

Tere, kõik, kes elavad saarel, eriti Kuressaare inimesed! Teie kirju ootab 13aastane tüdruk, kes käib muusikakoolis, laulab, teeb sporti ja kellele meeldib näidelda. Kirjutaja võiks olla vähemalt 12 a. **MARIT ILVES, Lohu 10, Elva 61506.**

TRIIBU-LIINE MÄRKUS:

Kui värvimulle uskuda, siis on sinises mundris mereväelased kõik endised kehakultuurlased, lepatriinud aga muretud rändurid, kes on köögitöodes igavesed kobakäpad! Aga mine tea, äkitselt ongi?...

Britney Spearsile on see suvi meele järele, sest nüüd soovivad moeloojad kanda värvikaid rõivaid. Lauljatar arvab, et värvides peitub samasuguseid sõnumeid nagu muusikaski – nendega saab nii südant kosutada kui tuju tõsta. Kui meel on nukker ja hall, siis tuleb teda rõõmustada kollaste ja ruugete värvitoonidega või hoopiski hellitada pilku kevadise lemmikvärviga – roosaga. Roheline toob muusiku pilvedelt tagasi maa peale, sinised toonid aitavad rahuneda. Must annab Britney'le enesekindlust. Lauljatar peab oma lemmikvärvideks just musta, beebisinist ja punast – kuid lavale minnes kasutab ühtejärgi kõiki värve, mis aga pähe tuleb. Hing vajab värve ja muusikat!

VÄRVIMULLID

Nõnda, nagu meie sõbrad ja sugulased armastavad aeg-ajalt koolimulle puhuda, meeldib ka suurtele ja noortele vahel tühja-tähja pealt ennustada. Et selle suve moevärvid on läbi ja läbi rõõmsad (ainult Calvin Kleini moemaja eelistab valget ja Yves Saint Laurent soovib musta), siis võib lemmikvärviga järgi isiksuse leidmine olla päris lahe tegevus. Eriti siis, kui ennustamist liiga surmtõsiselt ei võta.

... MISSUGUSED
VÄRVID
MEELDIVAD
BRITNEY'LE?

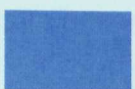
1. tugev, kuid tundeline

2. tants ja trall ennekõike

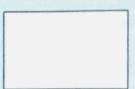
3. hingelt luuletaja

4. mina pesen käed puhtaks

5. saan kõigega hakkama

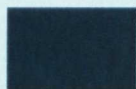
6. tunnistan oma süüd

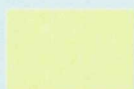
7. muretu rändur

8. selg sügeleb

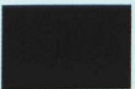
9. jõud voolab üle ääre

10. lillelaps

11. varjatud traagika

12. köögis täielik kobakäpp

13. kisakõri ja tülinorija

14. salajane urgitseja

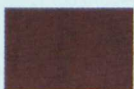
15. hädavares

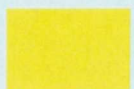
16. igapidi ingel

17. kunagine kehakultuurlane

18. ikka tagant-poolt esimene

19. mammakas

20. varjatud usuhull

21. ainus huvi – rokk ja räpp

22. kahekeelne lobamokk

23. second handi kuld klient

24. hingetu enesearmastaja

Igal spordialal on lisaks võistlejatele ka fanaatikuid ehk kaasaelajaid, kelle fanatism esineb aeg-ajalt üpris hullul kombel.

.. VUTIMEHED MÄNGIVAD, VUTIFÄNNID JONNIVAD

Pealtvaatajate maailmarekord püstitati 16. juulil 1950 Rio de Janeiro asuval Maracana staadionil, kus Brasiilia ja Uruguay vahelist MM finaalmatši jälgis tervelt 199 589 vutifänni. Kuigi enamjagu asju siin ilmas kasvab, on Maracana staadioni vaatekohtade arvu nüüdseks vähendatud 125 000le – üha enam tuleb seda sorti üritustel mõelda ohutusele... Euroopa jalgpallipublikurekord jääb aastas 1937 – siis vaatas Inglismaa- Šoti vahelist matši 149 415 inimest. Kõige traagilisem publikurekord tekkis 1996. aastal Guatemala City staadionil, kus eksikombel müüdi vutihuvilistele 50 000 piletit 35 000 kohale. Rüseluses hukkus 78 inimest ja mitusada vaatajat sai vigastada.

Jalgpallifännideks hakkasid hiljaaegu ka muhamediusulise Iraani naised – needamad, kes peavad kõiges oma meestele kuuletuma ega tohi katmata peaga kodunt väljagi minna. Koraanis küll jalgpallist juttu pole, kuid iraanlannadel ei lubatud sellegi poolest võistlusi vaadata.. Kuid 1998. aastal jõudsid iraanlannad vutimehed maailmameistrivõistluste finaali ning mitu tuhat naist tormas Teherani staadionile, et meestega võidurõõmu jagada. Sestpeale tohivad iraanlannad juba ka ametlikult jalgpallimatše jälgida – ainult et nende jaoks avati meestest eraldi asuv tribüün.

Vutifännid käivad ajaga kaasas! Nüüd on neil ka oma internetiühendus ISFA (International Soccer Fans Association), mis ühendab endas 120 riigis elavat 80 000 jalgpallisõpra. Klubi internetiaadress on www.isfa.com.

JALGPALL, MIS TEHTUD KÄTEGA

Kuigi legomeistrite käed on nende jalgadest üksjagu nobedamad, üritavad nemadki vutimängu ajalukku oma panust anda. Jalgpallikomplektid on praegu üks populaarsemaid osadest LEGO tootangus. Nii et vutimängust võib osa saada mitte ainult jalgade, peade ja silmadega, vaid ka osavate kätega!

Jalgpallilegod on Rekato kaudu muidugi juba ka Eestisse jõudnud. Meie seekordse **LEGOVÕISTLUSE** teemaks on samuti **JALGPALL**. Vutipilte ja -jutte ootame toimetusse **10. augustiks!** (Küllap taipasite juba, et jutt ei käi sellest vutist, kes ennast linnuks nimetab, vaid ikka ingliskeelsest sõnast "foot" tuletatud spordialast!)

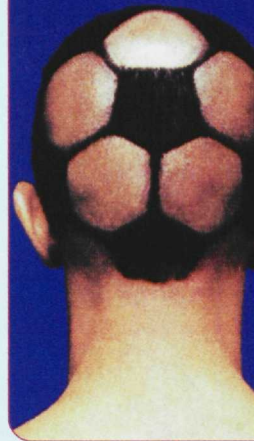
Itaallased on väga tulised jalgpalliaustajad. Jalgpall (itaalia keeli calcio) on viinud pitsaleiutajaid nii infarkti, enesetapu kui peretragöödiateni. Üpris sageli on pettunud fännide käe läbi kannatanud ilmsüütud televiisorid, mida tavatsetakse kättemaksuks aknast välja visata. Kõige ägedamaks fänniks peetakse aga siiani meest, kes laskis oma naise maha selle eest, et see keset jalgpalliülekannet lülitas teleri teisele kanalile...

Šotimaa vutifännid lähevad oma jalgpallimeeskonnaga kas või maailma lõppu! Kes neid mullu Tallinnas ringi kondamas nägi, see taipas, miks mehi kutsutakse ruuduliseks armeeks – eks ikka efektsete seelikute pärast!

Vutifännid armastavad oma tundeid jäädvustada tätoveeringutes. Kõige originaalsemaks peetakse ühe jalgpalliklubi Nottingham austaja ihuilustusi – tema tätoveeringud katavad nimelt silmalauge! Üks bulgaarlane aga oli nõus hingehinda maksma selle eest, et ta saaks oma ristnime vahetada armastatud klubi nime vastu. Slaavi mees soovis kanda nime Manchester United, kuid ametnikud olid nõus ta passi kirjutama ainult nime lühenduse: Mu. Meil Eestis pole veel kuulda olnud, et mõni poiss sooviks ennast nimetada FC Floraks...

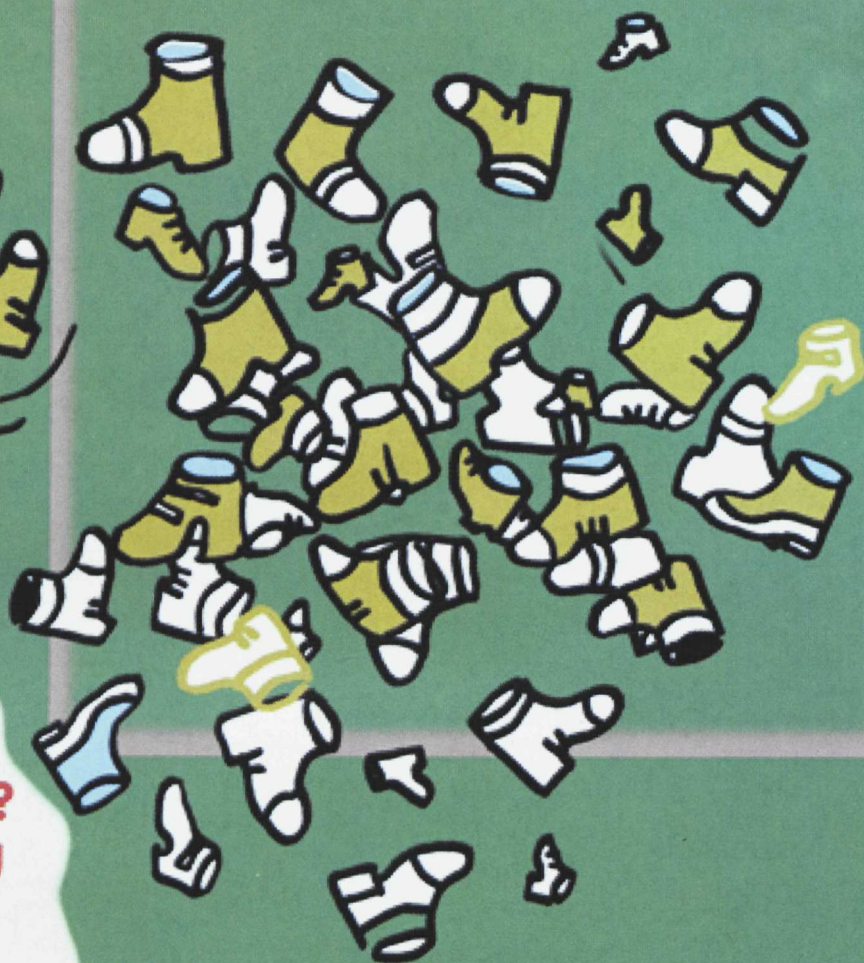

LEGO esindaja Eestis:
AS Rekato

KUS ON LEPATRIINU TEINE KUMMIK?

Mõistatuse koostas Elisabeth Salmin

**OSKAD SA HIIRE
JUUSTUNI JUHATADA?
MAGAVA KASSI SUHU
JU HIIR EI JOOKSE...**

